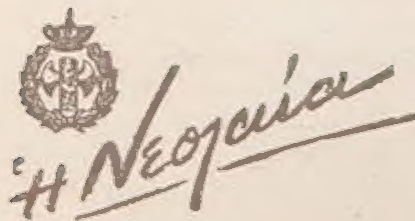

1948

Η ΝΕΟΤΗΤΑ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 21 (72)
24 ΦΕΒΡ. 1940 Ε

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικὸς Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεβρευσμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΕΑ, ὅστις
καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληροῦμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΛΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἄρ. Τεύχ. 21-24 Φεβρουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπὸ δεξιὴν φέρουσιν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν., κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου & ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μὴ
μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικὸν) Δρ. 160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » » 40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰρ. Ἀγγλίας 1
» » Ἀμερικῆς Δολ. 6
» » Αἰγύπτου Λίρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινοτήτας) καὶ
Σχολικὰς Ἑφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματεῖ Ε.Ο.Ν.

Η ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἡ ἀπότισις φόρου τιμῆς εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ἀποταμίευσιν διὰ τῆς καθιερωθείσης τὴν 31ην Ὀκτωβρίου ἑορτῆς τῆς παγκοσμίου ἡμέρας τῆς ἀποταμιεύσεως δὲν εἶχε μόνον θεωρητικὴν σημασίαν, ἀλλ' ἀπέδωκε καὶ ἄριστα ἀποτελέσματα. Διότι ἔδωσε τὴν εὐχέρειαν εἰς ὅλους, καὶ ἰδίως εἰς τὴν νεολαίαν, νὰ νοιώσουν βαθύτερα τὴν ὠφελιμότητα καὶ χρησιμότητα τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως. Ἀδιάψευστος δὲ καθρέπτης τῆς πλήρους κατανοήσεως τῆς ἰδέας τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως ἐκ μέρους τῆς νεολαίας εἶναι αἱ ληφθεῖσαι ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἐξ ὅλων τῶν διαμερισμάτων τῆς Χώρας εἰς τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον καὶ ἡ εἰς αὐτάς ἐνδελεχὴς διερεῦνσις τοῦ πνεύματος τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως. Μερικαὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν δημοσιεύονται εἰς διάφορα φύλλα τῆς «Νεολαίας».

Τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων κατευθυντηρίων γραμμῶν ποῦ δίδει στὸ κεφάλαιον τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως, φροντίζει νὰ ἐνισχύῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο τὸν διὰ τοῦ κουμπαραῖ τρόπον τῆς καλλιέργειας τοῦ ἀποταμιευτικοῦ πνεύματος, τόσον εἰς τὸν λαὸν ὅσον καὶ εἰς τὴν νεολαίαν.

Τὸ σύστημα τοῦτο, ὡς ἀπεδείχθη, εἶναι ἄρκετὰ ἐπιτυχὲς καὶ ἀποδίδει ἄριστα ἀποτελέσματα.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΙΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΟΚΩΣ ΠΡΟΣ 4% ΕΤΗΣΙΩΣ

Ἑσωτερικὸν ἀπὸ δραχ. 1 ἕως 100.000.—

Ἐξωτερικὸν » » 1 » 500.000.—

Κεφάλαιον καταθετῶν Δραχ. 3.760.000.000.—

Πᾶς κάτοχος Βιβλιαρίου Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου δύναται νὰ ἐνεργῇ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομεῖα τοῦ Κράτους καὶ δι' ὅλων τῶν ἀγροτικῶν διανομῶν.— Οἱ τόκοι τῶν ἀποταμιευομένων ποσῶν κεφαλαιοποιῦνται κατ' ἔτος καὶ ἀνατοκίζονται.— Τὸ 1/3 τοῦ ἀνωτάτου ὀρίου τῶν καταθέσεων, ἥτοι δραχ. 33.500, δὲν κατάσχονται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν.— Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον διαθέτει εἰδικούς καλλιτεχνικούς κουμπαραδες, πωλοῦμένους εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομικὰ Γραφεῖα τοῦ Κράτους.— Ὅταν ἔχετε ἕνα κουμπαραῖ δύνασθε νὰ ἐξυπηρετήσετε κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὰς οἰκονομίας σας, διότι συντηθεῖτε εὐκολώτερα στὴν ἀποταμίευσιν.

ΝΕΑ ΕΡΓΑ

Εις Ιδιαίτερας του ανακοινώσεως πρὸς τὸν λαὸν ὁ Ἀρχηγὸς μᾶς ἔδωκε, τὴν περασμένη ἐβδομάδα, τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς συμβάσεως, πού ἔχουν ὑπογράψει ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον καὶ σοβαρώτατοι ἀμερικανικοὶ ὄμιλοι τεχνικῶν καὶ κεφαλαιοῦχων, σχετικὰ μὲ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ὑδατοπτώσεων τοῦ Ἀχελώου. Ἀπὸ τὰς ανακοινώσεις ἐκείνας καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν εἰς τὰ ἄρθρα τοῦ ἡμερησίου τύπου ἡ ἑλληνικὴ Κοινὴ Γυνὰ ἔχει λάβει σαφὴ ἰδέαν τῆς μεγίστης σπουδαιότητος τοῦ νέου αὐτοῦ ἔργου τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως. Λέγομεν ἔργου καὶ ἴσως εἰποῦν μερικοὶ ὅτι εἶναι πρόωρος ὁ γαρσκηρισμὸς καὶ ὅτι ἀπομένει νὰ περιμένωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας. Ἀλλὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμφωνίας τὴν ἐγγυῶνται ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ ἡ σοβαρότης τῶν ἀναδόχων.

Τὰ ἔργα, πού συντόμως θ' ἀρχίσουν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀχελώου, εἶναι ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα, εἶναι μᾶλλον τὰ πλέον σημαντικὰ ἀπὸ τεχνικῆς καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, μεταξὺ ὧν πού ἐπραγματοποιήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν νεωτέραν μᾶς ἱστορίαν. Αὐτὸ τὸ βλέπει ὁ καθεὶς καὶ ἀπὸ τοῦς συνοπτικοῦς ἀριθμοῦς πού ἔδωσεν ὁ Ἀρχηγός. Εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα σήμερον ἡ δυνάμις τῆς ἐν χρήσει ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας δὲν ὑπερβαίνει τὰ 220 ἑκατομμύρια ὠριαία χιλιόβαττα. Τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα θ' ἀρχίσουν συντόμως εἰς τὸν Ἀχελῶν, ὅταν θὰ ἔχουν συμπληρωθῇ, θὰ μᾶς δώσουν 840 ἑκατομμύρια ὠριαία χιλιόβαττα. Εἰς τὸ πρῶτον στάδιον μόλις θὰ ἔχη ἐκτελεσθῇ τὸ ἐν μόνον ἐκ τῶν τριῶν ἐν ὧν φραγματῶν, εἰς τὰ Κρεμαστά, τὸ ὁποῖον σημειωτέον θὰ εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλειότερα τοῦ εἴδους του εἰς τὴν Εὐρώπην, θὰ δώσουν 229 ἑκατομμύρια ὠριαία χιλιόβαττα ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, δηλαδὴ κάτι περισσότερο ἀπὸ τὸ σύνολον τῆς ἡλεκτρικῆς δυνάμεως πού χρησιμοποιοῖ σήμερον ὅλη ἡ Ἑλλάς εἰς τὸν φωτισμὸν, εἰς τὰς μεταφορὰς καὶ εἰς τὰς βιομηχανίας. Μόνον ἀπὸ τοῦς ἀριθμοῦς αὐτοῦς ἀντισταβάνεται ὁ καθεὶς ὅτι πρόκειται περὶ ἔργου ἀληθῶς γιγαντιαίου. Τὸ ρεῦμα πού θὰ παραχθῇ θὰ χρησιμοποιηθῇ φυσικά, κατὰ ἕνα μέρος, διὰ φωτισμὸν καὶ διὰ τὴν κίνησιν γεωργικῶν μηχανημάτων. Συγχρόνως θὰ ρυθμισθῇ διὰ τῶν ἔργων ὁ ροῦς τοῦ Ἀχελώου καὶ τῶν παραποτάμων του καὶ δι' αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν συνεχείᾳ ἐκτελεσθησομένων ἀρδευτικῶν ἔργων θὰ δημιουργηθοῦν νέαι ἐντελὲς συνθήκαι πρὸς γεωργικὴν ἐκμετάλλευσιν εἰς ὅλην τὴν νοτιοδυτικὴν Στερεάν, τὴν τόσοον καθυστερημένην γεωργικὰς καὶ ὅμως τόσοον εὐφορον. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ ἀνάγκαι αὐταὶ εἶναι περιορισμέναι, οἱ ἀνάδοχοι, διὰ νὰ χρησιμοποιήσουν ἐπιφελῶς τὴν παραχθισομένην ἐνέργειαν, θὰ ἱδρῶσουν ἐπὶ τόπου μεγάλας βιομηχανίας χημικὰς καὶ μεταλλουργικάς. Εἰς μερικάς δεκάδας ἑκατομμυρίων δολλαρίων ὑπολογίζονται τὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα θὰ καταβληθοῦν κατὰ στάδια, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ὀλοκλήρου τοῦ συνθέτου προγράμματος ὑδραυλικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἔργων, περὶ τῶν ὁποίων προβλέπει ἡ σύμβασις.

Οὕτω θὰ μᾶς δοθῇ ἡ εὐχέρεια νὰ συμπληρώσωμεν τὸν κύκλον τῆς χημικῆς μᾶς βιομηχανίας, ἡ ὁποία καὶ σήμερον πρωτοπορεῖ εἰς ὅλην τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον. Ὅταν δὲ λέγωμεν συμπλήρωσιν κύκλου, ἐννοοῦμεν τὸ ἀνάτονον ὅριον δυνατῆς ἀναπτύξεως, κάτι πού θὰ φέρῃ τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ ἀπόψεως χημικῶν βιομηχανιῶν, εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν πλέον προηγμένων βιομηχανικῶς χωρῶν. Ἀλλὰ μεγαλειότερα ἀκόμη θὰ εἶναι διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ τεχνικὴν τῆς χώρας ἀνάπτυξιν ἡ ἐπίδοσις τῶν μεταλλουργικῶν βιομηχανιῶν, περὶ τῶν ὁποίων προβλέπει ἡ σύμβασις καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν ἔργων τοῦ Ἀχελώου. Ἄν ἡ ἐντατικὴ ἐκμετάλλευσις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἔχη ἀπογυμνώσει τὸν τόπον μας ἀπὸ τὰ λεγόμενα ἔγχρωμα μέταλλα (χρυσόν, ἀργυρὸν καὶ χαλκόν), ἡ Ἑλλάς δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι χώρα μεταλλευτικῶς πλουσία. Τὰ τελευταῖα χρόνια, μὲ τὴν εὐρύτεραν ὁλονὲν χρῆσιν πού ἔλαβεν εἰς τὴν βιομηχανίαν τὸ ἀλουμίνιον, οἱ βωξίται μᾶς ἐκίνησαν ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ξένων ἀγορῶν. Ἀλλὰ καὶ

τὰ χρώμια καὶ οἱ λευκόλιθοι μᾶς καὶ τὰ νικέλια καὶ τὰ μαγγάνια εἶναι σπουδαῖστα, ἐνῷ γενικῶς ἡ Χώρα μᾶς, ἡμπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς, εἶναι ἀκόμη μεταλλευτικῶς ἀνεξερεύνητος. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τοῦ Ἀχελώου θὰ μᾶς δώσῃ τὴν εὐθνήν καὶ ἐπαρκῆ ἐνέργειαν, διὰ νὰ κινήσωμεν βασικάς μεταλλουργικάς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι θὰ κατεργάζονται μεταλλεύματα ἰδικὰ μᾶς, τὰ ὁποῖα ἐξάγονται σήμερον ἀκατέργαστα εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἀπὸ τὴν ἐπὶ τόπου κατεργασίαν τῶν βωξιτῶν θὰ ἔχωμεν ἄφθονον δι' ἄλλας περαιτέρω ποικίλας κατεργασίας, ἐξαιρετικῶς πολυτίμων διὰ τὴν ἐποχὴν μᾶς μεταλλοῦ ἀλουμινίου.

Ὅπως βλέπει ὁ ἀναγνώστης, πρόκειται περὶ μίαν καθέτου θεμελιώσεως, ἡ ὁποία διανοίγει πλουσίας δυνατότητας παραγωγικῆς δημιουργίας εἰς τὸν τόπον καὶ ἡ ὁποία θὰ πυκνώσῃ ἐξαιρετικὰ τὴν ζωὴν καὶ θ' ἀνωψώσῃ ἀφαντάστως τὴν στάθμην τοῦ ὕλικου πολιτισμοῦ εἰς μίαν περιοχὴν τῆς Ἑλλάδος γονιμωτάτην δημογραφικῶς καὶ τῆς ὁποίας ὁ ἀνθρώπινος τύπος διακρίνεται διὰ τὸ ἀνόθευτον ἔθνικόν φρόνημα, τὸ ἀρρενωπὸν ἥθος καὶ τὴν γενναίότητα τῆς ψυχῆς. Εὐνόητον καθίσταται ἐξ ὧν τῶν ἀνωτέρω πόσον ἡ ἀνοδος τῆς τεχνικῆς στάθμης τοῦ τόπου πρόκειται νὰ προαχθῇ μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπογραφείσης συμβάσεως. Τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἔργον θὰ ἐκτελεσθῇ ὑπὸ γνωστῶν ἀμερικανικῶν οἰκῶν δὲν εἶναι τὸ ὀλιγώτερον σημαντικόν. Ἡ ἀμερικανικὴ τεχνικὴ ἐπ' ἐγούτων κατάρθωσε νὰ ὑπερακοντίσῃ εἰς πλείστους κλάδους τὴν τεχνικὴν τῆς Εὐρώπης. Ἐξ ἄλλου ἐκ τῆς συνεργασίας τῶν ἀμερικανικῶν κεφαλαίων καὶ τῆς ἀμερικανικῆς τεχνικῆς ἀποκλείεται ἀπολύτως κάθε κίνδυνος καλλιέργειας ἐπιρροῶν δυνάμεων νὰ θίξουν τὴν πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Χώρας.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τοῦ Ἀχελώου θ' ἀποτελέσῃ σοβαρὰν ἀπαρχὴν εἰς τὴν λύσιν τοῦ ὅλου μεγάλου προβλήματος τῆς ἐκμετάλλευσος τῆς ὑδραυλικῆς ἐνεργείας, τῆς ὁποίας τελείως ἀνεκμετάλλευσιν παραμένουν αἱ πλούσιαι πηγαὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν Θράκην, εἰς τὴν Πελοπόννησον. Μὲ τὴν ἐπιτυχὴ ἐκτέλεσιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἔργων τούτων θὰ πλουτίσωμεν τὴν πεῖραν μᾶς καὶ θ' αὐξήσωμεν τοὺς πόρους μᾶς, διὰ νὰ συνεχίσωμεν γονίμως καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Χώρας τὸ ἔργον τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ πλοῦτος τῶν ὑδατοπτώσεων, μὲ τὰς ὁποίας ἡ φύσις μᾶς ἐπιτρέπει ν' ἀποζημιωθῶμεν εἰς σημαντικὸν βαθμὸν διὰ τὴν στέρσιν τοῦ ναὶ ἀνθρακός καὶ τοῦ πετρελαίου. Ἡ γεωγραφία ἐξησφάλισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τῆς ἐπικαίρου θέσεως τὴν ὁποίαν κατέχει εἰς τὸ κέντρον τῆς Μεσογείου, ἐγγύτατα τῶν μεγάλων θαλασσίων ὁδῶν καὶ τῶν πηγῶν τῶν πρώτων ὕλων, προνομιοῦχος δυνατότητας βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ ἰδιοφυα τοῦ λαοῦ μᾶς, λαοῦ τεχνιτῶν, ἐμπόρων καὶ ναυτῶν, ἐπ' αὐξάνει ἀκόμη περισσότερο τὰς δυνατότητας αὐτάς καὶ μόνον ἡ ἐξάρτησις μᾶς εἰς καυσίμους ὕλας ἀπέτελει τὸ κώλυμα διὰ τὴν γοργὴν βιομηχανικὴν μᾶς πρόοδον. Ἡ μεθοδικὴ ἐκμετάλλευσιν τῶν ὑδραυλικῶν δυνάμεων μᾶς ἀπέμεινεν ὡς μοναδικὸν μέσον ἐξουδετερώσεως αὐτοῦ τοῦ μειονεκτηματος. Τὸ γεγονός ὅτι αἱ δυνάμεις αὐταὶ ἡγοῦντο ἐπὶ ἕνα ὀλόκληρον αἰῶνα καὶ αἰνίσαντο ἀδέσμευτοι καὶ ἀρρύθμιστοι, διὰ νὰ κατεργάζονται καταστροφὰς εἰς τὴν ὑπαιθρον, ἀντὶ ν' ἀποτελοῦν παράγοντα εὐημερίας καὶ πλοῦτον, θὰ μείνῃ ὡς μνημείον τῆς στεριότητος καὶ τῆς καθρότητας μὲ τὴν ὁποίαν ἐκυβερνήθη εἰς τὸ παρελθόν ἡ Χώρα αὕτη. Ὅπως, ἀντιθέτως, τὸ γεγονός ὅτι ἀπὸ τὴν ἐπαύριον τῆς ἀνόδου τοῦ εἰς τὴν ἐξουσίαν, ὁ Ἰωάννης Μεταξὰς ἐπέληθη ἀμέσως τοῦ ζητήματος τῶν ὑδατοπτώσεων διὰ νὰ τὸ λύσῃ, ὡς τὸ ἔλυσε, μὲ τὴν κυρωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὴν περασμένην ἐβδομάδα σύμβασιν, πιστοποιεῖ μόνον τοῦ πόσον βαθεῖα καὶ ριζικὴ εἶναι ἡ ἀλλαγὴ ἡ συντελεσθεῖσα τὴν 4ην Αὐγούστου τοῦ 1936 εἰς τὴν Ἑλλάδα.

ΚΣς

“Ο ΑΣΤΡΑΠΟΓΙΑΝΝΟΣ,, ΤΟΥ ΑΡΙΣΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

“Υστερα από την απελευθέρωσι της Ελλάδας, ένας από κείνους που ζήτησαν τη συνέχισι του ήρωϊκού πνεύματος της επαναστάσεως, την εξακολούθησι της δημοτικής παραδόσεως και την δημιουργικήν εξέλιξιν του πνεύματος του λαού μας υπήρξε κι’ ο ‘Αριστοτέλης Βαλαωρίτης. “Εβλεπε με θλίψιν ποιὰ σύγχυσι, ποιὰ κυκεώνα είχαν επιφέρει στή νεοελληνική ζωή οι Βαυαροί της πρώτης δυναστείας κι’ οι άλλοι μορφωμένοι, ποδχαν σποιδάσει στήν Εύρώπη κι’ ήθελαν νά επιβάλουν τις απόψεις τους στο νέο κράτος, ξένοι πρὸς τὸ περιβάλλον καὶ στήν ψυχούσθησι τῶν κατοίκων. Για τοῦτο ἀπὸ μικρὸς ὠρθώθηκε ἐνάντια στήν ξενολατρεία, ἐνάντια στήν πολιτική καὶ κοινωνική παραζάλη τῆς ἐποχῆς του καὶ ζήτησε νά ξαναφέρῃ στήν ἐπιφάνεια, σὰ δρώσες ἀξίες, τις ἀξίες τῆς ἐπαναστάσεως, πού μᾶς ὡδήγησαν στὰ καταπληκτικὰ κατορθώματα τοῦ 21. “Η βασικὴ ἰδέα, ὁ ἄξονας, πού γύρω του στρέφεται, εἶναι ἡ ἀνασύνδεσι τοῦ πρόσφατου παρελθόντος μὲ τὴ σύγχρονη ζωή, ἡ ἐπιστροφὴ στὰ πρότυπα τῶν μεγάλων ἀγωνιστῶν, πού μᾶς λευτέρωσαν, τὸ ζήτημα τέλος τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν δημοτῶν του. “Η δημοτικὴ παράδοσις δὲν εἶχε πεθάνει, ὅπως νόμιζαν οἱ ξενοφερμένοι κι’ οἱ ἀερναυτῆς τοῦ λογιωτατισμοῦ. “Οχι, ὁ Βαλαωρίτης δὲν ζοῦσε «μέσα σ’ ἓνα κόσμο νεκρῶν», ὅπως ἔγραψεν ὁ Ροῖδης, πού δὲν γνώριζε καλὰ τὰ νεοελληνικὰ πράγματα. Δὲν ἔκαμε ἔργο τιμωρῶν, ποδψαχνε νά βρῇ σκελετοὺς. «Δὲν ἐταρίχευσε» λέγει ὁ ἴδιος ὁ ποιητής, ἀπαντῶντας στὸ Ροῖδη. «Δὲν ἐταρίχευσε τὰ λείψανα τῶν κλεφτῶν διὰ ρωμαντικῶν ἀρωμάτων, ὅπως σώσω αὐτὰ ἐκ τῆς σήψεως. Τὰ εἶδον ζῶντα καὶ λαχταριστὰ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ». “Ο Βαλαωρίτης πίστευε πὸς τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς, πὸς ἡ Κλεφτουριά κι’ οἱ ἀξίες τῆς Τουρκοκρατίας, πού μᾶς ἔφεραν στήν ἀπελευθέρωσι, ζοῦσαν μέσα στὰ σπλάχνα τοῦ λαοῦ, πού παρέμεινε ἀδιάφορος κι’ ἀγνός. Κατ’ ἀντίθεσι πρὸς τὸ Ροῖδη, θεωροῦσε πὸς ἡ ὑπαίθεος ἀποτελεῖ τὸ ἔθνος κι’ οὐχὶ ἡ “Αθήνα, ποδταν μὴ πόλι ξενότροπη. Φυλὴ δὲν ἦταν τὰ μικρὰ ἢ μεγάλὰ κέντρα, ὅπου βασιλεῦσε ὁ κοιματισμός, πού μόλυνε τὸν τόπο κι’ οἱ λίγοι μορφωμένοι, πού γύριζαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, μὴ οἱ ἄπλοὶ κι’ ἡρωϊκοὶ βουνήσιοι, πού θαύμαζε, οἱ ἀγρότες κι’ οἱ ναῦτες τῶν νησιῶν, ὅλοι αὐτοὶ ποδχαν διατηρήσει βαθιὰ μέσα τους τὴν μεγάλην παράδοσι τοῦ 21. Οἱ συστηματικὲς μελέτες του γύρω στήν ἱστορία τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῆς Τουρκοκρατίας, καθὼς κι’ οἱ συνεχεῖς περιοδεῖες του στήν ὑπαίθερο, τὸν εἶχαν πείσει πὸς ἡ δημοτικὴ παράδοσι καὶ τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα παρέμεναν ζωντανὰ, γιομάτα νιάτα καὶ ρώμη μέσα στήν ψυχὴ τοῦ λαοῦ. Δὲν ἦταν νεκρά, ὅπως νομίζουν οἱ περισσότεροι, πού προσπαθοῦσαν νά κυκλοφορήσουν ξένα ὑποδείγματα ἢ ν’ ἀναστήσουν τὰ ἱδανικὰ τοῦ κλασσι-

κοῦ παρελθόντος ἢ νά ξαναζωντανέψουν τὴ γλῶσσα τοῦ Ξενοφώντος. “Ολα αὐτὰ μέσα στὴ σκέψιν τοῦ Βαλαωρίτη δὲν ἦταν παρὰ δνείρα μιᾶς καλοκαιριάτικης νύχτας, πού ποτὲ δὲν ἐμελλαν νά πραγματοποιηθοῦν.

Πολλὲς φορὲς ὁ Βαλαωρίτης ἐξώρκει νά σταματήσῃ ἡ τακτικὴ αὐτὴ τοῦ κράτους καὶ τῆς κοινωνίας, πού δὲν ἤξεραν τί ζητοῦσαν καὶ πού παρόδερναν ἐδῶ κι’ ἐκεῖ ἀνεμετάστια. Πολλὲς φορὲς βροντοφώνησε σὲ δημό-

“Ο ‘Αριστοτέλης Βαλαωρίτης.

σιες ὁμιλίες ἢ μέσα στὴ Βουλὴ πὸς ἔπρεπε ν’ ἀλλάξουν κατεύθυνσι καὶ Κράτος καὶ Κοινωνία καὶ νά στραφοῦν σ’ ἄλλα ἑλληνικότερα ἱδανικά. Στὴν πιδ κρίσιν στιγμὴ τῆς μεγάλης Κρητικῆς “Επαναστάσεως τοῦ 1866 εἶπε τὰ ἑξῆς στοὺς διατακτικούς καὶ κοιματικούς πολιτικούς τῆς μικρῆς “Ελλάδας: “Καὶ ὅμως, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι, μὰ τοὺς ἐν Κρήτῃ πύπτοντας καὶ βασανιζομένους, εἶναι, μὰ τὰ πύρκαυστα ἐρείπια τοῦ “Αρκαδίου. “Εμεῖς ἐθέσαμεν τὸ ὅτιον ἐπὶ τοῦ ἀγροίκου, ἐπὶ τοῦ πολυπαθοῦς στήθους του καὶ ἡκροάσθημεν καὶ εἶρομεν ὅτι ἡ καρδιά εἶναι ὀγιῆς καὶ τὸ αἷμα του πλῆρες θερμότητος καὶ δημιουργικῆς δυνάμεως. “Επανελάθομεν τὴν ἔρευναν καὶ ἐπέισθημεν ὅτι οἱ βροντώδεις παλμοὶ τοῦ δὲν εἶναι σύμπτωμα ἀσθενείας. Εἶναι ἀποτελεσμα δυνάμεως. Λάθετε λοιπὸν παρὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ λαοῦ τὰ μέσα, ἀλλὰ ἐνεργήσατε. “Ας γεννηθῇ ἡ ζωή, ἄς ἀνατεῖλῃ τὸ μέλλον. Φθάει πλέον τὸ παρελθόν. Συνεζήσαμεν πάρα πολὺ, κύριοι, μετὰ τῶν νεκρῶν καὶ ἡ νάοκη τῶν μνημείων μᾶς ἀπεκοίμισε. “Ἰδετε τί διαδραματίζεται ἐν Κρήτῃ. Σπεύσατε. “Εν μιᾷ ἡμέρᾳ δύνανται σήμερον νά καταρτισθῶσι νέα κοσμογονία. “Ο “Αρματωλικὸς Μεσαίων ὑπῆρξεν ἡ ἐγκυμοσύνη, ἡ ἐκατοσταετηρὴ αὐτὴ εἶναι ὁ τοκετός. “Η ἀποκατάστασις τῆς ἑλληνικῆς ἐθνότητος, ἡ ἀποκατάστα-

σις τοῦ ἡρωϊκοῦ πνεύματος, αὐτὴ ἔσται ἀπὸ σήμερον ἡ σημαία τῆς ἐλευθέρως “Ελλάδος.”

“Ο Βαλαωρίτης ἔλαθεν ἐνεργότατον μέρος στήν Κρητικὴ “Επανάστασι τοῦ 1866, δίδοντας χρήματα κι’ ἐμπνέοντας τὸν ἀγῶνα. Θέλοντας μάλιστα νά τονώσῃ τὸ πεσμένο φρόνημα τοῦ ἔθνους, κυκλοφόρησε τότε τὸ «Θανάσι Διάκο» του. Ζητοῦσε μ’ αὐτὸν νά ξαναζωντανέψῃ τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς, φέρνοντας στὴ σκέψιν τῶν συγχρόνων του τις ἀξίες, πού μᾶς κληροδότησε ἡ ἐπανάστασι, καὶ πού περιφοροῦσαν οἱ ἀπόγονοι. “Ο «Θανάσις Διάκος», ἀν κι’ ἀναφέρεται σὲ γεγονότα τῆς ἐπαναστάσεως, ἀν κι’ ἡ ψυχολογία του κι’ ἡ δρᾶσι του διαγράφονται τοπικῶς, ὅμως ἀποβλέπει σὲ σκοποὺς σύγχρονους κι’ ἀνώτερους. “Ο ποιητὴς θέλει νά μᾶς ὑποβάλῃ τὴν πεποίθησι πὸς οἱ ἀξίες πού μᾶς ἔφεραν στήν ἀπελευθέρωσι δὲν πέθαναν. Κάθε φορὰ πού ὁ “Ελληνισμὸς μάχεται ἢ στρέφεται σὲ μίαν ἀναγέννησι, οἱ ἀξίες τοῦ ἡρωϊσμοῦ, τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς καρτερίας πρέπει νά συνοδεύουν τὴ δρᾶσι του. Κανένα ἔθνος δὲ λευτερώθηκε ἰκετεύοντας κι’ ἀδρανῶντας, ὅταν παιζόταν τὸ μέλλον του. Οἱ ἀγωνιστὲς τοῦ 21 κατέκτησαν τὴ λευτεριά τους. Τὴν ἤψαν στὴν ἀκρὴ τοῦ σπαθιοῦ τους, πολεμῶντας ἐπτὰ χρόνια. “Ο Βαλαωρίτης στήν κρίσιν ἐκείνη στιγμὴ τῆς ἐθνότητος ἐπικαλεῖται τὸ πρόσφατο παρελθόν γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ μέλλοντος. “Οχι φωνάζει: «Τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς δὲν εἶχε σθῆσι. “Η μεγάλη ἐπανάστασι ἦταν ἀκόμη γεγονὸς χθεσινὸ κι’ ὀλοζώντανος. Κι’ ὁ «Θανάσις Διάκος» βροντοφωνεῖ αὐτὴ τὴν πίστι τοῦ ποιητῆ στίς πολεμικὲς ἀρετὲς τῆς ἐθνότητος. “Ο Διάκος εἶναι ὁ ἱδανικὸς τύπος τῆς Κλεφτουριάς, πού μέσα του δεσπόζουν τὰ κυριώτερα στοιχεῖα, πού δίδωσαν τὸν “Ελληνισμὸ κατὰ τὰ μακρὰ καὶ σκοτεινὰ χρόνια τῆς σκλαβιάς του. “Η Χριστιανικὴ πίστι κι’ ἡ ἡρωϊκὴ αὐτοθυσία γιὰ τὴ λευτεριά. Εἶναι τὸ σεμνότερο σύμβολο τῆς νεοελληνικῆς λευτερίας. Πανέμορφος στὴν ὀραϊότερη στιγμὴ τῆς νιότης του, γενναῖος, κλείνοντας στήν ψυχὴ του ὅλες τις λαχτάρεις γιὰ τὴν ἀνάστασι τοῦ ἔθνους. Στὸν πρωτόγονο αὐτὸ βουνήσιο ὑπῆρχαν ἐνωμένα ὅσα ἡ νεοελληνικὴ φαντασία θέλει γιὰ τὸν ἥρωα: Νιάτα, λευτεριά, θεληματικότητα κι’ αὐτοθυσία, πού φθάει κι’ ἀποδέχεται τὸ μαρτύριο σάν τὸ ἱερώτερο ἱδανικὸ τῆς ζωῆς του. “Ο Διάκος εἶναι ὁ γνησιώτερος τύπος τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς θυσίας, τὸ ἀγνότερο παιδί τοῦ κάμπου καὶ τῶν βουνῶν, σὸν ὅποιον ἔπρεπε νά τεῖνομε. “Αλλὰ τὸ ποῖημα ἐκείνο, ὅπου στοὺς στίχους του ἀποτύπωσε τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς ἐθνότητος, μέσα σ’ ἀνέρωχη ἔξαρσι, ὑπῆρξεν ὁ «“Αστραπόγιαννος», τὸ συμπλήρωμα τοῦ Διάκου, πού τυπώθηκε μαζί μ’ ἐκεῖνον. Παιδί κι’ αὐτὸς τῶν βουνῶν, κλείνοντας στήν ψυχὴ του ὅλες τις ἀστράτες τῆς παλληκαριάς καὶ τῆς θυσίας, ὅλη τὴν ἀρμα-

τωλική παράδοσι της Τουρκοκρατίας, έρχεται νά διαλαλήση στους συγγονούς του τις αλάνιες εκείνες άξίες, πού φέρουν τά έθνη στη μεγαλουργία. 'Ο 'Αστραπόγιαννος, ό γέρω- κλέφτης, πούζησε όλη του τη ζωή μέσα σέ κινδύνους και περίπτείες με τό γιατά- γάνι στο χέρι και τό θάνατο μπρός στα μάτια του, τραυματίζεται επί τέλους άπάνω στη μάχη και τότε δείχνει τη μεγάλη του ψυχή: "Όλο τό πνεύμα της Κλεφτουριάς στην άνωτερη κι' έκφραστικώτερη μορφή του. Καλεί τόν ψυχογιό του τό Λαμπέτη νά του πάρη τό κεφάλι άδισταχτα, παρά νά τό προσβάλη κι' άτιμίαση ό έχθρός. Δέχεται τό θάνατο γαλήνια και ψυχραίμα, χωρίς ένα παρόπινο, περνώντας στον άλλο κόσμο τραγουδώντας και πανηγυρίζοντας πώς έπεσε πάνω στο χρέος, πάνω στο έθνικό καθήκον, σφραγίζοντας με την τελευταία πνοή του την ήρωική παράδοσι των χρόνων του. Πρίν του πάρη τό κεφάλι ό Λαμπέτης σκύβει και τόν φιλεί κι' έτσι μέσα σέ μιάν υπέροχη συμβολική πράξι μεταδίδει την παράδοσι ευχόμενος μαζί τόν ίδιο θάνατο και τόν ψυχογιό του. Κλείνει τά μάτια του με την βεβαιότητα, με την ίδια ήρεμη Ικανοποίηση πώς δέν πρόδωσε τό Ιδανικό, πού σ' όλη του τη ζωή λάτρευε, τό Ιδανικό της λευτεριάς και του καθήκοντος και πώς τό Ιδανικό αυτό τό διωχέτευσε στους νεώτερους με την πεποίθισι πώς θά τό συνεχίσουν, όπως κι' εκείνος:

Λαμπέτη έδειλίσασα, τά σωθικά μου
άσπλαχο έθίρισε, βόλι πικρό,
νεκρά στο σκάνταλο τά δάκτυλά μου,
βλέπεις επάγωσαν. Δός μου νερό...

Λαμπέτη εσθήσηται! Όρα την όρα
φεύγει άνυπόμονη, πετá η ψυχή.
Στά κρύα τά χείλη μου στέκεται τώρα
σκούψε και πιέτηνε μ' ένα φιλί.

Λαμπέτη χόρτασε τη δόναμί μου.
Μέσα στα στήθια σου θέλω ναυρώ
στερνό λιμέρι μου, θέλω η πνοή μου
ναυρή στα σπλάχνα σου τόν ούρανο.

Μόχτα κι' έπλάκωσαν, σάν άγριοι σκύλοι
για τό κεφάλι μου τί καρτερεί;
φορτώσου τάρματα, τό καρσοφύλλι,
κάψε με γρήγορα... μη μ' άρνηθες...

Χτόπα Λαμπέτη μου... "Άπλωσε, πιάσε,
σφίξε στα δάκτυλά τάσπρα μουλιά,
Τά χέρια έσταύρωσα... Μη με φοβάσαι,
Κάψε με, πάρε με στην άγκαλιά.

"Όλόρθο έπέταξε τάξιο λεπίδι
τάγέρι έλέσχισε, παίρνει φτερό,
άστραψε, εσφύριζε γοργό σάν φείδι
τό δένδρο έλώγισε στη γή νεκρό...

"Ο Λαμπέτης βάζει τό κεφάλι του
'Αστραπόγιαννου στο διάκκι του και
παίρνοντας τό σώμα του φεύγει προς
τά βουνά, ενώ πίσω του τρέχουν οι
έχθροι. 'Ακολουθεί μιá δραματικώτα-
τη και γιομάτη άγωνίες καταδίωξι μέ-
σα από δάση, γκρεμινούς και κλεισού-
ρες. Ως πού τέλος ό Λαμπέτης φθάνει
στο παλινό λιμέρι κι' άποθέτει τό πτώ-
μα του σκοτωμένου. Βγάζει την κάρτα
του και την πλένει στα γάργαρα νερά
της πηγής. Χτενίζει την κόμη της.
Στήνει τέλος τό λείψανο στη χλόη και
τό στολίζει με τάρματα, όπως ήταν
στη ζωή και για μιá στιγμή ό γέρω-
κλέφτης του φάνηκε δλοζώντανος σά
νάστεκε σμά του. 'Ο Λαμπέτης βλέ-
ποντας έτσι τόν 'Αστραπόγιαννο συλ-

παίρνεται κι' άρχίζει ένα μοιρολόδι, όχι
σάν εκείνα των γυναικών μας, τά γιο-
μάτα θλίψη κι' άποκαρδίωσι, αλλά ένα
μοιρολόδι όλο ήρωϊσμο για τη ζωή του
πεθαμένου, τη γιομάτη λεβεντιά, κιν-
δύνους, θυσίες και παλληκαριές. 'Εξι-
στορεί την έθνική δράσι του καθ' όλο
τό βίο του, κι' έτσι τό μοιρολόδι κατα-
τάει ένας ύμνος στο ήρωϊκό πνεύμα
και στην Κλεφτουριά:

Εύπνα, 'Αστραπόγιαννε, γλυκοχαράζει
γιατί κοιμήθηκες τόσο βαρεία;
Εύπνα, ό Λαμπέτης σου γλυκά σέ κράζει
νά δής τά φράξα σου, τά κρύα νερά.

Τά μάτια σου άνοιξε ψυχοπατίρα
νά δής πού σ' έφερα σέ μιá βραδιά
Μέσ' στο λιμέρι σου μ' έφίξε η μέρα
τόχω 'Ασπρόγιαννε, κρυφή χαρά.

Εύπν' 'Αστραπόγιαννε και κοιτάξέ με
όταν με μένανε λίγο ψωμί,
φορέσε τάρματα, χαιρέτησέ με
ζόπινα, ζωντάνεψε κι' ήρθε η αούη.

"Εσύ πρωτόδινες ψηλά στο βράχο
τό καλημέρισμα στόν άπτό,
σú πρώτος έδειχνες σ' έμέ, στό Ζάχο,
τό γλυκοχάραμα στόν ούρανο.

Τότε εσφύτρωνες σάν κυπαρίσσι,
στά καταρράχια μας τρομαχτικό,
τόν Ιοκίο σου έστέλιες νά φοβέριση
κάτω στα Σάλωνα... και τώρα έδώ...

"Ο Ζάχος έπιασε... κι' ήταν γραμμένο
έγώ, 'Αστραπόγιαννε, πάλι όρανό
τό έυλοκρέεσάτο για σέ νά γένω,
για σέ πατέρα μου, γή νά ζητώ!

"Άλλ' οι έχθροι τόν φθάνουν. 'Ακούει
την άντάρα τους. Και τότε ξαναπαίρ-
νοντας τό κουφάρι του 'Αστραπόγιαν-
νου φεύγει προς τις άπάτητες κορφές
της Λιάκούρας. 'Η καταδίωξι συνεχί-
ζεται και πάλι τραγική, ως πού στο
τέλος ό Λαμπέτης ξεφεύγει όριστικά
από τους έχθρους. 'Άλλ' η κούρασι

"Ένας ψυχογιός ύπερσολίζεται
τόν λαθωμένο του καπετάνιο.

τόν σωριάζει κάτω, σχεδόν νεκρό, κι'
άποκοιμίζεται. Τότε στόν ύπνο του προ-
βάλλει τό δράμα του 'Αστραπόγιαννου
όπως ήταν στη ζωή και τόν Ικετεύει
νά τόν θάψη πιά. 'Άλλά πώς; "Όχι
σύμφωνα με τις χοιστιανικές άντιλή-

ψεις, αλλά σύμφωνα με τό πνεύμα της
Κλεφτουριάς και των άντρειωμένων,
όλόρθο και μ' όλα του τάρματα, έτοιμο
κι' εκεί στόν τάφο για νά συνεχίση την
ήρωϊκή παράδοσι. Στέλνει τελευταίο
χαιρετισμό στην Κλεφτουριά, πού προ-
τρέπει στην εξακολούθησι του πολέμου
και προλέγει στόν Λαμπέτη τό τραγι-
κό τέλος του σέ λίγο:

«Λαμπέτη χάσε με με τάρματά μου
όλόρθο στήσε τα, δεξιά, ζερβά.
Νάναι στο μνήμά μου κερδοσοιά μου,
πρωτοπαλληκάρη στην έρημιά.

Κι' όταν, Λαμπέτη μου, με χωμάτισες,
έβγα στο Τρίκορφο γοργά - γοργά
νά πής πώς σ' έστειλα νά πολεμήσης,
πες χαιρετισμάτα στην Κλεφτουριά.

Μη μου πικραίνεσαι κι' είναι γραμμένο
μ' έμένα γρήγορα ν' άνταμώθης,
τρέχα πολέμους και σέ προσμένω
στο μνήμά μου άνωτος όσο ν' άρθής.

"Ο Λαμπέτης ξυπνάει, ό νούς του ά-
νάφτει και τρέχει προς τά λαγνάδια
για νά πολεμήση με τους άδελφούς,
πού χτυπούν τόν έχθρό στη Ρούμελη.
Δυστυχώς τραυματίζεται και φεύγει
μόλις σέρνοντας τά πόδια του κι' έρ-
χεται τέλος προς την κορφή, αλμοστά-
ζοντας, όπου είχαν άφήσει τόν 'Αστρα-
πόγιαννο. 'Εκεί ψηλά στα κορφοβού-
νια της Λιάκούρας, όπου μονάχα οι
άετοι φτερουγίζουν κι' όπου διατηρή-
θηκε άγινο κι' αλώδητο τό ήρωϊκό
πνεύμα της φυλής, εκεί μέσα στα γιό-
νια βοίσκουν τάφο οι δυό άντρειωμέ-
νοι. "Όπως στη ζωή, έτσι και στο θά-
νατο σμίγουν άδελφωμένοι με την πε-
ποίθισι στην ψυχή πώς πραγματοποιή-
σαν τό Ιδανικό τους, πώς έζησαν και
πέθαναν έχοντας τη σκέψι τους στραμ-
μένη προς τη λευτεριά της πατρίδος
τους, πώς συνέχισαν την ήρωϊκή πα-
ράδοσι της έθιότητας, τη μόνη πού
μάς έφερε στην άποκατάστασι, τη μόνη
πού σώζει λαούς κι' άνθρώπους. Χωρίς
τό ήρωϊκό πνεύμα, χωρίς την Ιδέα της
θυσίας για τά Ιδανικά πού πιστεύουμε
τίποτε δέν μπορεί νά γίνη στόν κόσμο.
"Ό,τι μεγάλο και ύψηλό, ό,τι υπέροχο
κι' ασύγκριτο έχει η Ιστορία είναι ά-
ποτέλεσμα, είναι παιδί του ήρωϊκού
πνεύματος. Κι' ό Βαλαωρίτης σ' όλό-
κληρη την άρματωλική του ποίησι δέν
έκανε τίποτε άλλο παρά νά έπικαλή-
ται τό πνεύμα αυτό, πού στην έποχή
του είχαν λησμονήσει οι άπόγονοι και
προσπαθούσε νά ξαναζωντανέψη, γνω-
ρίζοντας πώς μόνον αυτό θά μάς έφε-
ρε συντομώτατα κι' ασφαλέστερα στην
όλοκληρώσι των έθνικών πόθων. Τρα-
γούδια σάν τόν «'Αστραπόγιαννο» λί-
γες φιλολογίες έχουν νά παρουσιά-
σουν κι' είναι εδύχημα πώς είναι
γραμμένο στη γλώσσα μας, στη γλώ-
σα του λαού και της Κλεφτουριάς,
στη γλώσσα του Βλαχάδα και του
Καραϊσκάκη. Στις σημερινές κρίσιμες
στιγμές πού περνάει ό κόσμος η ά-
νάγκωσι του «'Αστραπόγιαννου» άποτε-
λεί έθνικόν καθήκον κι' υλοθέτησι των
ύψηλών άρχων του, κι' Ιδίως του ήρωϊ-
κού πνεύματος πού συμβολίζει, ός γί-
νη η σημαία του μέλλοντος. Καμιά
άναγέννησι, καμιά νέα προσπάθεια,
καμιά καινούργια ζωή δέν μπορεί
νά βλαστήση, άν δέν είναι ποτισμένη
με τό ήρωϊκό πνεύμα, με τό πνεύμα
του «'Αστραπόγιαννου» και του «Διά-
κου».

Φ. Μιχαλόπουλος

Σε' αφηγήριον

ΜΕΓΙΣΤΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΥΤΟΑΓΩΓΗ

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θεσσαλονίκης μᾶς γράφει ὅτι καὶ Φαλαγγίτισσαι τῆς κοινοπόλεως Λαχανᾶ εἰς τρεῖς συνεχεῖς συγκεντρώσεις τῆς 3ης, 10ης καὶ 17ης Ἰανουαρίου ἠσχολήθησαν εἰς τὸ παστάλιασμα καπνοῦ πωχῶν χωρικῶν, οἵτινες δὲν εἶχον τὰ μέσα νὰ πληρώσουν ἐργάτας. Σημειοῦμεν μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν τὴν μικρὰν αὐτὴν εἰδησιν, ἡ ὁποία ἐνέχει μεγάλο νόημα. Διότι ἡ ἐνέργεια τῶν Φαλαγγίτισσῶν Λαχανᾶ δὲν δεικνύει μόνον τὸ πνεῦμα τῆς ομαδικῆς ἐργασίας καὶ τὸ αἶσθημα τῆς ἀλληλεγγύης, ποὺ εἶναι ἄλλως τε τόσον συχνὰ εἰς τὰς ἀτομικὰς καὶ ομαδικὰς ἐκδηλώσεις τῶν μελῶν τῆς Ὁργανώσεώς μας. Δεικνύει συγχρόνως καὶ μίαν πολύτιμον τάσιν αὐτοαγωγῆς καὶ δὴ γεωργικῆς αὐτοαγωγῆς, τῆς ὁποίας ἔχομεν ἰδιαιτέραν ἀνάγκην. Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς κοινοπόλεως Λαχανᾶ μὲ τὴν πράξιν τῶν αὐτῶν ἔδωσαν λαμπρὸν παράδειγμα τοῦ νέου πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐνεφύσησεν εἰς τὰ μέλη τῆς Ὁργανώσεως. Ἀεῖζουν ἐπιμένοντες ὁλοκληροῦν τὸν θαυμασμόν καὶ τὰ συγχαρητήριά μας.

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΙΤΙΣΜΟΥ

Μετὰ τὴν οἰκοκυρικὴν σχολὴν Θεσσαλονίκης ἰδρύεται τώρα ἄλλη εἰς τὴν Κομοτηνὴν καὶ σιγὰ-σιγὰ αἱ σχολαὶ αὗται θὰ ἐπεκταθοῦν καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχιακὰς πόλεις. Δὲν εἶναι βέβαια ἀνάγκη νὰ τὸνίσωμεν τὴν αὐτονόητον σημασίαν τοῦ μέτρου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μέρος καὶ συνέχειαν τοῦ ὅλου ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν καὶ τὴν προσαρμογὴν τῆς Παιδείας μας ἐπὶ θετικωτέρων καὶ στερεωτέρων βάσεων. Σημειοῦμεν μόνον ὅτι κάθε νέα ἐπαγγελματικὴ σχολὴ ποὺ ἱδρύεται καταφέρει πλῆγμα ἐναντίον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ σχολαστικισμοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ παρασιτισμοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀπουζοῦν τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν ἱκανότητα τῶν νέων καὶ παραλύουν καὶ νεκρώνουν τὴν κοινωνικὴν ζωτικότητα καὶ δραστηριότητα.

Σε' αφηγήριον

Ἡ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Τὸ θαυμάσιον μέτρον τῆς συστηματικῆς ἐξετάσεως καὶ παρακολούθησεως τῆς υγείας τῶν παιδιῶν τῆς Ὁργανώσεώς μας, ἐσωσχολικῶν καὶ ἐξωσχολικῶν, ἐτέθη ἤδη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς 19ης τρέχοντος. Ἡ σχετικὴ ἐντολὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁ ὁποῖος, μὲ τὴν θερμὴν πατρικὴν στοργὴν του διὰ τὴν Νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐδειξεν ἐντελῶς ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ἐπραγματοποίησεν μὲ δῆλν τὴν δυνατόν ταχύτητα καὶ ἤδη ἡ Ὁργάνωσίς μας, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, ἐγκαινιάζει τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τοῦ σοβαρωτάτου καὶ χρησιμωτάτου αὐτοῦ μέτρου, τὸ ὁποῖον ἀποθλέπει εἰς τὴν προστασίαν τῆς υγείας τῆς Νεότητος, δηλαδὴ εἰς τὴν προστασίαν τῆς υγείας τῆς φυλῆς μας. Χαίρετιζοντες μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν ἐναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ κοινωφελεστάτου αὐτοῦ θεσμοῦ, ἐκφοβούμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὅλοι οἱ σχετικοὶ παράγοντες, διδάσκαλοι, ἐργοδότες, γονεῖς καὶ τὰ ἴδια τὰ παιδιὰ θὰ βοηθήσουν προθύμως εἰς τὴν καλλίτεραν καὶ πληροεστέραν ἐφαρμογὴν του, διὰ νὰ ἴδωμεν ὅσο τὸ δυνατόν συντομωτέρως τὰ προσδοκώμενα πολύτιμα ἀποτελέσματα.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Εἰς τὸ σημείωμα τοῦ προηγούμενου μας φύλλου σχετικῶς μὲ τὰς ἀποστολάς συντακτῶν τοῦ περιοδικοῦ μας πρὸς ἀμεσώτερον ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου, ἀνεγράφη ἐκ παραδρομῆς ἡ φράσις: ἐμπέστειλεν ἤδη εἰς Κρήτην τὸν ἐκ τῆς Συντάξεως κ. Γ. Καφετζάκης, ἐνὺ εἰς τὴν πραγματικότητα ὁ κ. Καφετζάκης εἶναι ὁ ἑπόμενος τῆς Συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Μία νέα ἐκ Τραπεζοῦντος μὲ τοπικὴν ἐνδυμασίαν.

Ἡ τελευταία: Ἀπὸ τὴν Ὑπαίθρον Ἑλλάδα, ἕνας δρομάκος στὴν Κρήτη.

ΔΙΑΒΗΚΕ ΤΟΝ ΠΡΟΥΘΟ!!!

Τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψηλάντου ἀνάμεσα στοὺς φιλικούς εἶχε πάρει μιὰ θέσι συνθήματος... Δὲν ἦταν μονάχα ὁ Ἄρχηγός, αὐτὸς ποὺ πρόσμεναν οἱ σκλάβοι γιὰ νὰ τοὺς χαρίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τους... Δὲν ἦταν μονάχα ὁ Κάλος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας — καὶ τῶ- ξεραν αὐτὸ καλὰ οἱ προύχοντες στὴν Πελοπόννησο — μὰ ἦταν ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Τσάρου, ἦταν ὁ στρατηγός, ποὺ ἔλασε, πολεμῶντας τοὺς Γάλλους, τὸ δεξιὸ τοῦ χέρι χάριν τοῦ Αὐτοκράτο- ρος... Καὶ δὲν μπορούσε παρὰ ὁ Ὑ- ψηλάντης νάγῃ μαζί του τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀλεξάνδρου Β', τοῦ Ρώσου Αὐ- τοκράτορος, καὶ μαζί του τὴ Μεγάλη Χριστιανικὴ Δύναμι ποὺ θὰ χάριζε στὴν Ἑλλάδα τὴν ἐλευθερίαν της.

Ὁ Ὑψηλάντης ἦταν πιά μέσα στὴν ψυχὴ τῶν Ἑλλήνων! Ἦταν ἡ προσδο- κία, ἦταν ἡ ἐλπίς, ἦταν ἡ ἐγγύησις τῆς ἐπιτυχίας, ἦταν τῆς ἐλευθερίας ἡ ἐκπροσώπησις...

Οἱ ἀουστῶλοι κι' οἱ κλέφτες τοῦ Μωρητῶς ὄνομά του ὠρkiζόντουσαν.

Κι' ὁ Θεωδώρακης ὁ Κολοκοτρώνης, ὅταν τοῦ ἔγραψε, ἄφινε τὸ περὶ ἑαυτοῦ ὅρος του, ἔπαινε νάναι ὁ ἀγέρωχος ἀ- γωνιστὴς καὶ κατέβαζε τὸ κεφάλι μπροστά στοῦ Ὑψηλάντη τίς ἐπιτα- γές!...

Ἀπὸ τῆς 29 Ἰανουαρίου ἀκόμη τοῦ 1821 — οὕτε ἕνα μῆνα ἀπὸ τὴν ἱστο- ρικὴ ἡμέρα ποὺ σήκωσε Ἑπανάστασι — ὁ Ὑψηλάντης συμβούλευε τὸν Κολοκοτρώνη γιὰ τὴν προπαρασκευὴ τοῦ ἀγῶνος...

Ἀγάπη, ὁμόνοια, ἀδελφότης, ἔνω- σις καὶ σύμνοια!

«Νὰ προσπαθήσετε, γράφει στὸν Κολοκοτρώνη, νὰ συνάξετε παλληκάρια, ἀρματα, μπαρούτι, βόλια καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ὅσο περισσότερα ἤθελεν ἡμπορέσει ἕκαστος».

Καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔδινε χίλιες δυὸ συμ- βουλές, τελείωνε:

«Ἄν λοιπόν, φίλτατέ μου Κολοκο- τρώνη, ἐναγκαλισθῇτε τὴν ὁμόνοιαν, ἐάν θυσιάσετε τὰ μερικὰ συμφέροντά σας καὶ λησμονήτετε ὅλως διόλου τὰ ἐναντία πάθη, καὶ τέλος πάντων ἀκο- λουθήσετε τοὺς ἀνωτέρω κανόνες. Ἔ- στε βέβαιος ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Προστάτου τῆς Δικαιοσύνης θέλετε δυνηθῇ νὰ συντρίψετε μὲ μεγάλην εὐ- κολίαν τὸν τυραννικὸν ἡμῶν ζυγόν. Θέ- λετε στεφανώσῃ τὰς κεφαλὰς σας μὲ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς δό- ξης, τὰ ὀνόματά σας θέλουσιν ἐγκα- ραχθῇ μὲ χρυσὰ γράμματα εἰς τὸν Νάον τῆς Ἀθανασίας καὶ θέλουσιν ἀ- ξιωθῇ τοῦ αἰωνίου μακαρισμοῦ»...

Καὶ περίμεναν ἔτσι οἱ Ἕλληνες νάρθῃ ἡ εὐλογημένη ὥρα νὰ ξεσηκω- θοῦν...

Καὶ ἦρθε...

Τὸ σύνθημα ἦταν τὸ πέρασμα τοῦ Προῦθου...

— Ὁ Ὑψηλάντης διάβηκε τὸν Προῦ- θο!

Αὐτὸ ἦταν τὸ σύνθημα ποὺ ἀναπτέ- ρωσε τίς δυνάμεις, ποὺ ἠλέκτρισε τοὺς ἀγωνιστές, ποὺ ὥπλισε τὰ χέρια τους

καὶ τὸ χέρι τοῦ Γερμανοῦ στὴν Ἀγία Λαύρα γιὰ νὰ εὐλογήσῃ τὰ ἑλληνικὰ δπλα...

Ἡ 22 Φεβρουαρίου ἦταν ὁ πρόδρο- μος τοῦ Μαρτίου τοῦ 1821.

Καὶ ἀληθινὰ!... Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης μὲ τὸ ἐπιτελεῖο του διαθαί- νει τὸν Προῦθο, περνάει στὸ Ἰάσιο καὶ δίνει τὸ σύνθημα τοῦ συναγεμιοῦ.

Καὶ ἀρχίζει: «Μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος».

Καὶ συνεχίζει:

«Ἡ ὥρα ἦλθεν, ὦ Ἕλληνες! Πρό πολλοὺ οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης πολε- μοῦντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων δικαιωμάτων καὶ ἐλευθερίας αὐτῶν, μὰς ἐπροσκά- λουν εἰς μίμησιν! Αὐτοί, ὅσοοὺν ἐ- λεῦθεροι, ἐπροσπάθησαν ὅλαις δυνά- μεσι νὰ αὐξήσωσι τὴν ἐλευθερίαν καὶ δι' αὐτῆς πᾶσαν αὐτῶν τὴν εὐδαιμο- νίαν!».

Καὶ πάρα κάτω:

«Ἄς ἀνηγήσωσι λοιπόν ὅλα τὰ δρεῖ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν ἦγον τῆς πολε- μικῆς μας σάλπιγγος. Καὶ αἱ κοιλά- δες ἀπὸ τὴν τρομερὰν κλαγγὴν τῶν ἀρμάτων μας.

Ἡ μὲν Εὐρώπη θέλει θαυμάσει τὰς ἀνδραγαθί- ας μας, οἱ δὲ τύραννοι ἡμῶν, τρέμοντας καὶ ὠχροί, θέλου- σι φύγει ἀπ' ἐμ- προσθὲν μας».

Καὶ δίνει καὶ μίαν ὑπόσχε- σιν:

«Κινηθῆτε, ὦ φίλοι, καὶ θέ- λετε ἰδεῖ μίαν κραταιὰν δύνα- μιν νὰ ὑπερα- σπισθῇ τὰ δι- καία μας. Θέλε- τε ἰδεῖ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐγ- θρῶν μας πολ- λούς, οἳ τινες παρακινούμενοι ἀπὸ τὴν δικαίαν μας αἰτίαν, νὰ στρέψωσι τὰ νῶτα πρὸς τὸν ἐχθρόν καὶ νὰ ἐνωθῶσι μὲ ὁ- μάς».

Αὕτῃ ἦταν — σὲ λίγα ἀπο- σπάσματα — ἡ προκήρυξις τοῦ Ὑψηλάντου ποὺ ἀνέπε τὴν πυρ- καϊὰ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ ποὺ πρόγματι τὰ δρεῖ τοῦ Μωρητῶ ἀντήγη- σαν ἀπὸ τίς πο- λεμικὰς σάλ- πιγγας...

Ὁ Ὑψηλάντης ἦταν ὁ ἐμψυχωτὴς τοῦ ἀγῶνος.

Βέβαια, ἡ ἐστία τῆς πυρκαϊᾶς σθῆ- στηκε... τὸ κίνημα τοῦ Ὑψηλάντου ἦ- ταν ἀτυχὲς στὴν Μολδαυία... Μπορεῖ βέβαια νὰ δοξάστηκε στὸ Δραγατσάνι ὁ ἡρωϊκὸς ἱερός Λόχος... Τὸ κί- νημα ἦταν ἀτυχ. Τὰ ἀποτελέσματά του ἦταν ὅμως μεγάλα...

Τὸ κίνημα αὐτὸ ἔδωκε τὸ ὁλοκαῦ- τωμα τῆς Μονῆς τοῦ Σέκκου. Ὁ Γιωρ- γάκης Ὀλύμπιος ὑπῆρξεν ἡρώας ποὺ ὁ ἡρωϊσμός του ἐνεψύχωσε τὴν ἀνω- νιζομένην Ἑλλάδα... Μὰ καὶ τὸ μαρ- τύριο τοῦ Ὑψηλάντου στὶς αὐστριακὰς φυλακὰς ἦταν ἄλλο τόσο ἐμψυχωτικὸ γιὰ τοὺς ἀγωνιστὰς Πελοποννήσου...

Ὁ Ὑψηλάντης ἦταν ὁ ἐμψυχωτὴς...

Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Δημήτριος ἐν ὀνόματι τοῦ κατεβαίνει στὴν Ἑλλάδα...

Ἡ ψυχὴ τοῦ Ὑψηλάντου, ἐνῶ αὐτὸς βασανίζεται στὴ φυλακὴ, καθοδηγεῖ τὰ βήματα τῶν ἐπαναστατῶν...

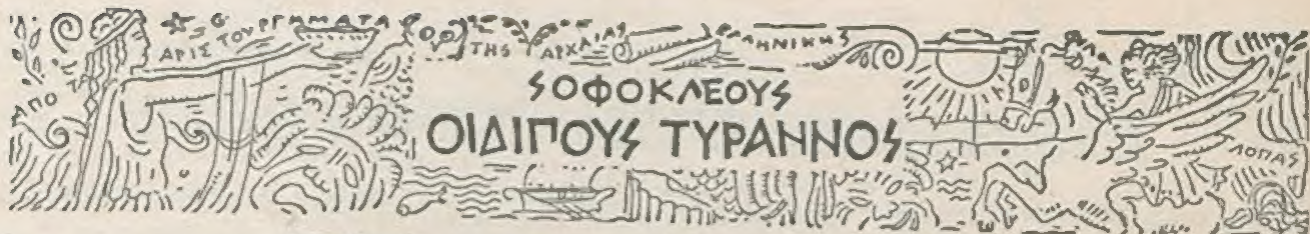
Τὸ πέρασμα τοῦ Προῦθου ἦταν ἀλη- θινὰ ὁ πρόδρομος τῆς Ἑθνικῆς ἐξε- γέρσεως...

Ἀγγ. Μεταξᾶς

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΦΘΝ ΕΣ

Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης.

4. (Συνέχεια)

ΙΟΚΑΣΤΗ

"Ας μή τὸ μάθαινας ποῖος εἶσαι, ἀλλοίμονοι Οἰδίπου."

Νὰ πάη κάποιος νὰ μοῦ φέρῃ τὸ βοσκό και τοῦτῃ ἄς χαίρεται τὴν κλοῦσια τῆς γενιά.

ΙΟΚΑΣΤΗ

Δυστυχισμένη, ἀλλοίμονό σου, μοναχά τοῦτα σοῦ λέω, καὶ δὲ θὰ μιλῶ πιά.

Καὶ πραγματικά μπαίνει στὸ παλάτι μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, σκουντουφλώντας, σάν νὰ σηκώνῃ ἕνα φοβερό βάρος στοὺς ὤμους τῆς. Οἱ πολῖτες ποὺ τὴ βλέπουν εἶται ἀποροῦν, φοβοῦνται καὶ κάνουν προσεχτικό τὸν Οἰδίποδα:

Πόσο βαριά θλιμμένη πάει ἡ βασίλισσα! Ἀληθινά, πολὺ φοβοῦμαι, Οἰδίποδα, ἀπ' τὴ σιωπὴ τῆς μὴ ξεσπάσῃ συμφορὰ.

Οἰδίπου

"Ὀ! δὲ μὲ νοιάζει κ' ἄς ξεσπάσῃ. Ταπεινὴ γενιά κ' ἂν ἔχω θὰ τὸ μάθω σήμερα. Μὰ σὰ γυναῖκα αὐτὴ μεγαλοπνέεται καὶ γιὰ τοὺς πρόστυχους μου ντρέπεται γοῖνός."

Καὶ τελειώνει μὲ τοῦτα τὰ λόγια, ποὺ εἶναι γεμάτα ὑπερηφάνεια! εἶναι φυσικό ὅμως ν' ἀνεβαίνουν στὰ χεῖλη τῶν αὐτοδημιουργητῶν ἀνθρώπων πρὸ πάντων, ὅταν νομίσουν πὼς κάποιος περιφρονεῖ τὴν ταπεινὴ τους καταγωγή:

Ἐγὼ τῆς καλῆς μοίρας κράζομαι παιδί καὶ μὲ τέτοια μητέρα δὲ θ' ἀτίμαστώ. Μικρὸ ἢ μεγάλο οἱ καιροὶ μ' ἀνδείξαν καὶ δὲ φοβοῦμαι τοὺς γονιούς μου νὰ ζητῶ. Ὅποιοι καὶ νάναι δὲ θ' ἀλλάξω ἐγώ.

Ἡ στιγμή αὕτῃ ἔχει κάτι ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἀνατριχιαστικὴ σιωπὴ ποὺ ἀπλώνεται στὴ φύσι λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν καταγλυδα. Τὰ σύννεφα μαύρα, βαριά σκεπάζουν τὸν οὐρανό... Μιὰ γαλήνη φαινομενικὴ, γεμάτῃ ἀόριστη ἀνησυχία... Τὰ στοιχεῖα τῆς φύσης ἐπιστράτευσαν ὅλες τους τίς δυνάμεις... Παραμονεύουν κάπου, πίσω ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ βουνά, ποὺ πλασιώνουν τὸν ὀρίζοντα κ' ἀπὸ λεπτὸ σὲ λεπτὸ θὰ ξεπολυθοῦν στὸν κάμπο ποὺ προσμένει μὲ ἀγωνία τὴ μοῖρα του.

Ὅμοια κ' ἐδῶ. Ἡ καρδιά σφίγγεται γιὰτὶ καταλαβαίνει πιά καὶ προαισθάνεται τὸ ἀνείπωτο, ποὺ σὲ λίγο θὰ φανερωθῇ ὅμοι, ἀποκρουστικό μπροστὰ στὰ μάτια ὅλων. Κ' ὅμως καὶ τὴ στιγμή αὕτῃ ἀκόμα—τέτοια εἶναι πάντα τῆς—τολμᾷ νὰ πλάσῃ ἕνα ὄνειρο.

Ὁ ξένος ἀπὸ τὴν Κόρινθο μίλησε γιὰ βουνά, βοσκές, πρόσβατα! ἀνέθεσε στὴ θύμῃ μιὰ εἰκόνα εἰδυλλιακὴ, ποὺ οἱ τωρινὲς συμφορὲς ἔχουν ξεθωριάσει. Στὰ γραφικὰ ἐκεῖνα τοπία περιδιαβάζουν οἱ θεοὶ καὶ οἱ νύμφες... Ποῖος ἔξεραι ἂν ὁ Οἰδίπους, ὁ βασιλεὺς τους, εἶναι ἀπόγονος κανενὸς θεοῦ... τοῦ Ἀπόλλωνα ἴσως ἢ τοῦ Βάκχου ἢ καὶ τοῦ Πάνα τοῦ τραγοπόδη;

Τὸ τραγοῦδι τοῦ χοροῦ μοιάζει σὰ μιὰ στερεὴ ἀγκίδα τοῦ ἡλίου, ποὺ ξεφεύγει ἀπὸ τὰ σύννεφα καὶ πέφτοντας λοξὰ δίνει μιὰ στερεὴ χαροῦμενη λάμψη στὸν κάμπο. Εἶναι σάν ἀνερᾶκι δροσερό, μυρωμένο ἀπὸ τὰ πεῦκα τοῦ

βουνοῦ, ποὺ πνέει ξαφνικά σὲ μιὰ μολυσμένη ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τὴν ἀμαρτία καὶ τὸ ἔγκλημα.

ΧΟΡΟΣ

"Ἄν ἴσως δύνανται κ' ἐγὼ προφητικὴ μιὰ γνώμη μεγάλῃ Κιθαῖρῳ μου νὰ πῶ ἢ ἀόριστη πανόληθο ποσοτὸ νὰ λάμψῃ ἀκόμα γιὰ χάρι σου θὰ στήσωμε χορὸ. Καὶ θὰ σὲ τραγουδήσουμε μητέρα καὶ πατέρα τοῦ πολυλατρεμένου βασιλεῖ. Καὶ νὰ σ' ἀρέσῃ, θεοὶέ μου, τὴ συμφορὰ μου πέρα νὰ διαλῶς μὲ χαροῦμενη καρδιά."

Μὰ ὁ τραγικὸς βασιλεὺς δὲν προσέχει σὲ τίποτα. Βάζει τὸ χέρι ἀντήλιο καὶ κοιτάζει μὲ ἀγωνία κατὰ τὸ δρόμο. Περιμένει νὰ ῥοβῇ ὁ παλιὸς δοῦλος τοῦ Λαίου. Θὰ ξεδιαλύνη τὸ μυστήριό τοῦ παιδιοῦ; Ἀπὸ ποῖον τὸ πήρε, τίνας ἦταν καὶ γιὰτὶ τὸ καταδίκασαν σὲ τέτοια καταφρόνια;

Ξαφνικά ὁ Οἰδίπους φωνάζει:

Γερόντοι, κ' ἂν δὲν τὸν συνάντησα ποτέ, ὅμως θαρρῶ πὼς δὲ γελίεμαι, νὰ ὁ βοσκὸς ἀπ' ὅρα ποὺ ζητοῦμε καὶ προσμένουμε. Μαύρα τὸν δέχνουν γερατειὰ τὸν ἄμοιρο. Αὐτοὶ ποὺ ἐδῶ τὸν φέρνουν εἶναι δοῦλοι μου. Μὰ ἔσεϊς ποὺ τὸν γνωρίζετε, κοιτάξετε."

ΧΟΡΟΣ

Ναί, ἦταν τοῦ Λαίου βοσκός, τὸν γνώρισα, κ' ἀπὸ τοὺς δοῦλους τοῦ ὁ πιότορο πιστός.

Οἰδίπου

Καὶ πρῶτα, πὲς μου, ἔξεν ἀπὸ τὴν Κόρινθο, γιὰ τοῦτον πρὶν δὲ μοῦλεγε;

ΞΕΝΟΣ

Γιὰ τοῦτον, ναί.

Οἰδίπου

"Ἐλα κοντά μου, γέρο, κ' ἀποκρίσου μου ὅ,τι θὰ σὲ ρωτήσω. Στὸ Λαίῳ δοῦλες;

ΔΟΥΛΟΣ

Στὸ σπῆτι τοῦ ἔχω γεννηθῇ κ' ἀνατραφῇ.

Οἰδίπου

Καὶ τί δουλειὰ στὸ σπῆτικό τοῦ ζέτρεχες;

ΔΟΥΛΟΣ

Τὴν πιότερη ζωὴ μου ἐδόσκα πρόσβατα.

Οἰδίπου

Σὲ ποιά βοσκῇ; Συχνότερα ποῦ πήγαίνες;

ΔΟΥΛΟΣ

Στὸν Κιθαῖρῳ.

Οἰδίπου

Τοῦτον τὸν ἀπάντησες ποτέ;

ΔΟΥΛΟΣ

Μπορεῖ, δὲν ἔρχεται στὴ θύμῃ μου εὐτός.

ΞΕΝΟΣ

Κ' ὡς τόσο, ἀφῆντ', μὴν παραζενεύεσαι. Θὰ τοῦ θυμίσω αὐτὸ ποὺ ἔχει, μὰ ξεγνᾷ στὸν Κιθαῖρῳ μὲ διπλὰ κοπάδια αὐτός καὶ μ' ἕνα ἐγὼ συχνὰ πὼς ἀνταμώναμε, ἀνοίξε, θέρο, τρία χρόνια ταχτικά. Μὰ τὸ χειμῶνα τὰ δικά μου στὸ παντρί τραβόσας, αὐτὸς στοῦ Λαίου τίς βοσκές. Γενῆκαν τοῦτα; Λέω ἀλήθεια, σύντροφε;

ΔΟΥΛΟΣ

Ἀλήθεια λές, μὰ πέρασε τόσος καιρός.

ΞΕΝΟΣ

Κ' ἕνα παιδάκι κάποτε ποὺ μοῦδωσες νὰ τ' ἀνατρέφω, σὰ δικό μου, τὸ ξεχνᾷς;

ΔΟΥΛΟΣ

Μὰ γιὰ ποῖο λόγο μοῦ θυμίζεις ὅλ' αὐτά;

ΞΕΝΟΣ

"Εἰ σύντροφέ μου, νὰ το, κείνο τὸ παιδί.

ΔΟΥΛΟΣ

Δὲ χάνεσαι καὶ δὲ σὲ κόβει πιά σκασιμός!

Οἰδίπου

"Αἱ νὰ μὴ βρίζῃς, γέρο, τί μοῦ φαίνεται πλὴν ἀξιοκατάκριτος ὁ τρόπος σου."

ΔΟΥΛΟΣ

Καλὲ μου κύριε, ἐσφαλὰ σὲ τίποτα;

Οἰδίπου

Γιὰ τὸ παιδί ποὺ σὲ ρωτᾷ δὲν ἀπαντᾷς.

ΔΟΥΛΟΣ

Δὲν ἔχει τί λέει...

Οἰδίπου

Δὲ λές μὲ τὸ καλὸ, θὰ πῇς μὲ κλάματα.

ΔΟΥΛΟΣ

Τὸ γέρο, μὴ μὲ βασανίσῃς, γιὰ τὸ θεό.

Οἰδίπου

Τὰ χέρια τοῦ γυρίστετε πιστάγκωνα.

ΔΟΥΛΟΣ

"Ὀ δυστυχία μου! Τί θέλεις; Τί ζητᾷς;

Οἰδίπου

Τοῦδωσες τὸ παιδί ποὺ λέει; ἀπάντησε.

ΔΟΥΛΟΣ

Τῶσος, ποὺ μακάρι εὐτός νὰ πέθαινα.

Οἰδίπου

Μὰ θὰ τὸ πάθῃς τώρα ἂν δὲ μιλᾷς.

ΔΟΥΛΟΣ

Καὶ νὰ μιλῶς θὰ χαθῶ χειρότερα.

Οἰδίπου

Τοῦτος μὰς τρώει, καθὼς βλέπω, τὸν καιρὸ

ΔΟΥΛΟΣ

Τάχα δὲν τόπα καθαρά; Ναί, τῶσος.

Οἰδίπου

Κ' ἦταν δικό σου ἢ μήπως ἔξεν τὸ παιδί;

ΔΟΥΛΟΣ

"Ὀχι δικό μου... μὰ κάποιος μοῦ τῶσος...

Οἰδίπου

Κ' ἀπὸ ποῖο σπῆτι κ' ἀπὸ τοὺς πολῖτες ποῖος;

ΔΟΥΛΟΣ

"Ὀ! φτάνει, κύριε, γιὰ τὸ θεό, μὴν ξερωτᾷς.

Οἰδίπου

"Ἄν σὲ ξαναρωτήσω, γέρο, χάθηκες.

ΔΟΥΛΟΣ

"Ε... ἦτανε λοιπὸν τοῦ Λαίου τὸ παιδί.

Οἰδίπου

Δοῦλος τοῦ τάχα; Ἀπ' τὴ γενιά τοῦ ἀπόγονος;

ΔΟΥΛΟΣ

"Ὀ! τώρα ἀληθινά, θὰ πῶ τὸ φοβερό.

Οἰδίπου

Καὶ θὰ τ' ἀκούσω ἐγώ, μὰ πρέπει... λέγε το!

ΔΟΥΛΟΣ

Παῖδι τοῦ λέγαμε πὼς ἦταν, μὰ μπορεῖ νὰ μαρτυρήσῃ πὼς καλὰ ἡ γυναῖκα του.

Οἰδίπου

Ἀλήθεια αὕτῃ σοῦ τῶσος;

ΔΟΥΛΟΣ

Ναί, βασιλεῖ.

Οἰδίπου

Κ' ὁ λόγος ποῖος;

ΔΟΥΛΟΣ

Νὰ τὸ σκοτώσω ἢ προσταγῇ.

Οἰδίπου

Μ' ἀφοῦ τὸ γέννησε;

ΔΟΥΛΟΣ

Φοβόταν τοὺς χρησμούς.

Οἰδίπου

Ποῖος τάχα;

ΔΟΥΛΟΣ

Τοὺς γονεὺς τοῦ πὼς θὰ σκότωνε.

Οἰδίπου

Καὶ πὼς λοιπὸν στὸ γέρο τὸ παράδωσες;

ΔΟΥΛΟΣ

Αὐτῇθηκα, μὰ καὶ θαρροῦσα, βασιλεῖ, θὰ πάῃ σ' ἄλλῃ χώρα, στὴν πατρίδα του. Γιὰ συμφορὰ μεγάλη ἐκεῖνος τῶσος. Τὶ ἂν εἶσαι κείνο τὸ παιδί εἶσαι δυστυχῆς.

Οἰδίπου

Τὶ καθαρά ποὺ φανερώθηκαν, ὦμιε! Ἦλπε μου, νὰ, σὲ κοιτάζω στερεὴ φορὰ. Πού μὲ γεννήσαν κείνο ποὺ δὲν ἔπρεπε, μ' αὐτὴν ὁποῦ δὲν ἔπρεπε κοιμήθηκα κ' ἄπλωσα χέρι φοινικό σ' ὅποιον δὲν ἔπρεπε!

Κρύβει μὲ τὸ χέρι τὰ μάτια νὰ μὴ βλέπῃ καὶ νὰ μὴν τὸν βλέπουν ἂν εἶναι δυνατόν. Χύνεται ἐξαλλος ὕστερα καὶ χάνεται μέσα ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα τοῦ παλατιοῦ.

"Ὅλοι μένουν σὰ χαμένους κ' ἄλληλοκοιτάζονται ἀφωνοί... Εἶναι τόσο φοβερό κ' ἀναπάντεχο μαζί αὐτὸ ποὺ

ξεσκεπάστηκε μπροστά τους, πού η καρδιά και ο νους εξαφνιάζονται κι' αγανακτούν μπροστά στη βεβήλωσι αυτή του ήθικου νόμου που δίνει κάθε αξία στη ζωή.

Ός τόσο ύστερα από λίγο ένα συναίσθημα κυριαρχεί μέσα τους, ο οίκτος, όχι πιά μόνο για τόν Οιδίποδα, αλλά γενικότερα για τόν άνθρωπο που είναι ένα παιγνίδι στα χέρια της μοίρας...

Τ' ανθρώπου δύστυχη γενιά μοιάζει το τίποτα ή ζωή σου. Μόλις απλόησης τ' ατίρα γκρεμισοσκόπη ή δύναμι σου... Μά βλέποντας Οιδίποδα σένα δε μακαρίζω πιά κανένα!

Μέσα από τὸ παλάτι ἀκούονται φωνές και θρήνοι. Τί να συμβαίνει άράγε; Όλοι προσπαθοῦν ν' ακούσουν. Ξαφνικά ήχοῦν μέσα στη σιωπή τὰ βήματα κάποιου που έρχεται τρέχοντας από την εσωτερική αὐλή. Νά τον, παρουσίαστηκε κι' όλος στην πόρτα. Είναι ένας ματαποφόρος, εξαγγελος, όπως τόν έλεγαν.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

«Ω σεβαστοί της χώρας τούτης άρχοντες, τί μέλλετε να ήθετε και ν' ακούσετε! Πένθος βαρό σας βρήκε αν ίσως βέβαια για τὸ λαβδάρου τη γενιά φρονιζέτε. Οὐδέ ποτάρια θα μπορούσαν βαρῶ τὸ άμπαρῶ παλάτι να ξελεύουνε... Μά όσα σκεπάζει θα φανερωθοῦν στο φῶς.

Διηγείται λοιπόν με άνατριχιαστικές λεπτομέρειες πῶς ή Ίοκάστη κρεμάστηκε, πῶς ο Οιδίπους μέσα στην έξαψη που βρισκότανε, καθώς αντίκρουσε και τη νέα τούτη δυστυχία, άρπαξε κάτι χρυσές περόνες που βρήκε μπροστά του και μ' αυτές, χτυπώντας αλύπητα τις κόρες τῶν ματιῶν του, τυφλώθηκε, για να μη βλέπει πιά, καθώς έλεγε, τη συμφορά που αθέλητα του σκόρπισε.

Οι πολίτες ζητοῦν περισσότερες πληροφορίες. Τί κάνει τώρα; Μά πριν ακόμα ο εξαγγελος απαντήσει στα ρωτηματά τους, οι βασιλικές πόρτες ανοίγουν διάπλατες και στο κεφαλόσκαλο παρουσιάζεται ο ίδιος ο Οιδίπους. Τὰ μάτια του είναι δυο φοβερές πληγές απ' όπου μαῦρο αίμα τρέχει και πήζει πάνω στα νένια του.

Ένα «Ω!» φεύγει από τὰ στήθη δλων, που γυρίζουν την ὄψη κατ' άλλου να μη βλέπουν τὸ φοβερό θέαμα.

Νά τον βλέπεις φοβερό τίποτα φοβερότερο δεν τίθα. Ποιά μοίρα, αίμι, ποιά βαρτομοίρα σε χτύπησε έτσι δυνατά. Μά δεν μπορώ να τὸν κοιτάξω κι' ήθελα πολλά να τὸν ρωτήσω, να μάθω και να πῶ τέτοια τρομάρα πὸ γεννά.

Άρχίζει ύστερα ένας ατέλειωτος θρήνος που κδεται συχνά από τὸς πολίτες που συμπονοῦν βλέποντας τὸν άμοιρο τούτον άνθρωπο να υποφέρει έτσι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

Τί μ' άπομένει πιά να πῶ και τί να πεθούμῳ, ποίον ν' ακούσω και σε ποῖο έγκάρδια να μιλήσω;

ΧΟΡΟΣ

Έτσι είναι αλήθεια καθώς λες.

Τὸς παρακαλεῖ να τὸν πᾶνε κάπου μακριά από την πόλι ή να τὸν καταχωνιάσουν στη γῆς ή να τὸν ρίξουν στη θάλασσα.

ΧΟΡΟΣ

Αὐτά που θέλεις και ζητάς, ο Κρέοντας να ήθε να τὰ ξετάση και ν' αποφασίση. Στὴ χώρα μόνος απολείκεται άρχοντας.

Ο Κρέων, μ' ὅλο που τόσο άδικα

τοῦ φέρθηκε ο Οιδίπους, δείχνεται μεγαλόμυθος. Μά και ποῖος μπορεί μπροστά σε μιὰ τέτοια δυστυχία, αν δεν είναι θηρίο άγριο τοῦ λόγγου, να κρατήση κακία;

Στὸν Οιδίποδα λοιπόν λέει:

«Α, δε γελά στη συμφορά σου Οιδίποδα και δε σε βρίζω για την άδικία σου πριν

Και στοῦς πολίτες ύστερα:

«Αν τὸς θνητοῦς αλήθεια πιά δεν ντρέπεται στο βασιλιά τὸν Ἥλιο πρέπει σεβασμός, στη φλόγα που μας τρέφει, μην φέινετε παρόμοια ν' αντίκρῃς άνηκούστη ντροπή, που μήτε ή γῆ, τὸ φῶς και τοῦ θεοῦ ή βροχή τη δέχεται. Στο σπίτι μέσα γρήγορα πηγαίνετε τὸν μόνο οί συγγενείς μπορούν με σεβασμό ν' ακοῦν ή και να βλέπουνε τέτοιες συγγενικές σάν έρθουν συμφορές.

Ο Οιδίπους ὡς τόσο παρακαλεῖ να τὸν διώξη μακριά, έξω από τὰ σύνορα της πολιτείας.

— Είμαι σύμφωνος, απαντᾷ ο Κρέων, μά πρέπει πρώτα να ζητήσω τη γνώμη τοῦ Θεοῦ.

— Τότε λοιπόν άκουσε, σε παρακαλῶ, τις στερνές μου παραγγελιές. Για τὰ δυο μου άγόρια μη νοιαστῆς... Σάν άντρες που είναι, όπου κι' αν βρισκωνται, δε θα δοκιμάσουν στέρησι... Μά για τὰ δυο μου κορίτσια τ' άμοιρα, γι' αὐτὰ σε παρακαλῶ. Προστάτεψέ τα... Κι' άφῃσε να τ' άγγίξω με τὰ χέρια μου για στερνή φορά.

Πραγματικά τοῦ φέρνουν κοντά την Ίουμήνη και την Άντιγόνη. Ο Οιδίπους τις άγκαλιάζει και μιὰ και δεν μπορεί πιά να ξεκρίνη την αγαπημένη ὄψη του, ψαχουλεύει με τὰ χέρια τὸ

Ο χορός.

πρόσωπο, τὰ μαλλιά και προσπαθεῖ ν' αναπλάση τὰ χαρακτηριστικά τῶν παιδιῶν του, που ποτὲ πιά δε θ' αντίκρῃς μπροστά του.

Τὰ όσα λέει σπαράζον αλήθεια την καρδιά δλων τριγύρω:

Δακρύζω τη ζωή σας καθώς σκέπτομαι τὸ τί απ' τὸς ανθρώπους θα υποφέρετε. Μά ποῖος να δειττε φίλια είναι μπορετό; Και σε γιορτές σάν πάτε θα γυρίσετε με δακρυομένα μάτια κι' αναγάλιαστες. Κι' όταν στην ήλικία τοῦ γάμου φτάσετε παιδιά μου, ποῖος θα παραβλέψη τις ντροπές που μοῖ ταϊριάζουν μά ξεπούνε άπάνω σας;

Όμως πρέπει να δοθῇ ένα τέλος.

— Άρκετὰ θρήνησε, τοῦ λέει ο Κρέων, καιρός είναι πιά να τραθηχῆς.

Ένας δοῦλος πραγματικά τὸν οδηγεί μέσα. Ἡ μεγάλη πόρτα τοῦ παλατιοῦ κλείνει. Τὸ δρᾶμα τελειώσε.

Τί νόημα κρύβει άράγε τὸ ἐφιαλτικό τούτο ὄνειρο, που λέγεται «Οιδί-

πους τύραννος»; Ο Ἀθηναῖος πολίτης, φεύγοντας από τὸ Διονυσιακό θέατρο, ποῖο μεγάλο ήθικό δίδαγμα κρατεῖ μαζί του σάν αζετίμητο δῶρο τοῦ μεγαλόπνοου ποιητῆ;

Πρώτα-πρώτα βέβαια ὅτι πρέπει να φοβάται και να σεβεται τὸς θεοῦς. Αὐτοῖ τιμωροῦν τὸς κακοῦς, αμείβουν τὸς καλοῦς, κρατοῦν την τάξη τοῦ κόσμου. Οἱ βουλές τους είναι ανεξιχνίαστες. Ἐμεῖς εἰμαστε ἐφήμεροι και ή κρίσι μας, περιορισμένη στο μικρό τούτο διάστημα που διαρκεῖ ή ζωή μας, δεν μπορεί να νοιώση τη θεία δικαιοσύνη. Στὴν περίστασι αὐτῇ π. γ. ένα μεγάλο ρῶτῃμα γεννιέται: Γιατί τιμωρεῖται έτσι ο Οιδίπους από τὸς θεοῦς, που είναι πραγματικά ὑπόδειγμα και ανθρώπου και βασιλιά;

Μά ὡστόσο ἄφορη. Ο Λαβδακος, ο παππὸς του, ασέθησε στο Διόνυσσο... «Άμαρτία γονέων παιδεύουσι τέκνα». Οἱ Λαβδακίδες θα υποφέρουν και άλλα άκόμη, ὡς ὅτου ἐξέλεωθῇ ο προσβλημένος θεός.

Ύστερα ένα άλλο. Κανένας δεν μπορεί να νικήση τη μοῖρά του. Οἱ άρχαῖοι Ἑλληνες πιστεύανε στη μοῖρα ὡπως ὅλοι οἱ ανατολικοῖ λαοῖ άκόμα και σήμερα. Κανεῖς δεν μπορεί να ξεφύγη από τὸ δίχτυ της, που είναι ἀπλωμένο ὀλόγυρα από τις πράξεις και τις σκέψεις μας... Τί είναι ή τραγωδία αὐτῇ που ἀναλύσαμε παρὰ ο φοβερός άγῶνας ἑνός ανθρώπου ἐναντία στο γράφτὸ του, ὡπως τόσο παραστατικά λέμε ἐμεῖς σήμερα τὸ πεπρωμένο; Μά ὅσο περισσότερο προσπαθεῖ να σπάση τὸ ἀτοσάλεινο αὐτὸ δίχτυ, τόσο περιπλέκεται μέσα σ' αὐτό... σάν τὸ δυστυχισμένο έντομο που, ἀπεγνωσμένα, μά τοῦ κάκου παλεύει να γλυτώσῃ από τὸν ιστό της άράχνης.

Έτσι κανένας δεν μπορεί να είναι βέβαιος πῶς ο σημερινός του πλοῦτος, λόγου χάρι, ή μεγάλη κοινωνική θέσι κλπ., είναι κάτι που θα ἔχη και αὔριο. Δεν μπορεί να καταπονήσῃ τὸν δυοῖο του, ὅποιος κι' αν είναι και σ' ὅποια θέσι κι' αν βρίσκεται, γιατί δεν είναι ἀπίθανο να βρεθῇ κι' αὐτός στην ίδια κατάσταση.

Μά κι' οὔτε ο δυστυχισμένος πρέπει ν' ἀπελπίζεται. Ἡ μοῖρα λοιπόν, ή τόσο άστατη, ἐξ ατίας ἀκριβῶς της άστασίας της, γίνεται ο φόβος τοῦ δυνατοῦ για να μην ἐκμεταλλεῖται τη δύναμι του και άδικῇ και ή ἐλπίδα τοῦ ἀδύνατου και δυστυχισμένου... ή ἐλπίδα που είναι τὸ μεγαλύτερο άγαθὸ τοῦ ανθρώπου.

Μ' ὅς τελειώνουμε καλύτερα με τὰ ἴδια τὰ λόγια τοῦ χοροῦ, που λέει πριν κλείση, ὡς ποῦμε, ή αὐλαία. Αὐτός ἐντοπίζει την κρίσι του βέβαια μέσα στο δρᾶμα και μιλά για την τύχη τοῦ Οιδίποδα, μά ὡμως ὀλοφάνερα ξεπετιέται μέσα απ' αὐτὴ τὸ ήθικό μεγάλο δίδαγμα που ἀναφέραμε παραπάνω:

ΧΟΡΟΣ

Θεῖοι, συμπατριῶτες μου, βλέπετε να, ο Οιδίπους που ὅλοι τὸν μακαρίζανε για την καλή του τύχη και τὰ μεγάλα μυστικά ξεδιάλυσε ή σοφία τοῦ.

Τί ἀνεμοζάλη συμφοράς τώρα τὸν ἔχει ζωσει! Άνθρωπο στη ζωή μου πιά δε θα καλοτυχῶ πριν ὅω πῶς πέρασε ἀθλασος και τη στερνή του μέρα.

Μ. Άν.

ΤΕΛΟΣ

3.

(Συνέχεια)

Ὁ Νέαρχος τινάχτηκε. Πέταξε τὴ χλαμύδα του, μὲ μιὰ δρασκελιά ἐφάσσε τὸ ἄλογο, τὸ ἀρπάξε ἀπὸ τὸ χαλινάρι. Μὰ ὁ Βουκεφάλας σηκώθηκε ἀγριος στὰ πσινά του πόδια.

— Τὸ νοῦ σου, Νέαρχει τοῦ φώναξε ὁ Φίλιππος.

Μὰ ὁ Νέαρχος δὲν ἄκουγε. Τραβοῦσε μὲ φοβερὴ δύναμι τὸ χαλινάρι, πήδηξε, ἀρπάξε τὸ ἄλογο ἀπὸ τὴ χαίτη, κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ λαιμὸ του. Ὁ Βουκεφάλας ἀνασηκώθηκε πάλι ὀρθὸς καὶ μ' ἓνα βίαιο τίνανγμα τοῦ λαιμοῦ ἐρριξε καταγῆς τὸν Νέαρχο.

Οἱ στρατηγοὶ ἐτρεξαν ἀνήσυχοι γύρω του.

— Δὲν ἔπαθα τίποτα, εἶπε ὁ Νέαρχος. Ντροπιάστηκε μονάχα, ντροπιάστηκε πού δὲν μπόρεσα νὰ τὸ καθάλλω. Μὰ δὲν εἶναι ἄλογο, εἶναι θηριό.

Οἱ δυὸ Πέρσες χαμογελοῦσαν κρυφά, εὐχαριστημένοι.

— Δὲν ξέρουν μήτε νὰ καθάλλωσιν ἓνα ἄλογο, ψιθύρισε ὁ Ἀραίτης.

— Στέφανε, τὸν δεύτερο κλῆρο! διέταξεν ὁ Φίλιππος.

— Σιτάλκης! φώναξε ὁ Στέφανος, ζετυλίζοντας τὸν δεύτερο κλῆρο.

— Ἐμπρός, εἶπε ὁ βασιλιάς.

Ὁ Σιτάλκης μ' ἓνα πήδημα βρέθηκε δίπλα στὸ Βουκεφάλα. Τὸν ἀρπάξε ἀπὸ τὸ στόμα δυνατά. Τὰ χέρια του ἐσφίγγαν σὰ σιδερένια τανάλια. Τὸ ἄλογο πόνεσε, προσπάθησε νὰ σηκωθῇ πάλι ὀρθὸ καὶ νὰ ξεφύγῃ, μὰ τὸ μπράτσο τοῦ Σιτάλκη ἐπесе τώρα στὸν ἰδρωμένο τράχηλο τοῦ Βουκεφάλα καὶ δὲν τὸν ἄφινε νὰ κουνήσῃ. Τὰ μάτια τοῦ ἀλόγου κοκκίνισαν.

— Μὴν τὸ τυραννᾷς τὸ ἄλογο! φώναξε ὁ Φίλιππος. Πῆδα ἀπάνω του, καθάλλα.

Ὁ Βάρβαρος ἀρχηγὸς πήδηξε ὅλοι κρατοῦσαν τὴν ἀναπνοή τους. Μιά στιγμή καθίσε στὴ ράχη τοῦ ἀλόγου, μὰ ὁ Βουκεφάλας ξεφρενιασμένος τινάχτηκε κι' ὁ Σιτάλκης νκρεμίστηκε κάτω καὶ βρόντηξε σὰν ἀσκή. Τὰ αἷματα ἀρχισαν νὰ τρέχουν ἀπὸ τὸ στόμα του. Ὁ γιατρός ὁ Φίλιππος ἔτρεξε, γονάτισε δίπλα του, τὸν ἐξέτασε.

— Δὲν εἶναι τίποτε, εἶπε. Μονάχα δυὸ-τρία δόντια μπροστινὰ ἔσπασαν.

— Τὸ καταραμένο! μούγκρισε μανιασμένος ὁ Βάρβαρος ἀρχηγός. Δὲ θά μοῦ γλυτώσῃ! Ὁχι! Ὁχι!

Τινάχτηκε ἀπάνω καὶ χύθηκε στὸ Βουκεφάλα.

Μὰ ὁ βασιλιάς θύμωσε.

— Φτάνει! Φύγει, φώναξε. Ἄλλος τώρα ἂς δοκιμάσῃ. Στέφανε, τοὺς κλῆρους!

Ὁ Ἀντίγονος ὁ Κύκλωπας βνῆκε τώρα ἔπειτα ὁ Κάλας ὁ Κένταυρος. Κι' οἱ δυὸ πάλεψαν παλληκαρίσια μὲ τὸ ἄλογο, μὰ κι' οἱ δυὸ νικηθήκαν.

— Κανένας δὲ θά μπόρῃ νὰ τὸ καθάλλωσιν ποτέ! εἶπε ὁ Κάλας, καταντροπιασμένος. Κανένας! Μήτε ἐσύ, μεγάλη βασιλιά.

Τὸ εἶπε ἐπίτηδες γιὰ νὰ προκαλέσῃ τὸ Φίλιππο νὰ παλέψῃ κι' αὐτὸς μὲ τὸ Βουκεφάλα, νὰ νικηθῇ καὶ νὰ μὴ μπόρῃ πιά νὰ τοὺς περιπιάξῃ. Μὰ ὁ πονηρὸς Φίλιππος γέλασε.

— Ὁχι, εἶπε δὲ δοκιμάζω δὲ θέλω νὰ σᾶς ντροπιάσω!

Στράφηκε στοὺς τρεῖς ἄντρες πού εἶχαν φέρε τὸ ἄλογο:

— Πάρτε τὸ ἄλογό σας καὶ φύγετε γρήγορα! εἶπε. Νὰ μὴν τὸ δῶ πιά στὰ μάτια μου. Νίκησε ὅλους τοὺς στρατηγούς μου!

Οἱ τρεῖς ἄντρες ἔπιασαν τὸ ἄλογο ἀπὸ τὸ χαλινάρι κι' ἐτοιμάζονταν νὰ φύγουν.

— Κρίμα νὰ χάσουμε τέτοιο ἄλογο!

— Ἐγὼ θά τὸ καθάλλω! ἀκούστηκε τότε μιὰ φωνὴ δυνατῇ. Ὅλοι στράφηκαν. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε προχωρήσει πέρα ἀπὸ τοὺς συντρόφους του καὶ σηκωνε ψηλά τὸ κεφάλι μὲ ὑπερηφάνεια.

— Καλύτεροι ἀπὸ σένα δὲν μπόρεσαν! τοῦ εἶπε ὁ Φίλιππος μὲ ἀσθηρότητα. Πῶς τολμᾷς νὰ λὲς τέτοια λόγια;

— Δὲ λέω λόγια, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τὰ μάγουλά του ἐγίναν κατακόκκινα. Δὲ λέω λόγια, κάνω ἔργα.

— Ἐμπρός! εἶπε ὁ Φίλιππος. Θά δοῦμε!

Οἱ φίλοι τώρα τοῦ Ἀλέξανδρου εἶχαν τρέξει καὶ τὸν περικύκλωναν. Ὁ Ἡφαιστίων εἶχε ἀγκαλιάσει τὸν Ἀλέξανδρο ἀπὸ τὴ μέση.

Οἱ δυὸ Πέρσαι χαμογελοῦσαν.

— Μὴ! Μὴ! τοῦ ψιθύριζε. Θά σὲ σκοτώσω!

Ὁ Ἀλέξανδρος πέταξε ἀπὸ πάνω του τὸ μανδύα κι' ἔβεινε ὀδόνυμνος. Τὸ σῶμά του λιγνὸ, δυνατὸ, κάτασπρο, ἔλαμψε στὸν ἥλιο. Φοῦχτωσε τὸ χαλινάρι, γύρισε τὸ ἄλογο πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἡλίου. Ἐτοί ὁ Ἰσκιος τοῦ ἔπεφτε πρὸς τὰ πίσω καὶ δὲν τὸν ἔβλεπε. Γιατὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲν εἶχε μονάχα μεγάλη γενναϊότητα, εἶχε καὶ μεγάλη ἐξυπνάδα! εἶχε παρατηρήσει πῶς τὸ ἄλογο ἔβλεπε τὸν Ἰσκιο του καὶ τρόμαζε.

Ὁ Βουκεφάλας πῆρε δρόμο, ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἀκολουθοῦσε τρέχοντας κι' αὐτὸς κάπου-κάπου ἀπλωνε τὸ χέρι καὶ γάιδεψε τὸ λαιμὸ τοῦ ἀγρίου ζώου. Ἀξαφνα, χωρὶς τὸ ἄλογο νὰ τὸ περιμένῃ, τὸ νεαρὸ βασιλόπουλο μ' ἓνα πήδημα τινάχτηκε καὶ πιάστηκε ἀπάνω στὴ ράχη τοῦ Βουκεφάλα. Ὁρθώθηκε πάλι τὸ ἄλογο νὰ τὸν ρίξῃ, μὰ ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε ἀρπάξει τώρα τὴ χαίτη, κόλλησε μὲ τὸ σῶμα τοῦ ἀλόγου, γίνθηκε ἓνα μαζὶ του. Ἀρχισε ὁ Βουκεφάλας νὰ τρέχῃ μανιασμένος κι' ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ μιλοῦσε γαϊδευτικά, κολλημένος ἀπάνω του. Δὲν τὸν μαστίγωνε, κρατοῦσε μονάχα σφιχτά τὸ χαλινάρι.

Ὁ Βουκεφάλας ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχῃ μανιασμένος, βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸ γυμναστήριο, μπῆκε στὰ χωράφια. Ὁ Φίλιππος κι' οἱ γέροὶ στρατηγοὶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, οἱ νεαροὶ φίλοι τοῦ Ἀλέξανδρου ἀπὸ τὴν ἄλλη, παρακολουθοῦσαν μὲ ἀγωνία. Κανένας δὲ μιλοῦσε ὁ βασιλιάς ὁ Φίλιππος ἐσφίγγε τὰ χεῖλιά του τρομαγμένος.

«Ἄν σκοτωθῇ ὁ Ἀλέξανδρος, συλλογίζονταν, ἂν σκοτωθῇ, ποῖος θά καθίστῃ στὸ θρόνο τῆς Μακεδονίας, ποῖος θά ἐκτελέσῃ τὰ μεγάλα σχέδιά μου;»

Κι' ὁ Ἡφαιστίων κοίταζε πέρα μακριὰ στὰ πράσινα χωράφια, ὅπου εἶχε ἐξαφανιστῇ ὁ τολμηρὸς καθάλλας, καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ βελουδένια μάτια του:

«Ἄν πάθῃ τίποτα ὁ ἀγαπημένος μου, συλλογίζονταν, ἂν πάθῃ τίποτα θά πεθάνω!»

Κι' οἱ δυὸ Πέρσες χαμογελοῦσαν πάλι κρυφά:

«Μακάρι νὰ σκοτωθῇ, συλλογίζονταν, μακάρι!»

Πόση ὥρα πέρασε; Κανένας δὲν ξέρει. Κάθε λεπτὸ φαίνονταν ὀλόκληρος χρόνος. Ὅλα τὰ μάτια ἦταν προσπωμένα πρὸς τὸ μέρος ὅπου εἶχε ἐξαφανιστῇ ὁ Βουκεφάλας μὲ τὸν καθάλλας του ὅλα τὰ χεῖλιά ἔμειναν κλεισμένα. Ὁ Στέφανος ἔτρεμε.

Ὁ ὀρμητικὸς Κλείτος δὲν μπόρουσε πιά νὰ κρατηθῇ. Ὁρμησε καὶ μὲ μεγάλες δρασκειλὲς ἀνέβηκε δυὸ-δυὸ τὰ σκαλοπάτια τοῦ ἀμφιθεάτρου. Πίσω

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Κατά τούτους τούς καιρούς και άλλο άρχοντόπουλο —πιθανότατα κι' αυτό από τόν σερβικό βασιλικό οίκο — ό Άντώνιος Καντακουζηνός, χτίζει τό μοναστήρι του 'Αγίου Στεφάνου και άμέσως κατόπιν ό άναδειχθείς σέ καθηγούμενο μετά τό θάνατο του 'Αθανασίου (1383) μοναχός 'Ιωάσαφ, άνακαινίζει και μεγαλώνει τό Ναό της Μεταμορφώσεως, κατά πού μάς μαρτυρούν οι δυό σωζόμενες μέχρι σήμερα έπιγραφές του. 'Ο ίδιος κατά τό 1390 συντελεί και στην προαγωγή της κατέναντι του Μετεώρου, άπάνω σέ δυσπρόσιτα βράχια, χτισμένης μονής της 'Υψηλοτέρας.

Οι ταραγμένοι τούτοι καιροί, όπου Βυζαντινοί, Φράγκοι, Σέρβοι, 'Αλβανοί και άργότερα Τούρκοι μάχονται γιά τήν κατοχή της 'Ηπειροβεσσαλίας, συντείνουν ώστε πολλοί νά συρρέουν εις τούς κατάκρημνους και άβαντους τούτους τόπους, γιά νά μονάσουν. 'Αλλά και μετά τήν όριστική πιά κατάκτηση του τόπου από τούς Τούρκους, ή μοναστική τούτη πολιτεία, έπιτυχαίνοντας, όπως και ή του 'Αθω, από τούς νέους της κυριάρχους τόν σεβασμό των προνομίων πού και πριν άπολάμβανε, έσυνέχισε άπρόσκοπτα τήν πρόοδό της.

Κατό τόν 15Τ' αιώνα χτίζονται άκόμα δυό μεγάλα μοναστήρια, του Βαρλαάμ και του Ρουσάνου, και πολλά άλλα μικρότερα, ώστε κατά τούς χρόνους τούτους νά φτάνουν νά μνημονεύονται 17 έν όλω μοναστήρια.

Κατά τόν 12' αιώνα χτίζονται άλλα 14 μικρομοναστήρια και κελλιά, έτσι, πού κατά τις άρχές του 1Η' αιώνα ν' αριθμούνται σέ τριάντα και περισσότερους οι μοναστικοί οικισμοί των Μετεώρων.

Μιά μικρή ιδέα της άκμης της περίφημης κατά τούς χρόνους τούτους μοναστικής αυτής πολιτείας μάς δίδει μιά παλαιά χαλκογραφία της, καμωμένη κατά τό δεύτερο ήμισυ του 1Η' αιώνα.

'Από τότε περίπου και μετέπειτα έπέρχεται σιγά-σιγά ή παρακμή του μοναστικού τούς βίου, έτσι πού σήμερα νά μ'ήν ύπάρχουν πιά παρά τέσσαρα μονάχα από τά κάποτε περιλαμπρά μοναστήρια τούς, τό του Μετεώρου, του Βαρλαάμ, της 'Αγ. Τριάδος και του 'Αγ. Στεφάνου.

...

'Η έπίσκεψη των Μετεώρων, σήμερα, γίνεται από τήν ειδική σιδηροδρομική διακλάδωσι Λαρίσης—Καλαμπάκας. 'Αφού άνέλθη κανείς εις τήν δεινρόφυτη αυτή κωμόπολι — άκραιο σταθμό της μικρής τοπικής αμαξοστοιγίας — κι' έπισκεφθί πρώτα τή βυζαντινή έκκλησία της, όπου φυλάσσονται θαυμάσιος, παλαιότατοι βυζαντινού τύπου, μαρμαρίνοι άιωνες, άξιολογώτατες τοιχογραφίες καθώς και λαμπρά εις τά σκευοφυλάκια εικονίσματα και κειμήλια, βγαίνοντας από άριστερά και άφίνοντας πίσω του κατάφυτους άγρούς και άμπελώνες, άναρριχάται στους μαυρούς φαλακρούς βράχους της πρώτης από τήν κωμόπολι Μονής του 'Αγ. Στεφάνου, μπροστά στην όποια φθάνει κατόπιν από όριαία περίπου πορεία.

Τό μοναστήρι μέ τό παλινό περιμαζεμένο έξωτερικό του χαίνει μπροστά σέ στενό αλλά βαθύ βάραθρο, ζευγμένο μέ πέτρινο νιοφύρι, πού κατά τούς περασμένους σκοτεινούς χρόνους ήταν φορητό και σηκώνονταν μέ σιδερένια τροχαλία κι' άπομόνωνε τή Μονή. 'Απ' εκεί μπαίνει κανείς, περνώντας τήν είσοδο, ίσια στή μικρή λιθόκτιστη αυλή τήν τόσο ιδιόρρυθμη, όπως όλων των βυζαντινών μοναστηριών, μέ τήν γύρω διάταξι των κελλιών και τήν τοποθέτησι στή μέση του καθολικού των. Αυτό, άνακαινισμένο σήμερα, δέν παρέχει έξαιρετικό ένδιαφέρον, κοντά του όμως βρίσκεται τό παλαιό παρεκκλήσι του 'Αγ. Στεφάνου, κατακόσμητο μέ πολυτιμότες τοιχογραφίες, καμωμένες κατά τό τέλος του 1Δ' ή τις άρχές του 1Ε' αιώνα.

Τό μοναστήρι αυτό, πού είναι τό πλουσιώτερο σήμερα, χρησιμοποιεί και ως άναπαυτικός ξενώνας εις τούς έπισκέπτες των Μετεώρων, όπου επιτρέπεται νά παραμείνουν, έξαιρετικώς μόνο σ' αυτές, και γυναίκες. 'Από τήν λαμπρή

ΜΕΤΕΩΡΑ

και ήλιόλουστη αίθουσα της όποδοχής της βλέπει κανείς κάτω χλοάζουσα τή θεσσαλική πεδιάδα, όπου σπιθίζει διασχιζόντας τήν φειδωτά ό Πηνειός. 'Η πράσινες φυλλάδες του κατέιναντι μυχού βρίσκονται σέ χαρωπή αντίθεσι μέ τις κόκκινες στέγες των σπιτιών της Καλαμπάκας, ένφ πέρα στή μέση του άπέραντου κάμπου άπλώνεται λευκάζουσα ή πόλις των Τρικκάλων. 'Όταν

τ'ήν έγκαταλείπη τό μάτι και άρχίζει ν' άνέρχεται σκηνογραφική ποικιλία από βουνώδεις λόφους, πρώτα από πράσινες δασώδεις κλιτύες, έπειτα ή πευκόφυτη σειρά του Κοτσιάκας, μέ λευκές γραμμές χιονιστίς κορφές της, και τέλος όροσειρές έπί όροσειρών άπ' όπου στο βάθος ό Τεταρτοεκατονταετής αιώνας π. π. άπό τόν όν όνομα 'Απ' τό Βορρά πάλι ή όρεινή σειρά της Πίνου σμίγει τά χιόνια της μέ τά χιονόχρα σύννεφα.

'Αφίνοντας τό μοναστήρι του 'Αγ. Στεφάνου, από διαμυαλό μονοπάτι, πού φέρνει βόλτα τό γκρεμινό, και κάποτε φθάνει ως τά χείλη του, άπ' όπου άντικρύζει κανείς μέ χαρά τήν Καλαμπάκα νά λευκάξη ανάμεσα από τούς μαυρούς βράχους της, φθάνει στο δεύτερο από τήν κωμόπολι μοναστήρι και πρώτο ούρανοξύστη των Μετεώρων — της 'Αγίας Τριάδος — όπου άνέρχεται μέ τά συνήθη και κοινά γιά όλα τ' από δω και πέρα μοναστήρια μέσα, τις άρπάγες και τις άνευόσκαλες και, εύτυχώς, από τινος και τις βατές κλίμακές τούς. Τό Μοναστήρι τούτο, αντίθετα μέ τό πρώτο, του 'Αγ. Στεφάνου, είναι τό φτωχότερο τ'οικοδομητό των Μετεώρων, γτισμένο κατά τόν 1Ε' αιώνα από άγνωστο κτήτορα. Στή μέση του διατηρεί μικρό ναΐο-σλο τρουλλωτό μέ πλούσια κεράμωσι. Κτίσμα του 1476.

Κατεβαίνοντας κανείς πάλι από δω και συνεχίζοντας τό ίδιο μονοπάτι, φθάνει σέ λίγο στο Μοναστήρι του Βαρλαάμ, τό γαριέστερο από τά μοναστήρια των Μετεώρων. Μέ τήν δυοροφη πρόσ κάθε σημείο προσθλέπουσα θέα, μέ τά κυπαρίσσια της και τά μικρά κρεμαστά κηπάριά της, γεμάτα εύχρα άνθη, λαχανικά και όπωροφόρα δένδρα, άποτελεί μιά μικρή δασι μέσα στην άγέλαστη αυτή έρημο, και μάλιστα κατά τις λαμπρές σεληνοφώτιστες νύχτες της.

Τό Μοναστήρι είναι χτισμένο κατά τό 1511, από τούς άδελφούς Νεκτάριο και Θεοφάνη, της ήπειρωτικής οικογένειας των 'Αφαραδάων, άπάνου σέ παλαιότερο του παλαιού ίδρυμά του μοναχού Βαρλαάμ, από τόν όποίο πήρε και τό όνομά του. 'Εχει καθολικό ναό του 1548 κατακόσμητον μέ τοιχογραφίες του 1566. Στο σκευοφυλάκιο του φυλάσσει αρκετά χρυσοϋφанта και εικονισμάτια καθώς και 269 χειρογράφους κώδικες.

'Από τό Μοναστήρι του Βαρλαάμ, πέφτοντας πλέον μέσα σέ βαθύ και άσπαστο φαράγγι, στήν όψη ή μόλις από τούτο άπέχουσα Μονή της Μεταμορφώσεως του κυρίως Μετεώρου. Οι καιροί πού περιμενε νά κατεβή τό δίχτυ ν' άνεβής πέρασαν. Τώρα μπορείς ν' άρχίσης άμέσως τήν άνάβασι από τις χτιστές σκάλες του. Και όμως πόση συγκίνησι ύπήρχε εις τήν παλαιά έκείνη διαδικασία.

'Επρεπε νά συναχθούν πρώτα μέ τό γεροσήμαντρο οι γαλόνηροι, νά πάρουν θέσι στο μάγγανο πού γύριζε τήν πελωρία άνέμη, άπ' όπου σιγά-σιγά κατέβαινε ό κάλως μέ τό πλευστί' μόλις έφτανε άπλώνονταν κατά νής. 'Ενα προσκέφαλο προσκομίζονταν από κάπου και τοποθετούνταν πάνω του, όπου βολεύονταν σταυροπόδι ό έυφοδος έπισκέπτης, κατόπιν οι τέσσαρες γωνίες από τό δίχτυ μαζεύονταν πάνω άπ' τό κεφάλι του και περνούσαν στο δόντι της σιδερένιας άρπάγης, τό σημείο διδονταν, όποτε σάν ψάρι πιασμένο σ' άπόχη, άνέβαινε χορεύοντας στόν άγέρα, καθώς στριφογύριζε και κάποτε γυμπούσε άπ' τω στούς βράχους. 'Όταν έφτανε τέλος, λιπόψυχος στο τέμα της άνόδου, πού βαστούσε 2 δολόκληρα λεπτά της ώρας, έκαμνίζονταν από τό γύρισμα άπό τό μοναστήρι, πού καραδοκούσαν στην άκρη, άποδιβάζονταν σάν δέλια πάνω στην έξυλινη προεξοχή του έξώστου και κατακυλούσε στο πάτωμα.

Τούς παλαιούς αυτούς τρόπους μέ τις άρπάγες και τις τρομακτικές άνέμης άπό άσπαστες έλ. τούς μεταχειρίζονται πιά σήμερα παρά μόνο γιά νά άνεβοκατεβά-

(Συνέχεια στή σελίδα 672)

651

I. ΜΕΤΑΞΑΣ

09-6-1955

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα

Ἡ Μητέρα, ἡ Γῆ εἶναι τὰ στοιχεῖα, ποὺ ἀποκαλύπτουν κατὰ τὰς ἐρεῦνας τὰ θεμέλια τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ζωῆς. Ἀπὸ τὴν Ἑστουρία μὲς Κρήτης ὡς βαθιὰ πρὸς τὴν Μικρὰν ἀσια καὶ ἀπὸ πολλὰς πόλεις, ἡ ἀσφὶ τῆς μητέρας σὲ ἔθιμο καὶ σὲ δίκαιο. Ἔτσι γεννήθηκαν καὶ οἱ τὰ ἀρχαία νοσήρια καὶ ἐνωμένα μετὰ τὴν ἀσφὶ τῆς Γῆς. Μέσα στὴν ἐλληνικὴ μυθολογία καὶ στὴν πρώτη ἐλληνικὴ ἱστορία παρουσιάζονται οἱ ὑπέρτες κάθε μῆς

Μέσα στη ζωή μας και την τωρινή και την μελλοντική άς νοιώσουμε βαθιά την Γένεα αυτή. "Ας σηκώσουμε τα μάτια μ' αγάπη και σεβασμό στην μητέρα μας, σ' όλες τις μητέρες του Έθνους. Κι' αργότερα, άς προσπαθήσουμε να προκαλούμε και αιτίς με τη ζωή μας το σεβασμό και την αγάπη των παθόντων μας και όλων των παθόντων του Έθνους. Οι μητέρες που θα προέλθουν από τη Νέα Γενεά άς έχουν τη συνείδησι ότι είναι όχι μόνο μητέρες των παιδών τους αλλά τά βιολογικά βάθρα όλης της Έλληνικής Φυλής.

Σ. Κρο.

Το τμήμα αυτό έχει μετρημένα 6. Α. 1000.
με να μιλήσουμε πει άλλα, μπορούμε ν.
τοίμε πως μοιάζει με μια πλάκα φωνογραφο.
Όπως έκει αποτυπώνεται κάθε τι, έτσι και
στην ψυχή του ανθρώπου υφίσταται έκτυπυ.
πολύ συχνά ανεξήγητα, κάθε τι που έ.
ση ή θα έ.
κρίνη και τι του όρσει, άσκει έπάνω του
μια έδραση και πολύ έ.
κάθε παράσημο του θα προσάγει την όραση

[illegible]

Μα άς σκεφθούμε και κάτι άλλο: Ποσο μας ήταν και είναι δυσκολο να ξετιλίσουμε κάτι

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑμὸ : Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὰ ξέρω ὅλα, ἀπάντησε ἐκείνη. Καὶ ξέρω ἀκόμα καὶ κάτι ἄλλο πού δὲν τὸ ξέρετε σεῖς... Ἔφτασε τώρα δὲ καὶ ἄλλος ἀποσταλμένος ἀπὸ τὸ δουέ-
στικο. Ὁ Γρηγόρης πρέπει νὰ κατεβῇ τὸ ταχύτερο στὸ λιμάνι.

— Ποῦ εἶναι; ρώτησε βιαστικά ὁ Δημήτρης.

— Ἐφυγε.

— Πῶς ἔφυγε; Χωρὶς νὰ πάρῃ ἀπό-
κριση;

— Τοῦ ἔδωσα ἐγὼ τὴν ἀπόκριση. Εἶ-
πα πῶς εἶναι ἔτοιμος καὶ πῶς σὲ λίγο
θὰ βρίσκεται ἐκεῖ.

— Σ' εὐχαριστῶ, Νανῶ, εἶπε ὁ Γρη-
γόρης, πού κατάλαβε πολὺ περισσότε-
ρο βέβαια ἀπὸ τοὺς δυὸ τοὺς φίλους
γιατὶ ἡ Νανῶ πῆρε τὴν εὐθύνη καὶ τὴν
πρωτοβουλία ν' ἀπαντήσῃ γιὰ λογα-
ριασμό του.

Στέκονταν ὁ ἕνας ἀπέναντι στὸν ἄλ-
λο καὶ κοιτάζονταν κατὰματα σὰ δυὸ
τίμιοι ἄνθρωποι πού δίνουνε τὸ χέρι
ὡς τὸ θάνατο καὶ δουλεύουν τὸν ἴδιο
σκοπὸ... μὰ καὶ κάτι περισσότερο ἀ-
κόμα... κάτι περισσότερο καὶ βαθύ-
τερο πού γέμιζε ἀπὸ γλύκα τὴν καρ-
διά καὶ πού ὁ Γρηγόρης πρώτη φορά
τὸ ἐνοιῶθε καὶ δὲν μπορούσε νὰ ξεκα-
θαρίσῃ.

— Πότε θὰ ξαναδωθοῦμε, Γρηγόρη;
ρώτησε ἡ Νανῶ.

Πότε; Αὐτὸ τὸ πότε δὲν τὸχε σκε-
φτῇ. Ἄλλες θάλασσες, ἄλλος ἀέρας...
Γνωριμίες καινούργιες... μὴ ἐκτρα-
τεῖα ὕστερα μ' ὅλα τ' ἀναπάντεχα πού
μπορεῖ ἕνα τέτοιο γεγονός νὰ φέρῃ...
Σωρεύονται τὰ ἄν τὸ ἕνα πίσω ἀπὸ
τ' ἄλλο, ἀράδα ἀτέλειωτη... ἀρχί-
ζουν ἀπὸ δῶ καὶ φαίνονται ὡς ἐκεῖ
τοῦ φτάνει τὸ μάτι σου... καὶ πῶς πέ-
ρα, ποῖος ξέρει πόσα ἄλλα ἀκόμα...
Θὰ μπορέσῃ ἡ σὰῖτα τῆς θέλησῃς νὰ
χυθῇ σφυρίζοντας καὶ νὰ τὰ περάσῃ
ὅλα; «Θὰ μ' ὀρέσῃ» εἶπε μὴ φωνὴ
μέσα του. Τὸ ἀντίθετο ἡ καρδιά δὲ θέ-
λει οὔτε νὰ διαλογιστῇ.

Τὸ πλάσμα τοῦτο μὲ τὸ λιγνὸ κομψὸ
ἀνάστημα, τὴς μαῦρες μποῦκλες πού
ἐπεφταν πλούσια ὀλοῦθε, τὸ εὐγενικὸ
πρόσωπο καὶ πιότερο τὰ μάτια, μὲ
τὴν ἐξέγερση λάμψῃ... τὸ πλάσμα τοῦ-
το τοῦ μιλοῦσε, θαρρεῖς, ὅπως ξέ-
ρει νὰ μιλᾷ ἡ φίλια καὶ ἡ στοργὴ τῆς
μάνας, πού δὲ γνώρισε ποτὲ του, καὶ
τῆς ἀδερφοῦς ἡ ἀγάπη... μὰ καὶ τὸ
χρὸς ἀκόμα καὶ ἡ πατρίδα...

Τὴ παράξενον ἀλήθειαν! Πῶς μπόρεσε
νὰ φουντώσῃ μέσα του τέτοιο αἶσθη-
μα; Θὰ πῇ πῶς ἦταν κρυμμένο ἀπὸ
καρὸ ἀθώρητο καὶ περίμενε... ἔτσι
καθὼς περιμένει τὸ λουλούδι νὰ ζεστά-
νῃ ὁ καιρὸς γιὰ νὰ ξεπεταχθῇ ἀπὸ τὸ

χῶμα τόσο ἑαφνικά καὶ γρήγορα πού
ν' ἀπορῇ.

Στὴν πολιτεία τοῦτῃ τῇ μεγάλῃ, πού
ἦρθε μὴ μέρᾳ ἀγνωστος καὶ κατα-
τρεγμένος, στέριωσε θαρρεῖς καὶ ἔρρι-
ξε κλαδιά καὶ ρίζες... πού τὸν πο-
νοῦσε τώρα τὸ ἐξήκωμα... Νὰ ἐξ-
γάσῃ τὴ Θεσσαλονίκη, τοὺς φίλους
του, τὴ Νανῶ; Μὰ θάταν σὰ νὰ ξεχά-
σῃ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του.

— Πότε θὰ ξαναδωθοῦμε, Γρηγόρη;
ἡ Νανῶ μὲ τὸ ἴδιο σοβαρὸ ὕφος,
πού ἔμοιαζε μὴ τὴν ἀλήθεια μεγάλη
κοπέλλα, δευτέρωσε τὸ ρῶτῆμά της.

— Θὰ ξαναδωθοῦμε μὲ ἀπάντη-
σε κείνος τονίζοντας μὴ-μὴ τὴς συλ-
λαβὲς καὶ τῆς ἐσφίξε τὸ χέρι.

Χαμονέλασε καὶ ἑαστέρωσε εὐτὺς
τὸ πρόσωπό της.

Ἔβγαλε τὸ μικρὸ σμαλτωμένο
σταυρὸ της ὕστερα, πούταν κρεμασμέ-
νος σὲ χρυσὴ ἀλυσίδα, ἔργο χρυ-
σοῦ ἀπὸ τὴ βασιλεύσασα... Τῆς τὸν
εἶχε χαρίσει ἡ θεὰ της ἡ Χρυσοθέ-
ραινα καὶ δὲν τὸν ἀποχωρίζονταν πο-
τέ...

— Γιὰ νὰ σὲ βοηθήσῃ καὶ νὰ σὲ φω-
τίξῃ ἡ χάρις Του, εἶπε.

Πλησίασε, ὑψώθηκε στὴς μύτες τῶν
ποδιῶν γιὰ νὰ τὸν φτάσῃ καὶ τοῦ τὸν
πέρασε στὸ λαιμὸ.

Τὸν ξανακοίταξε ἄλλη μὴ φορά μὲ
τρυφερότητα κλίνοντας γλυκὰ τὸ κε-
φάλι πρὸς τὸν ἕνα ὦμο καὶ χωρὶς νὰ
προσέβῃ οὔτε μὴ λέξῃ πῶς ἔφυγε
τρέγοντας, τόσο γρήγορα καὶ ἀθόρυβα
σὰν ἕνα πουλάκι.

Εἶναι μερικὲς εἰκόνας στὴ θύμησή
μας πού δὲ οὐκ οὐνοῦ ποτέ... Ὅσα
χρόνια καὶ ἂν περάσουν πάντα ἀνε-
βαίνουν τὸ ἴδιο ζωπρὲς... σὰ νὰ τὴς
φροντίζῃ ἐκεῖ μέσα κάποιον σπουδα-
γτικὸ χέρι καὶ ξανακαινουργιώνει τὰ
βερνίκια τοὺς ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ σὲ
τρόπο πού τὰ χρώματα κρατᾶνε πάν-

Δίπληρ τὸν πλοῦταρχον ἕνας ἡλός
ἐξῆλθε, πρὸς τὸν ἀποστολὴν

τα τὴ λάμψῃ τὴν πρώτη καὶ θαρρεῖς
πῶς βγήκανε τοῦτῃ τὴν ὥρα ἀπὸ τ
ἀργαστήρι τοῦ ζωγράφου. Καὶ τώρα
μέσα στὸ σάλαγο τῆς τρικυμίας, μὰ
δίχως ὅλο καὶ πῶς ὕστερα, οὔτε ἡ
χαρὰ, οὔτε ἡ λύπη θὰ μπορέσουνε
ποτέ νὰ ξεβωριάσουν τὴν εἰκόνα τῆς
Νανῶς ἔτσι καθὼς τὸν κοίταζε κλί-
νοντας τὸ χαριτωμένο κεφάλι της
πρὸς τὸν ἕναν ὦμο...

Στὸ λιμάνι ἦτανε μεγάλῃ κίνησι.
Στὴν ἀποβάθρα ὀλόγυρα καμιαὶ εἰκο-
σαριά στρατιῶτες εἶχανε κάνει τετρά-
γωνο γιὰ νὰ κρατοῦν σὲ ἀπόστασι τὸν
κόσμο. Ὅταν οἱ τρεῖς φίλοι θέλησαν
νὰ περάσουν, ἕνας δέκαρχος τοὺς εἶπε
ἀπτόμα:

— Ἀπαγορεύεται.

— Ἀκόλουθος τοῦ Δομestικοῦ, εἶπε
ὁ Γρηγόρης.

Ὁ δέκαρχος στάθηκε προσοχή.

— Περάστε! εἶπε.

Ὁ Φωκᾶς δὲν εἶχε κατεβῇ ἀκόμη.
Ὅλοι περίμεναν νὰ φάσῃ καθάλλᾳ-
ρης μὲ ἀκολουθία καὶ θεῖα ταίριαζε στὸ
ἀζύμωτο του... μὰ ἦρθε πεζός. Δίπλα
του περπατοῦσε ἕνας πολὺ ἀμυλὸς ἐξ-
ραγκιανὸς καλὸγερος. Ἡ ὄψη του ἦ-
ταν κιτρινωπαυρή, ἀποσκελετωμένη.
Πῆγαινε σκυφτός μὲ τὰ χέρια σταυρω-
μένα μπροστὰ στὸ στήθος. Καθὼς
προχωροῦσε σκοντάφτοντας σὲ κάθε
βῆμα, σοῦκανε τὴν ἐντύπωση πῶς ἦταν
ἕνα ἀγρίμι... ἕνα ἀγρίμι πού κατέ-
βασαν ἀπὸ τὰ βουνὰ ἀθελά του.

— Ὡ! δίχως ἄλλο αὐτὸς θάταν ὁ
μυστηριώδης καλὸγερος, σκέφτηκε ὁ
Γρηγόρης καὶ τὸν κοίταξε μὲ φόβο
καὶ περιέργεια.

Εἶναι φτωχὸς σὰν ἕνα πουλὶ τοῦ δά-
σου καὶ ἀδύνατος πού, ἔτσι νὰ τὸν
σπρώξῃ, θὰ σωροβολιστῇ σὰν ἕνα
σακκὶ γιομάτο κόκκαλα, καὶ ὅμως
μπροστὰ του γονατίζουν οἱ πῶς μεγάλοι
ἀρχόντες τῆς αὐτοκρατορίας. Ὡ! ὑπάρ-
χουν δίχως ἄλλο πολλα μυστηρία στὴ
ζωὴ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι
ἕνα ἀπὸ τὰ σκοτεινότερα...

— Πέρασε, ἄγνε πάτερ, εἶπε ὁ Φω-
κᾶς μὲ σεβασμὸ ἀνοιγώντας τόπο ἀνά-
μεσα στοὺς στρατιῶτες.

Τὸν ὡδήγησε ὡς τὴ βάρκα πού πε-
ρίμενε. Ὑστερα στράφηκε σὰ νὰ ζη-
τοῦσε κάποιον. Ὁ Γρηγόρης πλη-
σίασε.

— Ἀ! ἐδῶ εἶσαι, Κομιτᾶ; Ἐμπρός,
δὲν ἔχουμε νὰ χάνουμε καιρὸ.

Ὁ Γρηγόρης ἔτρεξε νὰ χαιρετήσῃ
τοὺς φίλους του. Τοὺς ἐσφίξε τὰ χέ-
ρια, τοὺς φίλησε. Ἦθελε τὴν τελευ-
ταία κείνη στιγμὴ νὰ τοὺς βεβαιώσῃ
γιὰ τὴ φίλια του, νὰ πῇ τὴ φράση τὴ
συμφωνημένη: «Ἐδυνατῇ σὰν τὴν ἀγά-
πη πού χρωστάμε στὴν πατρίδα καὶ
τὸν αὐτοκράτορα», μὰ ἦτανε τόσο
συγκινημένος πού δὲ θὰ τὰ κατάφε-
ρε... Σήκωσε μονάχα τὸ χέρι καὶ ἔ-
δειξε τὸ σιδερένιο δαχτυλίδι πού φο-
ροῦσε πάντα στὸ μεσαῖο του δαχτυ-
λο...

Ὁ Φωκᾶς πλησίασε...

655

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

‘Ακόμα βροντούσε τὸ κανόνι. Οἱ ἀπειρες μᾶζες τοῦ κατακτητοῦ ἐτοιμάζονταν τώρα νὰ δώσουν τὸ τελικὸ κτύπημα στὰ ἀσύντακτα παλληκάρια ποὺ τόλμησαν νὰ ὀρθώσουν τὸ κορμὶ τους καὶ νὰ σηκώσουν ψηλά τὸ κεφάλι...

Βρισκόμαστε στὰ 1824. Ἡ πρώτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου εἶχε λυθῇ καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Κιουταχὶ καὶ τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη ἔφυγαν ἀπ’ τὴν Στερεὰ Ἑλλάδα. Οἱ Ἕλληνες ἐμψυχώνονται. Τὸ Μεσολόγγι πανηγυρίζει τὴ νίκη του.

Μία ζωὴ ἐλευθερὴ καὶ εἰρηνικὴ καρτερεῖ τώρα ὅλους τοὺς Ἕλληνες. Μία ζωὴ ποὺ εἶχαν ποθῆσει καὶ ποὺ γι’ αὐτὴν ἀγωνίζονταν τόσον καιρό.

Στὴ θάλασσα ὁ Μιαούλης μὲ τὸν Κανάρη εἶχαν καταστρέψει τὸν ὀθωμανικὸ στόλο καὶ παντοῦ ἦν αὐλπισμα προσκαλοῦσε τοὺς Ἕλληνες νὰ πανηγυρίζουν τὴ νίκη.

Ὁ Ἀνδρούτσος ἀπ’ τὸ Ἄστρος στέλνει ἐπιστολὴν στὸ Νικόλαο Βάμβα καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας διδάσκαλος στὸ σχολεῖο ποὺ πρόκειται σὲ λίγο νὰ ἰδρυθῇ. Ὁ Βάμβας δὲν δέχεται, γιατί θεωρεῖ τὴν ἐνέργεια τοῦ Ἀνδρουτσίου ὡς ἐπαναστατικὴ ἢ καλύτερα ὡς κομματικὴ.

Τοῦ ἔγραψε λοιπὸν μίαν ἐπιστολήν, τὴν ὁποῖαν ἐδημοσίευσαν τὰ Ἑλληνικά Χρονικά ποὺ ἐξέδιδεν ὁ Μάγερ στὸ Μεσολόγγι, στὸ φύλλο τῆς 3 Μαΐου τοῦ 1824. Ἀπὸ καὶ παίρνουμε ἕνα γνηστικηριστικὸ ἀπόσπασμα:

‘Απορῶ, λοιπόν, πῶς ἐνῶ τὸ Ἀνατολικὸν εἶναι μέρος τῆς ὅλης ἐλευθερίας Ἑλλάδος καὶ ἔχομεν μίαν καὶ ἀδιαίρετον ἑλληνικὴν Διοίκησιν, ἀπορῶ πῶς τὸ Ἀνατολικὸν ζητεῖ, διὰ τῆς γενναιότητός σου, διδάσκαλον εἰς τὰς Ἀθήνας, ἡ δὲ Διοίκησις δὲν ἐξέδωκε καμμίαν διαταγὴν ἀποβλέπουσαν τὴν σύστασιν τῶν Σχολείων ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἐψήφισεν ἕναν ἑφορον τῆς Παδείας τοῦ ἔθνους...».

Ἔτσι λοιπὸν τὸ σχέδιο τοῦ Ἀνδρουτσίου ἀποτυγχάνει.

Λίγες μέρες ὕστερα, τὴν 8ην Μαΐου, ὁ Δημήτριος Παῦλου, ἀφοῦ προηγουμένως στέλνει ἕνα γράμμα γεμᾶτο πατριωτικὰ αἰσθήματα πρὸς τὸν Κοραῖ, ποὺ βρισκόταν στὸ Παρίσι, βγάζει μίαν προκήρυξι πρὸς τὸν λαὸ τοῦ Μεσολογγίου.

Ἡ ἰδέα περὶ τῆς ἰδρύσεως σχολείου στὴν πόλιν, ποὺ πάλαιψαν κι’ ἀγωνίστηκαν κατὰστάθηα μὲ τὸ θάνατο, ἕνα χρόνον ἀργότερα, οἱ ἐλευθεροὶ πολιορκημένοι, ἔχει γίνῃ πιά ἀπόφασις. Τὰ Ἑλληνόπαιδα, σκορπισμένα ἐδῶ κι’ ἐκεῖ, στὰ μοναστήρια καὶ στὶς κατὰκόμβες, ἔπρεπε νὰ συνταγθοῦν ὅλα μαζί κάτω ἀπ’ τὴν ἰδίαν στέγῃ γιὰ νὰ διδασκοῦν ἐπὶ ἑλληνικὰ γράμματα.

Ἔτσι γράφει ὁ Παῦλου στὸν Κοραῖ. Εἰς τὸ σχολεῖο αὐτὸ θὰ ἐδιδάσκητο ἀκόμη καὶ μίαν τῶν νεωτέρων γλωσσῶν: ἡ γαλλικὴ.

Ἀλλὰ πῶς θὰ διωργανώνονταν ἕνα σχολεῖο τῇ στιγμῇ ποὺ ὁ ἑλληνικὸς

λαὸς πολεμοῦσε ἀκόμα; Μὲ τί μέσα; Ὁ Παῦλου ζητοῦσε ἀπὸ τὸν Κοραῖ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Τοῦ ἔγραψε νὰ τοῦ στείλῃ τὰ πρῶτα βιβλία καὶ τὰ ἄλλα θὰ τὰ κανόνιζε μόνος του.

Εἶναι ἀλήθεια συγκινητικὴ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ πρὸς τὸν Κοραῖ. Μέσα στ’ ἄλλα λέει:

«... Ἀλλὰ τὸ Μεσολόγγι, περὶ ὅσον ἤδη διὰ τὰ μεγάλα τῶν Ἑλλήνων ἀνδραγαθήματα, γνωστὸν διὰ τὴν εἰς Μεσολογγίτην πολιτογράφειαν τοῦ ἐνδοξοτάτου τῶν ποιητῶν τῆς Ἀγγλίας δοιδίμου Λόρδου Βύρωνος, πρῶτον αὐτὸ συσταίνει σχολεῖον διὰ τὰ τέκνα τῶν καταμαχομένων τοὺς βαρβάρους Ἑλλήνων...».

Τὸ σχολεῖο αὐτὸ θὰ εἶχε, καθὼς ἔλεγε ἡ προκήρυξις, δύο τάξεις. Ἡ μία θὰ ὀνομάζονταν: τάξις τῆς Γραμματικῆς. Σ’ αὐτὴν θὰ τῆρασαν ὅσοι ἀπ’ τοὺς νέους δὲν ἐγνώριζαν γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν. Ἡ ἄλλη λέγονταν: τάξις ἀνωτέρα. Ἡ προκήρυξις ἐξηγοῦσε πῶς σ’ αὐτὴν θὰ φοιτοῦσαν ὅσοι νέοι ἐγνώριζαν τοῦλάχιστον τὴν ἐξήγησιν ἐνὸς συγγραφέως.

Τὸ μάθημα τῆς γαλλικῆς γλώσσης ἦταν ἐντελῶς ξεχωριστό. Ἦταν ὅμως καὶ ἀπαραίτητο, γιατί οἱ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Εὐρώπῃ ὅσο πῆγαν καὶ γίνονταν στενότεραι. Μέσα στ’ ἄλλα ἡ προκήρυξις ἔλεγε:

«... Παρακαλοῦνται ὅλοι οἱ φιλόμουσοι νέοι Μεσολογγίου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος νὰ τρέξουσιν πρόθυμοι εἰς τὸ νέον τοῦτο στάδιον τῶν ἀγώνων τοῦ πνεύματος...».

Ὁ λαὸς τοῦ Μεσολογγίου δέχτηκε μὲ συγκίνησιν τὴν εὐγενικὴ αὐτὴ ἐλληνικὴ φωνὴ τοῦ Παύλου.

Ἡ ἐφημερίς Ἑλληνικά Χρονικά ἐδημοσίευσεν τὴν προκήρυξιν ὁλόκληρον, καθὼς καὶ τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποῖαν ἔστειλε ὁ Παῦλου στὸν Κοραῖ.

Ἀμέσως ἐξερεῦθη μὴ οἰκία, τοῦ Μήτσου, ἀντίκρου στὸ ἄλλοτε Γαλλικὸ Κονσολάτο, καὶ αἱ ἐγγραφαὶ ἤρχισαν. Ἀλλοῖμονο ὅμως. Τὰ μαθήματα καὶ ἡ συμπαινετικὴ φωνὴ τοῦ ξεχωριστοῦ αὐτοῦ λογίου οὐδέποτε πάλιν κάτω ἀπ’ τὴς φλόγες τοῦ πολέμου καὶ τὸν κρότον τῶν κανονιῶν.

Ἔτσι ἡ ὁραία ἰδέα δὲν πῆρε τὸ τέλος της, γιατί σὲ λίγο τὰ στρατεύματα τοῦ Κιουταχὶ ἔβωσαν καὶ πάλιν τὴν πόλιν ἀπ’ τὴν ἑρῆαν. Ἐνα ὁλόκληρον χρόνον μάχονταν οἱ Μεσολογγίται μ’ ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ὥσπου ἔγινεν ἡ ἡρωικὴ ἐξόδος ποὺ ἐξέφυσε τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν κι’ ἔκαμε νὰ λάμψῃ γιὰ πάντα τὸ θάμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

«Τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο», ὁ περιφημὸς πίναξ τοῦ Γκούζη

Παῦλος Βέργας

Οι καμπάνες της Ἀγίας Λαύρας (φωτογραφία Κ.Ε.Ν.).

Ἀπὸ τῆς ἐλληνικῆς ὀμορφίης. Στὸ λιμάνι τῶν Χανίων Κρήτης

- 1 Από τη
Εγκαινία
ριας Διη-
- 2 Ο Σκα-
λος Δήμο-
νικης
- 3 Φιλανθρω-
πική
δια την
Σερβική
- 4 Οι λαδο-
ταιν αγ-
όρου
- 5 Από την
Υποδοχή
των Πρ-
Πρωτοβ-
των
- 6 Σκαπ-
αίτες
δου και
ων τς τ
Παιδαγωγ-

η τελετή των
 του Ιστιάτο-
 α. Ήραλλήλων
 ποντός "Αγγε-
 ου εκ Θισσαλο.

κίσησι Θισσα-
 λραζόμενα ι
 θανέλλαν του
 του.

ντες μέρος εις
 α ανωμάλου
 της Ε.Ο.Ν
 αδρομην της
 ησως Αρρι
 ατινούσης εις

εις παρακολου-
 τών αγώνια των
 4ου Ήρατομέ-
 ο Γηπειδον του
 μπου.

Η ΑΠΟΚΡΗ Σ'ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Χωρικοί Λεωνιδίου χορεύοντες υπό τούς ήχους πίπιζας

Σκιαθίτισσες με τίς γραφικές ένδυμασίς τους χορεύοντας έλληνικούς χορούς

[illegible]

Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διαρρύθμισιν, τὸ γυναικεῖον αὐτὸ ἐκτετατὸν ὁμοιωθεὶς μετὰ τὸν ἰσχυρὸν πλέον ἔχει εἰς τὴν οὐχίαν τοῦ ἑνα ἀεροπλάνου μετὰ λυμένας τὰς πτέρυγας. Τὸ ἀποκείμενον αὐτοῦ

Μετά παρέλθουσιν ὀλίγων ἑβδομάδων, ὁ Πηκυκλιος, ὅπως ἐπαύσατο ὁ Μάγιστος τὸ ἑκατέρωθεν κινεῖν τοῦ Πόλου, θα ἀρχίσῃ τὸ ταξίδι του εἰς τὰ χιόνια τῆς Ἀνταρκτικῆς. Ἐν τῷ μεταξύ ἐπικρατοῦσι τὸ ἐνδιαφέρον ὅλων τοῦ κόσμου. Ἐντέρος διώκεται τῇ δικαιολογημένη περιτριγυρίαν του προκαλεῖ ἡ ἐμφάνισις του, ἐδημιούργησε ἀρκετὸν θόρυβον μὲ διαφορὰ ἀντιλήψεις που ἔχουσιν κατὰ τὴν διακρίσιν τῆς πορείας του ἀπὸ τὸ Σικάγον εἰς τὴν Βοστώνη.

πηγαίνε
 παθε βλάβην ἡ μηχανή
 ἔμεινε ἐπὶ πολλὰς ἡμέ-
 ρητας εἰς τὸ μυστὸν τοῦ δρόμου.
 Μετὰ τὴν ἐπιδιορθώσιν τῆς βλα-
 βῆς κατέβηκε περὶ τοὺς δέκα
 τηλεγραφεῖς στυλοῦς.
 σου μιὰ μικρὰ βλάβη τῆς μηχανῆς

600

5

φοδότησάρχηδες ή διά τούς ενδιαφερομέ-
νους διά τήν υγείαν των, διότι αὐτοί
γιατρεύονται ἀσφαλῶς καί ταχέως.
Πρέπει νά ἐνηνοσησούν οἱ πρῶτοι, οἱ ἀ-
νόητοι νέοι, ὅτι διά τῆς ἀδιαφορίας
των καί τοῦ ὠχαρήσιμου τῶν δέν
βλᾶπτον μόνον τόν ἑαυτὸν των καί
τήν οἰκογένειάν των ἀλλά καί τήν κοι-
νωνίαν ὁλόκληρον, διότι δι' αὐτὸν κυ-
ρίως μεταδίδεται ἡ νόσος σὲ ἄλλους.
Αὐτοί γίνονται αἰτία νά ἐξακριβώ-
νται οἰκογένειες ὁλόκληρες, αὐτοί φέ-
ρουν τίς οἰκογενεῖς των σὲ οἰκονομι-
κὰ χάλια. Τέτοια παραδείγματα νέων
χωρὶς μυαλό, ποῦ μέ πλευριτίδα ή με
ἀρχομένη φυματίωσι ἐξακολουθοῦν
τήν ἴδια σφατάλη καί ἀσπαστή ζωή
των, μέ ἀποτέλεσμα τήν οἰκονομικήν
ἐξάντησιν τῆς οἰκογενείας των, τήν
μετάδοσιν τῆς νόσου των σὲ ἄλλα μέ-
λη τῆς οἰκογενείας των ή καί σὲ ἐξ-
ένους ἀκόμη καί τέλος τὸ οἶκουρο θά-
νατό των, ἔχομε ἀτυχῶς πολλά. Γιά
νά γιατρευθῇ λοιπὸν ή πλευριτίς, ἔληρά
ή ἐνζή, βίαια ή ἐλαφρά ἀδιαφοροῦν.
Χρειάζεται δύο ταῦματα, πρῶτον
νὰ δεῖται ὁ ἀρρώστος νὰ ἀναρτή ή καί
δεύτερον νὰ ἔχη ὁ γιατρός ἐνδιαφέ-
ρον μεγάλο καί νὰ κἀνῇ τὰ ἀδύνατα
δυνατά, ὥστε νὰ πείσῃ τοὺς ἀδιαφο-
ροῦντας γονεῖς ή ἀρρώστους νὰ κό-
ψουν ὅτι πρέπει νὰ τὴν σπαστῇ αὐτοῦ.
Τῇ θεραπείᾳ τῆς πλευριτίδος θά διαι-
ρεσώμεν εἰς τρία κεφάλαια: πρῶτον
τὴν ἐννοεῖσιν τῆς, δεύτερον τὴν
ιατρικήν, δηλ. τὰς ἀπαραιτήτους ια-
τρικὰς ἐπεμβάσεις, καί τρίτον τὴν
φαρμακευτικήν. Πρῶτον ὁ ἀρρώστος
θὰ κἀνῇ κούρα συνεχή καί μακρά.
Ἐπὶ δύο τοῦλάχιστον χρόνῳ θὰ παύσῃ
νά ἐργάζεται, ἔστω καί ἀν ή ἐργασία
τοῦ εἶναι ἐλαφρά ή ἐάν εἶναι μαθητική,
διότι ὁ μαθητὴς κουράζεται περισσό-
τερον, τόσον διανοητικῶς, ὥσο καί σω-
ματικῶς. Μά λίγα λόγια πρέπει νὰ ἀν-

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

(Συνέχεια
εκ του προηγούμενου)

Έλυσσε τότε το μαντήλι, όπου είχαμε δεμένο το θησαυρό μας, και τον έδειξε χωρίς λέξι.

— Ααμπρά! Φώναξε ο κτηνίατρος. Έλστε να με πάρετε αύριο το πρωί στις έπτά.

— Και πόσο θα σας δώσουμε, κύριε κτηνίατρε, για τον κόπο σας;

— Τίποτα! Παιρνω έγώ λεπτά από καλά παιδιά σαν και σάς.

Δεν ήξερα πώς να εχρητισθώ τον καλό στόν άνθρωπο. Το Μαντίττα όμως τον ήλθε μιά ιδέα:

Σας άρτεσι κύριε, ή μουσική; Τόν ρώτησε.

— Πολύ, παιδί μου.

— Και πλανάζετε χωρίς;

Αυτό ήταν άρκετά άσχετο με την πρώτη ερώτησι, ο κτηνίατρος όμως δεν εδίστασε ν' απαντήσει:

— Στις έννά άκριβώς είμαι στο κρεβάτι.

— Εύχαριστώ, κύριε. Λοιπόν, αύριο το πρωί στις έπτά.

Καταλαβα την ιδέα του Μαντίττα.

Θέλειε να προσφέρει στον κτηνίατρο μιά συνουσία; του είπα.

Ναι, μιά σερενάτα, την ώρα που θα πλανάζω. Αυτό δεν το κάνει κανείς παρά για άδουσε άγαπά.

— Καλή ιδέα. Πάμε στο ξενοδοχείο να γυμνασούμε τα κομμάτια της συνουσίας μας. Μπορεί να μη μάς νοιάζει τόσο για το κοινό που πληρώνει, μά όταν προσφέρουμε μουσική για να ξεπληρώσουμε έμεις μιά χαρι, πρέπει να βασούμε τα δυνάτα μας.

Στις έννά παρά δύο ή τρία λεπτά ήμασσε άπ' έξω άπ' το σπίτι του φίλου μας, ο Μαντίττας με το βιολί του, έγώ με την άρπα μου.

Ο δρόμος ήταν σκοτεινός, γιατί το φεγγαρι βάζγαμε κατά τις έννά κι είχαν κρίνει περιττό ν' άναψουν τα φανάρια. Τα μαγαζιά ήταν όλα κλειστά κι οι διαβάτες λιγοστοί.

Με το πρώτο κτυπήμα του όρολογιού, άρχισα με το κομμάτι μας και στόν στυννέ έκλεισε ή ηχηρή όρμη του «όγαγ» μας άνηχοισά όπως σε όλα συνουσίες. Τα παραθύρα άνοιξαν κι είδαμε να προσάλλουν κεφάλια με νυκτικές οκουφίες, με μαντήλια και με φουλάρια. Από τόνα σε άλλο παράθυρο, ρωτιούνταν με άπορία.

Ο φίλος μας ο κτηνίατρος κατοικούσε σ' ένα σπίτι, που στή μιά του γωνία είχε ένα χαριτωμένο πυργάκι. Άνοιξε ένα άπό τα παραθύρα του κι έσκυψε να ιδή ποιόν έπαιζαν.

Χωρίς άλλο μάς γνώρισε και κατάλαβε τό σκοπό μας, γιατί με τό χέρι του μάς έγνεψε να παίζουμε.

— Θα σας άνοιξω, μάς είπε, να παίξετε, στό περιβάλλ.

Πραγματικώς, σε λίγο ή πόρτα του άνοιξε και μπήκαμε στό σπίτι.

— Είσατε καλά παιδιά, είπε οφίγγοντάς μας τά χέρια, μά δεν έχετε μυαλό. Δεν συλλογισθήκατε λοιπόν πώς ο χωροφύλακας μπορούσε να σας συλλάβει, για τό θορυβό που κάνετε, νύκτα, σ' ένα δημόσιο δρόμο;

Κι' εξακολουθήσαμε τη συνουσία μας στό περιβάλλ, που δέν ήταν καλή μέση, αλλά πολύ άμορφο, μ' ένα κιάσκι σταλισμένο με κισσούς.

Επειδή ο κτηνίατρος ήταν παντρεμένος κι' είχε πολλά παιδιά, γρήγορα σχηματίσθηκε γύρω μας άκροατήριον. Άνισαν κερία στό κιάσκι κι έπαιζαν ως πέτρα άπό τις δέκα.

Άμα τελειώναμε ένα κομμάτι, μάς χειροκροτούσαν και μάς γύριζαν άλλο. Κι' αν δέν μάς έδωχαν ο κτηνίατρος, μού φαίνεται πώς θα παίζαμε όλη νύκτα.

— Αφήστε τους πια να πάνε να κοιμηθούνε. Πλεγε στά παιδιά του, που ήθελαν να μάς κρατήσουν, πρέπει να έλιναι έδώ τό πρωί στις έπτά.

Άλλά πάλι δέν μάς άφηνε να φύγουμε χωρίς να μας προσφέρει ένα μικρό δέπτιο, που τό εχρητιστήκαμε πολύ. Έπε ο Μαντίττα, πρός μεγάλη χαρά τών παιδιών, έπειθε άπό εώγνωμοσύνη μερικά άπό τα πιο άστενα του

παιχνίδια. Κι' έτσι δέν έφθάσε παρά σχεδόν τά μεσάνυχτα.

Τό ύπαιθρο, που τό βρήκαμε τόσο ήσυχο χθές τό βράδυ, ζημερώθηκε άνάστατο. Πρωί-πρωί άκούσαμε ένα άδικοπο θορυβό άπό άμαξία που έτρεχαν στό λιθόστρωτο, άνακατωμένο με χρεμτίσματα άλογών, μουγγρισματα βωδιών, βελάσματα προβάτων και φωνές χωρικών που έρχονταν για τό πανηγύρι.

Όταν κατέβηκαμε, ή αύλή του χανιού ήταν γεμάτη άπό καρρα, άπό σούστες, άπό άμαξία, που έφθαναν όλοένα και κατέβαζαν χωριάτες και χωριατισσές. Οι άνδρες σήκωναν τις γυναίκες στά χέρια, για να τις κατεβάσουν κι' έπειτα τινάζονταν όλοι κι' οι γυναίκες έσπάζαν τά φουστάνια τους.

Στό δρόμο, άνθρώπινα κύματα διευδύνονταν πρός τόν κάμπο, όπου θα γίνονταν τό πανηγύρι. Επειδή ήταν άκόμη νωρίς, — έξη ή άρα, — σκεφθήκαμε να κερμουμε ένα γύρο και να έπιθεωρήσουμε τις άγελάδες που είχαν φθάσει, για να διαλέξουμε άπό πριν.

Α, τι όμορφες άγελάδες! Ήταν όλων τών ειδών κι' όλων τών χρωμάτων, άλλες παχιές, άλλες ίσχιες, σότες με τά μοσχάρια τους, έκείνες με κάτι μαστόρια που έφθαναν ως κάτω, γεμάτα γάλα. Στό πανηγύρι είδαμε άκόμη άλογα που χρεμτίζαν, φοραδες που έγλειφαν τά πουλάρια τους, τετρατάχους χοίρους που έσκαζαν τρυπές στό χώμα, γουρουνόπουλα που γάλατος του έσκουζαν σά να τάνδερναν ζωντανά, πρόστα, κόττες, χήνες. Μά τι μάς ένοιαζε γι' αυτά!

Έμεις δέν είχαμε μάτια παρά μόνο για τις άγελάδες, που τις βλέπαμε ν' άνοιγοκλείνουν τά βλίσσαρα και ν' άρκοκινούν τό σασόνι, άναμασώντας ήσυχα τη νυκτερινή τους τροφή, χωρίς να ξέρουν πώς δέν θα ζαντρώγαν πια τό χορτάρι τών λιθοβιδιών όπου είχαν πεγά- λώσει.

Ύστερα άπό μισή όρασε περίσσο, είχαμε διαλέξει δέκαεπτά άγελάδες που μάς έκαναν στήν έντέλεια, ή μιά για τόστο της τό προτιέρημα, ή άλλη για τό άλλο, τρεις γιατί ήσαν κόκκινες, δύο γιατί ήσαν άσπρες. Στό χρώμα, βλέπετε, δέν είχαμε καταρρίξει άκόμη να συμφωνήσουμε, ο Μαντίττας κι' έγώ.

Στις έντά πήγαμε στό σπίτι του κτηνίατρου, που μάς περιμένα, και γυρίσαμε μαζί του στό πανηγύρι, λέγοντάς του πάλι τι και τι θέλαμε νάγη ή άγελάδα που θ' άγοράζαμε.

Τά κυριώτερα ήταν: Μά κόνη πολύ γάλα και να τρώη λίγο.

— Να μιά που φαίνεται καλή, είπε ο Μαντίττας δείχνοντας μιάν άσπρη.

— Αύτη μού φαίνεται καλύτερη, είπα έγώ δείχνοντας μιά κόκκινη.

Κι' εξακολουθήσαμε τη συνουσία μας
στό περιβάλλ.

Ο κτηνίατρος μάς συμβέβαισε μη σταμα- τώντας ούτε στή μιά ούτε στήν άλλη, αλλά πηγαίνοντας σε μιά τρίτη. Ήταν μιά μικρό- σμην άγελάδα, με λεπτά πόδια, κοκκινοτριχη, με αυτιά και μάγουλα καστανά, με μαύρο γύ- ρο στά μάτια της και με άσπρο γύρο στή μούρη.

— Να ή άγελάδα που θέλετε! Μας είπε. Ένας χωρικός, άδελντος σάν άρρωστιά- ρης, την κρεμάσει άπό τό λυχνά, κι' αύτόν ρωτήσι ή κτηνίατρος πρός την πουλούσει.

Τραβήκαμε φράγκα!

Άρσοι πια και σι μας ή χαριτωμένη σό- τη άγελάδα με την έξυπνη φουσιγγωμία της, άπο άκούστας όπως την τιμή, τό κατε- βάσαμε. Τραβήκαμε φράγκα, που να τα βρού- με. Κι' έγνεψε στόν κτηνίατρο να φανούμε, για να ιδούμε καμμια άλλη εφελέρη.

Έκείνος όμως μού έγνεψε να μέινουμε. Και τι άρχισε τό παζάριμα με τό χωρι- κό. Ο γιαντζι, το έπαιζατε έκπτόν πινητά φράγκα. Ο χωρικός κατέβηκε βίλα. Ο για- τρος ανέβηκε στά έκπτόν έδδομήνια. Ο χω- ρικός κατέβηκε στά διακόσια όγδόντα.

Άλλ' όμα έφθασαν ως έδώ, τά πράγματα δέν ήσαν τέτοια. Αυτά να προσέγγη, ο κτηνίατρος άρχισε να εξετάζει την άγελάδα προσεκτικά. Είπε ποσά άγαθά τά πόδια, ποσά κατό το λαιμό, ποσά μάκρτα τά κερτά, και πάλι πινητά φράγκα, και μαστόρια όχι κα- λιά σ' άποτίονα.

Ο χωρικός απερίσθησε τότε πώς άπό έ- ρου, τόσο καλό άπό άγελάδες κι' όρα ή τι- κη του να έλφεται σε τόσο καλή μέρα μας την όρμη διακόσια πινητά φράγκα μόνο.

Έμεις φράγγαμε, γιατί πιστεύαμε κι' οι δύο μάς πώς ήταν άδύνατα καλή άγελάδα. Πάλι να ιδούμε κι' άλλες! είπα.

Άμα άκούσε αυτό, ο χωρικός κατέβηκε όλο ένα φράγκα.

Υίλος τιπνέται, από παζάρι σε παζάρι, έφα- σι στα διακόσια δέκα, άλλα έκεί πια στα- μάτησε.

Μ' ένα κρυφό σκούνημα, ο κτηνίατρος μάς είχε κέρει να καταλάβουμε πώς όλα έκείνα έτσι τάλεγε και πώς ή άγελάδα όχι μόνον δέν ήταν κακή, παρ' άπεινάντας έζοχη. Μά τά διακόσια δέκα φράγκα, για μάς, ήταν πάρα πολλά...

Σ' αυτό τό άναμεταξύ, ο Μαντίττας, τριγυ- ρίζοντας την άγελάδα, της τραβήξε με τρόπο την ούρα, κι' έβγαλε μιά μακριά τριχα και... έφαγε μιά κλωστού.

Αυτό πια ν' έκανε να τ' άποφασίσω.

— Άς έλνι διακόσια δέκα φράγκα, είπα, νομίζοντας πώς αυτό έόταν όλα — όλα.

Κι' άπλωσα τό χέρι, για να πάρω τό σχοι- νί, μά ο χωρικός δέν μού τάφηση.

Έπρινε άκόμη να πληρώσω για τό κρασί του κατιλιού, — ήταν ή συνήθεια, — για τό σχοινο της άγελάδας, για τη μαντήρα, έζρω κι' έγω ή τι άπλό; Καμάρια παζάρια για κέννο σι αυτά. Α, τι πατηράς, τι κα- τεινιάρης έκείνος ο χωρικός θει μου! Κο- τί τ' έρε να μάς τωρή και τό τίσιμα φράγκα, ποσά μάς έμιναν και να μάς άφήση χωρίς πεντάρι!

Έλως πάντων, μάς παράδωσε την άγελάδα του, που ήταν πιά όλη δική μας.

Είχαμε άγελάδα, — μά δέν είχαμε ούτε να φάμε, ούτε να την θρέψουμε.

— Θα έργασθούμε, είπε ο Μαντίττας. Τά κα- φενία είναι γεμάτα. Άν χωρίσουμε μάλιστα, θα μπορούσαμε να τραγουδήσουμε σε όλα. Και θάχουμε μιά καλή εισπραξι άπόψε.

Κι' άπό ώδηγήσαμε την άγελάδα μας στό σταύλο του χανιού μας, όπου τη δέσαμε με πολλούς, πολλούς κόμπους, άρχισαμε να γυρί- ζουμε τά καφενία, καίνεας χωριστά. Έτσι δουλέψαμε όλη μέρα. Και τό βράδυ μετρή- σαμε μαζί τά λεπτά μας και τό βρήκαμε έπτά σ' όμα και πινητά. Τέσσερα και πινητά είχε κερβόσει ο Μαντίττας και τρία έγώ. Είμα- σι πιά πλούσιοι!

Άλλά ή χαρά μας για τά έπτά φράγκα που κερβόσαμε, ήταν πολύ μικρή μπροστά στή χα- ρη μας για τά διακόσια πινητά που ζοδε- ζήμα.

Καταφέραμε μιά όπηρέτρια του χανιού ν' άρμείη την άγελάδα μας και δειπνήσαμε με

το γάλα της. Πότε μας δεν είχαμε πη όραση-
τεροί. Ο Μαντίας μάλιστα είχε πώς λές κι
είχε χάραρι και μάλιστα άνθ πορτοκαλίας,
σαν το γάλα που του έδιναν στο Νοσοκομείο,
μά πολύ ανώτερο.

Από τον έθουσιανό μας, πήγαμε και φι-
λήσαμε την αγελάδα μας στη μαύρη της
μούρη. Και χωρίς άλλο κατάλαβε αυτό το
γάδι, γιατί κι εκείνη μας έλειπε το πρό-
σωπο με την τραχεία της γλώσσα.

— Τό ξέρεις που φιλεί; φώναζε ο Μαντίας
γοητευμένος.

Για να καταλάβετε τι εύτυχια ήταν για μας
να φιλούμε την αγελάδα μας και να μας φιλή
κι αυτή, πρέπει να θυμηθώ πως οπότε έγω
οπότε ο Μαντίας ήμασταν συνθησιμένοι σε φι-
λία και σε χάδια. Μας άφισαν, τα θέλαμε
σαν παιδιά που ήμασταν, μά δεν είχαμε κανένα
να μας τα χαρίσει. Άλλα η τύχη η δική μας,
κι άλλη των χαϊδευμένων παιδιών...

Τό άλλο πρωί σηκώθηκα με τον ήλιο και
έκινήσαμε αμέσως για τό Σιαθανό.

Έπειδή εύγινυμονούσα τό Μαντία για τη
βοήθεια που μου είχε δώσει, — γιατί χωρίς
τό σύντροφό μου, ποτέ δεν θα κέρδιζα τόσα
λεπτά, — τον άφησα να οδηγώ αυτός την α-
γελάδα μας. Ω, με τι χαρά την τραβούσε
από τό σχολή της, ενώ έγω ακολουθούσα από
πίσω! Μόνο άφου βγήκαμε από την πόλη, πή-
γα στο πλάι του Μαντία, για να συνομιλούμε
κατά τό συνθησιμίο και για να βλέπω κι
έγω στο πρόσωπο την αγελάδα μας.

Άληθία, τι όμορφη που ήταν και τι ώραία
πού περπατούσε, καμαρωτά - καμαρωτά, σά
ζώο που έχει συναισθησι της άξιας του.

Τώρα πιά δεν είχα ανάγκη να κυττάω κά-
θε στιγμή τον χάρτη, όπως έκανα άφουτου φύ-
γαμε από τό Παρίσι. "Ήξερα πού πηγαίνα,
και, άν κι ήταν χρόνια που είχα ξανατεράσει
αυτά τό μέρη με τον Βιτάλη, θυμούμουν τό
δρόμο καλά.

Για να μην παρακουρασώ ή αγελάδα μας
και για να μη φθάσουμε βράδυ στο Σιαθανό,
έσκαψα να πάμε να κοιμηθούμε στο χωριό
έκείνο, όπου είχα περάσει την πρώτη μου
νύκτα με τό Βιτάλη. Κι από κει θα ξεκινού-
σαμε τό πρωί και θα φθάναμε στής μάνας -
Μισαρπερίνας χωρίς.

Άλλα η τύχη, που ώς εκείνη τη στιγμή μας
ήταν τόσο εύνοική, γύρισε άξαφνα έναντίον
μας και μάς έχάλασε τό σχέδια.

Είχαμε αποφασίσει να χωρίσουμε την ήμέ-
ρα μας σε δύο, δηλαδή να σταθούμε κάπου
για να φάμε, και προπάντων για να βοσκώση
ή αγελάδα μας.

Στις δέκα λοιπόν τό πρωί, έπειδή βρήκαμε
ένα μέρος όπου τό χορτάρι ήταν πρόσινο και
πυκνό, άκουμήσαμε τους σάκκους μας χάμω
και κατεβάσαμε την αγελάδα μας στην τάφρο.

Στην άρχή την κρατούσα από τό σχολή.
Έπειδή όμως μού φάνηκε πολύ ήσυχη και
προπάντων δοσημένη στο φαί, σε λίγο τυλίξα
τό σχολή στα κέρατά της και κάθησα εκεί
κοιτάς της να φάω τό ψωμί μου.

Φυσικά, ο Μαντίας κι έγω τελειώσαμε τό
γυθιά μας πριν απ' αυτή. Άφου το καμα-
ρώσαμε τότε άκμηση άφρα, μη έχοντας τί
άλλο να κάνουμε, άρχισαμε να παίζουμε
μυλλίτες, — γιατί μη φαντασθήτε πως δεν μας
δύσαν και τό παιγνίδι ή πώς δεν είχαμε
άλλο στο νοί μας παρά να μαζεύουμε λε-
πτά. "Αν ή ζωή μας ήταν άφορητική από τη
ζωή των περισσότερων παιδιών της ηλικίας
μας, οπότε δεν σημαίνει πως δεν είχαμε και
μεις τό παιδιάτικα γούστο και τις παι-
διάτικες ιδίες, και ποτέ σχεδόν δεν άφι-
ναμε να περάση μέρα, χωρίς να παίζουμε
μυλλίτες, άφου ή αλήθεια...

Άξαφνα, χω-
ρίς λόγο πολλές φορές, ο Μαντίας μού έλεγε:
«Παίζουμε;» — «Ναι», του απαντούσα. Κι ά-
φισαμε κάτω τά όργανα μας κι άρχίζαμε.
Κάποτε μάλιστα, άν δεν ήταν τό ρολόι μου
να μού θυμίση την ώρα, θα βραδιαζόμασταν
σε κάποιο μέρος όπου είχα ρολόι και
μαζί με την ώρα, ο Μαντίας έλεγε και τους
ήμιον θιασαρχής... Τότε ξανατερινούσα στον
πληγυμίο μου ώμο τό λουρί της άρπας μου
και έυτρών!

Τελειώσαμε τό παιγνίδι μας πριν τελειώση
τό φαί της ή αγελάδα και, όταν την πλησιά-
σαμε, άρχισε να κυττά τό χορτάρι γλωσσιές,
σά νόθελε να μάς πη πως πεινούσε ακόμα.

— Άς σταθούμε ακόμα λίγο, είπε ο Μαν-
τίας.

— Δεν ξέρεις λοιπόν πως οι αγελάδες τρώνε
όλη την ήμέρα;

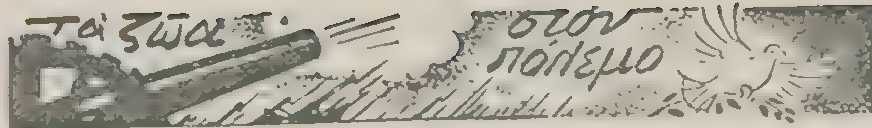
— Δεν πειράζει... λιγάκι ακόμα.

Περπατώντας όλοένα, ξαναπήραμε τους
σάκκους μας και τά όργανα μας.

— Να της παίζω ένα κομματάκι με τό κορ-
νέτο μου; είπε ο Μαντίας, που δύσκολα καθό-
ταν ήσυχος. Είχαμε μιά αγελάδα στο ήπιο-
δρόμο που της άρεσε ή μουσική.

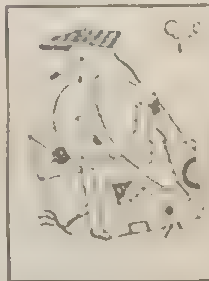
Και χωρίς να περιμένη την απάντησί μου,
ο Μαντίας άρχισε να παίζει ένα σάλπισμα!

(Άκολουθεί)

ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Έκατό χιλιάδες ταξιδιωτικά περι-
στέρια έχουν κινητοποιηθή για να
προσφέρουν, όταν τό απαιτήσουν οι
περιστάσεις, την συνεργασία των φτε-
ρών τους στους άγωνιστάς του Δυτι-
κού μετώπου. Τό γεγονός αυτό άπο-
δεικνύει ότι, παρά τάς σημερινάς προ-
όδους της έπιστήμης, οι ύπηρεσίες του

πουλιού αυτού,
ώς άγγελιαφό-
ρος, εξακολου-
θούν και τώρα ά-
κόμη να έκτιμών-
ται, όπως και
κατά την άπω-
τάτη άραγιότη-
τα. Τά ιερογλυ-
φικά μάς πληρο-
φορούν πράγμα-
τι ότι οι Αιγύ-
πτιοι έχρησιμο-
ποιούσαν τά πε-
ριστέρια ως άγ-
στράτο έισηχθη-

γελιαφόρους. Στόν
σαν υπό του Άντωνίου τό 43 πρό Χρι-
στού κατά την πολιορκία της Μαδέ-
ρας.

Στην Εύρώπη, έν πάση περιπτώσει,
ή χρησιμοποιήσεις περισσότερών ως μέ-
σου άσφαλούς μεταβιβάσεως καθιερώ-
θη συστηματικώς από τον 19ον αιώνα.
"Η ιδέα ώφείλετο εις τους Ρότσιλδ,
που ήθελαν να κρατούνται ένήμεροι
των μαχών, που συνήπτεν ο Ναπολέων.

Άλλ' εκεί που κυρίως απέδειξαν τις
πολύτιμες ύπηρεσίας που ήσαν σε θέσι
να παράσχουν ως άπαραίτητα με ja
συνδέσμου, είναι ο γαλλογερμανικός
πόλεμος του 1870-1871. Με τά περι-
στέρια τό πολιορκούμενο Παρίσι μπο-
ρούσε να έπικοινωνή με τις γαλλικές
έπαρχίες. Πρός τον σκοπό αυτό άπο-
στέλλονταν φωτοιμικροσκοπικά τηλε-
γραφήματα, που έδι'αβάζονταν από
τους ένδιαφερομένους διά της προβο-
λής των επί ειδικού παρατετάματος.
Σημειωτέον ότι τό κοίλωμα ένός φτε-
ραού μεγέθους όδοντογλυφίδος, που
προσδεγόνταν στην ούρά τό περιστε-
ριού, μπορούσε να περιλάβη δυό ή
τρία έκατομμύρια γραύματα, φωτο-
γραφημένα επάνω σε είκοσάδα ειδι-
κών μεμβρανών, των όποιων τό συλ-
λικό βάρος δεν υπερέβαινε τό γραμ-
μάριο.

Άφου με τον τρόπο αυτό αι... ά-
θωαι περισσότερα απέδειξαν τό θάρρος
των, είσήχθησαν και στον παγκόσμιον
πόλεμο, όπου έχρησιμοποιήθησαν εις
εύρυτάτην κλίμακα. "Η κοιλιάς του θα-
νάτου, τό φρούριον του Βώ και πολ-
λές άλλες τοποθεσίες, που στην ίστο-
ρία θα θεωρούνται ως στραγικώς έν-
δοξου, είχαν και τά ήρωικά τους πε-
ριστέρια, των όποιων ή άσφαλής και
ταχεία πτήσις έσωσε από βέθαιο όλε-
θρο χιλιάδες ανθρώπινων υπάρξεων.

...

"Η παρουσία σήμερα πολυαριθμουν
περιστερών στο Δυτικό μέτωπο, και
ιδίως στις όχυρώσεις της γραμμής

Μαζινώ, άποδεικνύει ότι οι στρατιω-
τικοί δεν μετέβαλαν διόλου τις άντι-
λήψεις των όσον άφορά τις ύπηρεσίες
που είναι σε θέσι να παράσχη τό που-
λί αυτό. Τά γεγονότα άλλως τε του
παγκοσμίου πολέμου είναι τόσο πρόσ-
φατα, ώστε θάταν άγνωμοσύνη άν έ-
ληθαιμνέιτο ή συνδρομή που προσέφε-
ραν τά περιστέρια προς τους άγωνιζο-
μένους στρατιώτες.

Η ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΤΑΡΑΝΔΩΝ

Ο πόλεμος στη Φινλανδία μάς έδω-
σε την εύκαιρία να μάθουμε πολλά
πράγματα, μεταξύ δέ των άλλων και
τόν τρόπον κατά τον όποιον γίνονται
οι μεταφορές εις την βορειοτάτην αυ-
τήν χώραν που δεν απέχει πολύ από
τόν Πόλον.

Για τις μεταφορές στρατού, τροφί-
μων και ύλικού πολέμου έχει κινητο-
ποιηθή όλόκληρη στρατιά από ταραν-
δους, τά ύπομονητικά και μεγάλης άν-
τοχής αυτά ζώα, που μοιάζουν τόσο
πολύ προς τά έλάφια.

Είναι σχεδόν περιττό να σάς περι-
γράψουμε τον ταρανδον, άφου ξέρετε
από την Ζωολογίαν ότι στο άνάστημα
μοιάζει με τό εύρωπαϊκό έλάφι, ότι
έχει κεφάλι λίγο μικρότερο από τό
μοσχάρι και λεπτά πόδια, μεγάλη άν-
τοχής. Άξίζει όμως τον κόπο να μά-
θετε μερικές άλλες λεπτομέρειες για
τό τετράποδο αυτό.

Τό κεφάλι του ταρανδου είναι στο-
λισμένο με τεράστια κέρατα, άδιακρί-
τως φύλου, ενώ στα έλάφια τό προνό-
μιο αυτό έχουν μονάχα τά άρσενικά.
Τά πόδια του, στο κάτω μέρος, είναι
σκεπασμένα με σκληρότατες τρίχες,
που τό βοηθούν πολύ να περπατάει στο
χιόνι. Περισσότερο όμως από κάθε άλ-
λο χαρακτηριστικό πρέπει να σημειω-
θή τό τρίτο βλέφαρο, με τό όποιον
είναι έφωδισμένα τά μάτια τους.
Έκτός από τό επάνω και τό κάτω βλέ-
φαρο που έχουν τά ζώα, ο ταρανδον
έχει και ένα τρίτον, διαφανές, που
του προστατεύει
την όρασι από
την έκτυπωτική
άσπεια του
χιονιού.

Σε όσαλό μέ-
ρος ένας καλός
ταρανδον μπορεί
να διανύση έως
δέκα χιλιομέτρα
την ώρα.

Τά ζώα τού εί-
ναι καλός ταρα-
νδον, που έστι
έλληθρο με φορ-
τίο έκατόν πνί-
που όκάδων. Τό
έλληθρο, φυσικά,
γλιστράει πάνω
στο χιόνι, σχεδόν τρέ-
γε, μόνο το
άλλο ότε το
λεύτεται, παρά
προς το έλ-
παντός όταν τό
χιόνι είναι άκόμη
μαλακό.

Ο ταρανδον
βρίσκεται στη
μεγαλό-
τερη άνάπτυξή
του όταν γίνη
τεσσά-
ρων χρόνων,
δεν ζή δέ
περισσότερο
από δεκαπέντε
χρόνια.

Τη φλώκειας τ' αλερνά

Ελληνικά Διηγήματα

— Μορφούλα! α! Μορφούλα, πού είσαι, κυρά μου; Ψίνα, ψίφίνα μου; Τι θά φάμε σήμερα;

“Η γρηά Λασκαρού έκραζε τή γάτα της βραχνά, άν και δέν τήν έβλεπε στο σπίτι. Μόλις έφεγγε άδειο, παγωμένο ήτανε τó σπíti” Ισόγειο, όλο ένα χώρισμα, με τά φτωχικά του τά συγύρια άραδιαστά τριγύρω. Κ’ ή Λασκαρού διπλωμένη μέσ’ στα παλησκούτια της, πλάι στη σθηστή γωνιά, δέ σπάραζε. Τό ξέθωρό της πρόσωπο, με τή τριπλοτυλιγμένη μαντήλα στο κεφάλι, καθώς τόχε γερμένο κατά τή γωνιά, κ’ έβλεπε με μάτια άκίνητα τή στάχτη τή σθημένη, φάνταζε παράξενα και τρώαζε μέσ’ τ’ αυγινό μισόθαμπο.

Μά κάποτε σείστηκε ή γρηά σιγά-σιγά. Σείστηκε κι άνασηκώθηκε και γύρισε τó πρόσωπο, με τó στανιό, κ’ είδε κατά τήν κλεισμένη πόρτα.

— Μορφούλα, κόρη μου καλή, πού είσαι; ρώτησε πάλι. Και πιάστηκε από τής γωνιάς τó γύρο κ’ έβαλε άγκώνα, χέρια, γόνατα, και στάθηκε στα πόδια της. Και κίνησε ύπτερα, σκυρτή κατά τήν πόρτα. Πήγε άνοιξε τήν πόρτα κ’ έκραξε πάλι. Τής γάτας τó νιαούρισμα, ποδτανε γρηά κι’ αυτή και μαδημένη, έφτασε μέσ’ άπ’ τó περιόδι και τ’ ξερόδεντρα τού περιόδιου, τά λίγα πού άπομένανε, γιά τή φωτιά κι’ αυτά και τής γρηάς τή ζέστα κ’ ήρθε ή γατούλα κλαίοντας παραπονιάρικα και στάθηκε κοντά στα πόδια τής κυράς της, στο μοναχικό σκαλι τής πόρτας, τó λυωμένο από τά χρόνια.

— Μορφούλα, τί θά φάμε σήμερα, μωρή; Τι έφερες;

“Η γάτα άναστήσε με τó παράπονό της, κ’ έσκυψε πó πολύ ή γρηά κ’ είδε στην πέτρα άπάνου ένα ψάρι άποθεμένο. Τόχε φέρε ή γάτα ή Μορφούλα. “Ήταν ένας κωδός μεγάλος, και τόν πήρε ή Λασκαρού και μπήκε σπíti, με τή γάτα ‘μπρός κι’ όλόρθη τήν ούρά της παίζοντας. Ατότθά ήτανε τής μέρας τó φαί και γιά τούς δύο τους” ήτανε κ’ ή Μορφούλα γέρικη πολύ, δέ χρειαζότανε μεγάλα πράματα γιά τó φαί της” λίγα ψαροκκαλα τής σπάνανε. Τό κυνήγι της τó καθημερινό ήτανε πάντα άπδνα ψάρι” ψάρι όμως πάντα πετρόψαρο. Κ’ ή γρηά Λασκαρού τó περίμενε πιά ταχτικό, κι’ άπ’ αυτό κρεμούσε τήν έλπίδα τής θροφής της, τήν καθημερινή.

Βράδυ νωρίς, πριν πέση στο ξερόστρωμα και πριν κλείση τήν παληόπορτά της, συνήθιζε ή γρηά Λασκαρού, μ’ όλη τήν αγάπη ποδχε τής Μορφούλας, κ’ είχε τήν ανάγκη νά τή ζεσταίνη στον ύπνο ή συντροφία της κιόλας, ά... και τήν έθγαζε δέξω” ήταν άπνοο αυτό πούκανε, μά πάλι πώς θά ζούσανε; Τήν έσπρωχνε δέξω μαλακά με τó πόδι τή Μορφούλα και τής έλεγε: —

— Σύρε, Μορφούλα, σύρ’ έσύ, καλή μου, ψίνα μου, κυρά μου, σύρε νά φέρης τίποτα... Δέν έχουμε αύριο νά φάμε, καφερούλα, και θά μείνης νηστική κ’ έσύ μαζί μου... “Η γάτα άπόξω έμενε και παρακαλούσε κάμποσο. “Υστερα ξεμάκραινε σιγά-σιγά ή φωνή της και χανότανε μέσ’ στα σκοτάδια, ή μέσ’ στής θάλασσας τά μουγκρητά. Και τήν αυγή, νά τó ένα ψάρι στο σκαλι άφημένο πάλι! Και δέν τóτρωγε ή Μορφούλα, δέν τó πείραζε καθόλου” ίσως έτρωγε άλλο, πριν τó φέρη τó κυνήγι της αυτό στο σπíti. Μά πάλι μπορεί νά είτανε τó μόνο αυτό, και τόφερνε ίσα στην κυρά της, άγγιχτο.

Πώς γινόταν τέτοιο πράγμα τ’ άπορούσε ή γειτονιά κ’ ή χώρα, ή μισογκρεμισμένη. Μά ή γρηά Λασκαρού διόλου δέν τó ρωτούσε. Νόμιζαν οι άλλοι στην άρχή πώς ή γάτα ή Μορφούλα τήγαγε στην άγορά και τάκλεθε τά ψάρια. Μά ή “Αμέρσα, ή πιό κοντινή γειτόνισσα, μαλλωμένη με τή Λασκαρού από χρόνια, παραφύλαγε τή γάτα κ’ έβλεπε πώς τόφερνε τά ψάρια άπ’ τó γιαιλό. Τήν άκολουθούσε ίσα με τά σκοτάδια βράχια, πλάι στο παλιό λιμάνι, πού καναν ένα πλήθος ήσυχα κορφάκια εκεί, κι’ όλα άντάμα καναν ένα πεζονήσι άπότομο. Κ’ εκεί τήν έχανε τή Μορφούλα. Στο τέλος τήν παράτησε, βέβαια πιά πώς ή γάτα τάβγαζε τά ψάρια από τή θάλασσα.

Τότε ή “Αμέρσα έφερε γύρα τις γειτόνισσες και τά παράστησε όλα με τó τι και με τó σίμα, και με θάμασμα τραβό! Και τόμαθε όλη ή χώρα, τί και πώς ή γάτα ή Μορφούλα τής γρηά Λασκαρούς πήγαγε και ψάρευε τή νύχτα στο γιαιλό. “Επιανε μία θέσι κοντά στο γιαιλό, και στεκόταν άσειστη οάν πέτρα, άνάμεσα στις άλλες πέτρες τις άκίνητες εκεί, και περίμενε ώρες, άσειστη. Κ’ ή πείνα βέβαια τήν ώδήγησε ‘κειτέρα και τής έδειξε τόν τρόπο αυτόν. Και καθώς ζυγώναν οι κωδιοι και τ’ άλλα τά πετρόψαρα, και φέρνανε τή μούρη τους ως τήν κορφή, και γυρεύανε νά βρούνε τó πιό παχύ χορτάρι εκεί πού τó νερό πάει άνάλαφρο και παιχνιδίζει με τις πέτρες, χράπ! τó νύχι τής Μορφούλας τ’ άρπαζε.

“Η ίδια ή γρηά Λασκαρού θά μπορούσε νά τó πη και νά τó μαρτυρήσει, πώς τά ψάρια πού τής έφερνε ή Μορφούλα δέν ήτανε κλεμμένα, τόσο φρέσκα, μισοζώντατα, καμιά φορά και ζωντανά. Μά ή Λασκαρού δέ συλλογιόταν τίποτα κακό γιά τή Μορφούλα— ούτε και συλλογιόταν τίποτ’ άλλο. Είχε άλλαλογήσει κιόλας λίγο. “Εμοιαζε λωλή, καθώς έβγαине στο περιόδι, κ’ έσπινε ψιλή κουθέντα με τή γάτα της. Γιατί όπως γύριζε στο περιόδι, και μαχότανε νά κόψη κανένα ξεροκλάδι άπ’ τά παληόδεντρα, χειμώνας ποδταν τώρα, και νά σκίση κανένα σανίδι από σεντούκι σάπιο, άχρεάστο, ή νά βγάλη λαχανάκια από τόν κήπον τó λυόσπαρτο, ή γάτα εκεί, κοντά της, ή Μορφούλα τή συντρόφευε και τής άποκρινότανε με τó νιαούρισμά της σ’ όσα εκείνη τής λαλούσε λόγια άνήντα, λόγια λωλά. “Υστερα τήν άκολουθούσε στη γωνιά, πού άνάθε τή φωτίσα κ’ έβανε νά ψήση τó φαί, τής Μορφούλας τó κυνήγι. Και τó μοιραζόταν ύστερα οι δύο τους στα δύο φίλοι άγαπημένοι πού ήτανε, χωρίς μαλλώματα, χωρίς ψωμάκι κιόλα, τó συχνότερο.

Χωρίς ψωμάκι, αλήθεια, τώρα τελευταία. “Αφού ό άχαρος ό γέροντας τής Λασκαρούς, έπαψε με τής στέλην τó ταχτικό μηνιατικό στο ξερονήσι, γιατί τόν έφαγε κι’ αυτόν ή θάλασσα στερνόν, ή Λασκαρού ήτανε πολύ περήφτη, και δέ ζητούσε, ούτε καταδινότανε θά πειθα... ή στικιά, τó έέραν όλοι, άλλα δέ θάβγαине δέξω τόν πόνο και τήν πείνα της νά ‘πη.

Τόξερε αυτό κ’ ή “Αμέρσα πιό καλά από κάθε άλλον. “Ήταν ή πιό κοντινή γειτόνισσα, άν και πλήθος άλλα σπítια κατάκλειστα, ρημαδια πιά, χωρίς τόν δικό της άπ’ τής Λασκαρούς τó σπíti. “Ετσι ήταν όλη ή χώρα άριά κατοικημένη, μ’ όλα τά σπítια τά πολλά και τ’ άρχοντόσπιτα. “Ήταν από χρόνια κ’ ή “Αμέρσα μαλλωμένη με τή

Μορφούλα, τί θά φάμε σήμερα μωρή;

— Σύρε, Μορφούλα, σύρ’ έσύ,

Λασκαροῦ. Μίση οίκογενειακά, συμφέροντα παληά... μά τώρα τί χρειάζονταν τὰ μίση, ἀφοῦ σήσανε καί τὰ συμ-
φέροντα καί πάνε... Πάλι, νά σηκωθῇ νά πάη στή Λασκα-
ροῦ καί νά φιλιώση, αὐτό δὲν τ' ἀποφάσιζε ἡ 'Αμέρσα.
Τὴν ἤξερε καλὰ τὴ Λασκαροῦ, κ' ἤξερε καί τὸν ἴδιο τὸν
ἐαυτὸ της. "Ὅμως ἡ σφοδρά τῆς Λασκαροῦς τὴ λύγισε,
τῆς γλύκανε τὸ περασμένο της φαρμάκι. "Ὅμως καί πάλι
δὲν ἤθελε νά δείξη τὴν ἀδυναμία της. "Ἦσαν ψυχὴ κλει-
στὴ ἡ 'Αμέρσα, ὅπως ὅλες οἱ νησιώτισσες κι' ὅλοι οἱ νη-
σιῶτες ἐκεῖ πέρα. Τί νά κάμῃ; "Ἐπαίρνε ἄλλη μιὰ γειτό-
νισσα, μιὰ πονηρούλα ἀπὸ τὸ πάρα πέρα σπίτι, τὴν Κατε-
ρινιώ, καί πῆγαιναν καί παραφύλαγαν δὲ ἀπὸ τῆς Λα-
σκαροῦς τὸ περιβόλι. Τὰ Χριστούγεννα ἦτανε κοντά' ξερο-
θόρι φουσοῦσε ἀγριο στὶς τελευταῖες μέρες. "Ἡ χώρα ἐβλε-
πε βορεϊνὰ, καί τὴν ἐπιανε τὸ κύμα ὁσκημα. "Ἡ Μορφοῦλα
ἐφτασε μὴν αὐγὴ ἀπὸ τὸ γιολὸ μὲ χωρὶς τίποτα στὸ στό-
μα, καί νιαούριζε στὴν πόρτα τῆς χωρᾶς της.

— Κῦτταξε, εἶπε ἡ 'Αμέρσα, σήμερα δὲν ψάρεψε ἡ Μορ-
φοῦλα... μὲ τέτοιον ἀγριόκαρο...

— Τί θὰ φάνε σήμερα οἱ δυὸ τους, οἱ κακόμοιροι...
νᾶχουνε τάχα τίποτα; εἶπε ἡ Κατερινιώ.

Καρτέρια μιὰ σιμὴ! εἶπε ἡ 'Αμέρσα. "Ἐφυγε, καί γύ-
ρισε μ' ἓνα φελὶ ψωμί σπιτίσιο.

— Ψίνα, Μορφοῦλα! ἔκραξε σιγὰ ἡ 'Αμέρσα.

Πῆγε ἡ Μορφοῦλα καί στάθηκε στὴ ρίζα τοῦ τοίγου,
κάτου ἀπὸ τὶς γυναῖκες, καί νιαούρισε γλυκά. "Ἡ δυὸ αὐ-
τές, ἀφοῦ τῆς ρίξαν ἓνα κουματάκι καί τὴν καλοπιάσαν,
βοτέρα τῆς πέταξαν ὅλο τὸ φελλί. Τὶς κῦτταξε καλὰ-καλὰ ἡ
Μορφοῦλα, κῦτταξε καί τὸ ψωμί, τὸ μύρισε, τὸ πῆρε μὲ τὰ
δόντια της καί πῆγε καί τ' ἀπόθεσε μὲ προσοχὴ στὸ σκαλί
ἀπάνου, καί νιαούρισε. "Ἡ δυὸ γυναῖκες κρυφοκυντίζαν ἄ-
λαλες. "Ἀνοίξε ἡ πόρτα καί πρόσβαλε ἡ γρηὰ Λασκαροῦ.

— Ποῦ εἶσαι, Μορφοῦλα, ψίνα... μπά, ἐδῶ εἶσαι, καλὴ
μου;... Σήμερα τίποτα δὲν ἔφερες; Ποῦ εἶναι τὸ κυνῆγι
σου; Ἔξρω φουσοῦσε ἀπόψε... μά τώρα τί θὰ φᾶς; "Ἐμένα
δὲ μὲ μέλει, κακομοῖρα, μά γιὰ σένα λέω... σῦρε, φεύγα
ἀπὸ κοντά μου, δὲν θέλω νά σὲ βλέπω, παληόγατα, θὰ
θὰ μείνης νησιτικὴ... Μά, τ' εἶν' αὐτό; Ψωμί ἔφερες, ψι-
φίνα μου; "Ἐκαμες καλλίτερα... εἶχαμε τρεῖς μέρες ν' ἀν-
γίζουμε ψωμί στὸ στόμα... "Ἐτσι, νά φέρνης, ψίνα μου,
καμμιὰ φορά λίγο ψωμάκι, ὄχι μονάχα ψάρια... καί χω-
ρὶς ἀλάτι κίολα, τὰ βαρέθηκα... Καμμιὰ φορά καί λίγο
τυράκι... ὄχι, ἀκόμα εἶναι σαρακοστή... "Ἐλα, πάμε
μέσα τώρα, Μόρφω μου, καλὴ νοικοκυρὰ μου...

Ὅποτε καί πρώτησε ποῦ τῶρε τὸ ψωμί ἡ Μορφοῦλα. Τὴν
ἀλλή μέρα πῆγε ἡ Κατερινιώ κ' ἄφησε ἄλλο ἓνα κουμάτι
ψωμί στὴν πόρτα τῆς χωρᾶς. "Ἀφῆσε καί λίγο τυρί.

— Μή, τῆς εἶπε ἡ
'Αμέρσα, θὰ μᾶς κα-
ταλάβῃ, κ' ὕστερα θὰ
τά πετάξῃ ὅλα, αἶμα
νοῖστος πῶς τὰ βά-
νουμε...

"Ἡ 'Αμέρσα φύλαγε
τὴ θέσι της ἐκεῖ συ-
χνά, πίσω ἀπὸ τὸν
τοῖχο. Μιὰ μέρα πέ-
ρασε ἡ Μορφοῦλα
κρατώντας ἓνα δλά-
κερο χταπόδι ζωντα-
νό. Τὴν ἔσκιαζε τὴ
γάτα, καί τὴν ἔκαμε
νά τ' ἀφήσῃ ἀπὸ τὸ
στόμα της. "Ἐκοψε τὸ
μιοδὸ, τὸ χτύπησε, τ'
ἀλάτισε καί τὸ ξανα-
βωσε τῆς γάτας πάλι.
Τάλεγε αὐτὰ στὴν
Κατερινιώ, κι' ἀπορ-
ροῦσε ἡ ἴδια.

— Ἀκοῦς παράξε-
νο; ἔλεγε. Πῶς μπό-
ρεσε καί τόπιασε;
Ποῦ τῶρε;

— Θὰ τὸ πέτυχε στὴ
ρήχη, εἶπε ἡ Κατερι-
νιώ, καί τὸ θαλάμι του
βάτανε ψηλά... "Υ-
στερα πῶς νά τὴν

"Ἡ 'Αμέρσα φύλαγε πίσω ἀπ' τὸν τοῖχο

Η ΓΗ ΦΛΕΓΕΤΑΙ

"Ὁ πλανήτης μας λοιπὸν φλέ-
γεται! Εὐτυχῶς ἡ εἰδησιὶς μᾶς
ἦλθε τώρα τὸν χειμῶνα, ἀλλὰ
θὰ ἐκινδυνεύσαμε νά καοῦμε μόν-
ον εἰς τὸ σκοινὶ τῆς. "Ἐνο-
εῖται ὅτι δὲν πρόκειται περὶ
πραγματικῆς πυρκαϊᾶς, ἀλλὰ πε-
ρὶ θερμότητος τὴν ὅποιαν δὲν αἰ-
σθανόμεθα, ἀν καὶ ὑπάρχει εἰς
τὴν πραγματικότητα.

Εἶναι ἀπολύτως ἐλακιδωμέ-
νον ὅτι ὁ πλανήτης μας δὲν ψύ-
χεται, ὅπως διατείνονται μερι-
κά κοσμογονικὰ θεωρία, ἀλλὰ
θερμαίνεται διαρκῶς περισσότε-
ρον, δὲν πρόκειται λοιπὸν ποτὲ
ν' ἀποβάνωμεν ἀπὸ ὑπερβολικὸν
ψυχρὸς, ἀλλὰ μάλλον ἀπὸ θερμό-
τητα.

"Ἀστρονομικαί, μετεωρολογικαί
καί γεωλογικαὶ παρατηρήσεις
ποῦ ἔγιναν τελευταίως, διαπίστω-
σαν κατὰ τρόπον ἀμφισβητη-
τὸν ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ πλαν-
ήτου μας αὐξάνει ἀνεκταίωθη-
τως ἄλλα σταθερῶς. "Ἡ περιερ-
γος αὕτη διαπίστωσις ἔφθιεν εἰς
πολλοὺς τὴν σκέψιν νά ἐκμετολ-
ιεύσων τὴν θερμότητα αὐτὴν ὡς
μέσον θερμασίως καί παραγω-
γῆς ηλεκτρικοῦ ρεύματος. Εἶναι
ὁμως εὐκόλον νά πραγματοποιη-
θῇ εἰς τόσον γιγαντιαῖον σκέ-
διον;

Κάτω ἀπὸ τὸν φλοιὸ τοῦ πλαν-
ήτου μας εὐρίσκεται μιὰ ἀνε-
ξαντλητὸς πηγὴ θερμότητος. Με-
τὰ τὸν φλοιὸν αὐτόν, τὸ πάχος
τοῦ ὁποῦ ποικίλλει ἀσφαλῶς
τοῦ μέρους, καί ὅπου ἡ θερμο-
κρασία εἶναι σχεδὸν σταθερὰ, ἡ
θερμότης αὐξάνει συνεχῶς, ἐφ-
ῶσον κατέρχεται πρὸς τὸ κέν-
τρον τῆς Γῆς. "Υπελογίσθη ὅτι
εἰς βάθος εἰναι χιλιάδων μέ-
τρων ὑπάρχει σταθερὰ θερμο-
κρασία 180 βαθμῶν. Εἰς τὸντο-
ν ὥστε ἐάν τοποθετηθῇ ἐκεῖ κα-
τὰ εἰναι λέσχη, δύναται νά πα-
ράγῃ ἀρκετὰ ἄτμος θερμότητος
στὴν κίνησιν μιᾶς ποσότητος
κομηνανθῇ.

Εἰναι "Αμερικανὸς μηχανικὸς
ἐκτέλεσας τὴν κατασκευὴν εἰναι
ἐργασίας, τὰς ὁποίας
αἰναι ρεύματος αἰναι
μέτρων ὅτι τὴν ἔκτασιν

Γῆς δὲν εἶναι ὁμοῦς εὐκόλον νά
ἐκτελεσθῇ, τα ἀναιτούμενα λαφα-
λάρα. Πρόκειται νά ἀνοιχθῇ εἰνα
φλέγα βάθους εἰναι χιλιόμε-
τρων (αἱ μεγαλύτεραι διατηρη-
τικαὶ μηχαναὶ δὲν προχωροῦν πέρα
ἀπὸ 3000 μέτρα) νά ἐκτε-
νισθῇ εὐτερικῶς μὲ ἀπομονωτι-
κὰς οὐσίας καί νά ἐγκατασταθῇ
εἰς βάθος εἰνα μηχανήματα πα-
ραγωγῆς ηλεκτρικοῦ ρεύματος,
τὰ ὅποιον θὰ λειτουργῇ μὲ τὴν
εὐσκήν θερμότητα τῆς Γῆς. Διὰ
τὴν πραγματοποίησιν ὁμοῦς τοῦ
τολμηροῦ αὐτοῦ σχεδίου ἀπαι-
τεῖται ἐκατομμύρια ἐκατομμυ-
ριων δολларια, μὲ τὰ ὅποια
παράγεται εἰς τὴν ἐπιφανείαν
τῆς Γῆς πολὺ μεγαλύτερα ποσότη-
τες ηλεκτρικοῦ ρεύματος, μὲ τὴν
γρηγοροτάτην συνθήκην καυσί-
μου ὁμοῦς.

ΑΠΟ ΠΟΤΕ Η ΙΑΠΩΝΙΑ ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΕΚΠΟΛΙΤΙΖΕΤΑΙ;

Τὸ 1863 σκοτώθηκε ἓνας "Αγ-
γλος ὁπλοκὸς σὲ μιὰ συμπλοκὴ
μὲ "Ἰάπωνας. "Αμείως κατέπλε-
σε ὁ "Αγγλικὸς στόλος, ὁ ὁποῖος
ἐσομβόρδιζε μιὰ "Ἰαπωνικὴ πό-
λι. "Εἷας ὄργαν, διοικητῆς τῆς
περιοχῆς τοῦ Σιμονόκι, ἔκρι-
ναι σκοπὸν ν' ἀνοίξῃ πύρ ἐναν-
τιον τὸν ἔτινον πλοῖον. "Ἐλ ἀ-
φορμῇ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἔ-
ιναι στόλος ἀποτελούμενος ἀπὸ
Βρετανικά, Γαλλικά, "Ὀλλανδι-
κά καί "Αμερικανικά πλοία, κα-
τέστρεψε τὰ πυροβόλαια του καί
διεσκόρπισε τοὺς "Ἰάπωνας πο-
λεμιστάς. Τέλος, ἡ συμμαχικὴ
μοῖρα ἀγκυροβόλησεν στὸ Κιότο
καί ἐπέβαλε στὴν "Ἰαπωνίαν συν-
θήκας οἱ ὁποῖες τὴν ἀναγκάζαν
νὰ ἀνοίξῃ εἰς τὴν πύλιν τῆς σὸν ἔ-
ξω κόσμου. "Απὸ τότε ἡ "Ἰαπωνία
ἀρχισε νά προσαρμόζῃ τὸν ὄργαν-
ισμό της καί τὸν πολιτισμό της
στο ἐπίπεδον τὸν ὁμοῦς τῆς
δυτικῆς Εὐρώπης, πολλοὺς ἀπὸ
τοὺς ὁποῖους ἐπείρεθαι.

ΤΟ ΚΑΜΟΥΕΛΑΡΙΣΜΑ

"Ἡ ἀλλαγὴ τὸν ἐξωτερικὸν
χρωματισμὸν τὸν πλοῖον ἐν και-
ρῷ πολέμου, τὸ ἐκαμυελαρι-
σμός, ὅπως συνήθως λέγεται, εἶ-
ναι ἐφευρέσις ἀρχαιοτάτη. Τὰ
ἀρχαῖα "Ελληνικά πλοία ἦσαν
συνήθως βαμμένα κόκκινα μὲ ζω-
ηράς διακοσμήσεις. "Ἐν καί
πολέμῳ ὁμοῦς τὰ ἔσασαν μὲ ἔ-
ιναι χρώμα ποῦ τὰ ἔκαμε ἀπὸ
μακριὰ νά μοιάζουν μὲ τὰ κό-
ματα.

τοσκώση τὴ Μορφοῦλα: Οἱ πλοκαμοὶ τοῦ δὲν κολλοῦνε
στὸ μαλλί της. "Ακοῦς, ἀλήθεια 'κεῖ!

— "Απιστο πρᾶμα!

— Ναί, καυμένη μὰ πῶς θὰ τὸ φᾶς; "Ἐχει καί φωτιά;

— Καλὰ λές! εἶπε ἡ 'Αμέρσα. Στάσου νά δῆς... αὐριο
τί θὰ κάμω...

Τὴν ἄλλη μέρα, ἀπόγιομα, φυλάγαν πάλι οἱ δυὸ γυ-
ναῖκες ὡς ποῦ εἶδαν τὴν γατὰ νά ἔλκει καί νά γυμνᾷ
στο πύρτος μὲ τὴ γάτα της, καί νά τὴν
... Σήμερα το κατεράδες, Μορφοῦλα, πῶς θὰ ἔγῃ
πά ἔλα, αἴτη σπύρτα, καί μου ἔφερες ὅλη τὴν γά-
πόδι, αἴ; Ποιηρὴ... καλὴ σου, ψωμί μου, καί καὶ το
ἐσὺ, ὅλα τὰ φροντίζεις... Ἐξέστη τῆς, ἔλεγε καί σὺ ο
στὴ' ὑπάρχει ὁ ἔχον Χρῆστος ἀπὸ τὴν, καί καὶ... Πῶς
μῆσα τώρα, θὰ ποῦ πῶς θὰ ἔλκει, πᾶς... καὶ γάτα.
ἔχουμε λίγο χταπόδι... καί ψωμί... καί τὸ τυρί θὰ τὸ
φυσάξουμε γὰ τὴ γαστῆρ μου... καὶ καὶ!

Δακρύσαν οἱ γυναῖκες, καί τὰ ἀδελφίσκων ἤσαν. Τὴν
παραπομπὴ λησμονήσαν τὴ Λασκαροῦ, εὐσκήν τῆς ἐ-
λεγε καί τῆς ἔτο καὶ τῆς τοῦ σπύρτος τῆς. Τὸ πᾶς ἔλεγε
τὴ θ' ἤσθη ἡ 'Αμέρσα. Μαθηρὸν καί ἔφερες πρᾶτη φο-
ρα ὕστερ' ἀπὸ χρόνια, στὸ περιβόλι καί πῆγε κι' ἀφῆκε
στὴν πόρτα της ἓνα κουμάτι ψωμί, καί τόλμησε, κ' ἔλεγε
μὲ τὸν καί. Μὰ ἐπ' ἡμέρᾳ Χριστοῦγεννα, ἡ Μορφοῦλα
ἀνίσχυη θρηνοῦσε ἀπὸξω ἀπὸ τὸ σπίτι. Τ' ἀπομνημονεύ-
σας τοῦ ἦταν ἐκεῖ, σκέψατο πῶς τᾶς ἔλεγε ἡ γάτα. Τότε
ἀνίσχυη ἡ 'Αμέρσα καί τὴν Κατερινιώ κι' ἄλλες
γειτόνισσες, κι' ἀποφασίσαν νά χτυπήσουνε στῆς Λασκα-
ροῦς τὴν πόρτα. "Ὅμως κανένας δὲν τοὺς ἀποκρίθηκε.

Γιάννης Βλαχογιάννης

ΟΙ ΔΥΟ ΞΑΔΕΡΦΑΔΕΣ

Ήτανε σὲ μιὰ πολιτεία δυὸ ἀδερφάδες· ἡ μιὰ πλούσια κι' ἡ ἄλλη φτωχιά. Ἡ φτωχοῦλα, ἂν καὶ φτωχοῦλα ποῦ ἦτανε, εἶχε μιὰ κόρη ποῦ δὲν πιανότανε στὴν ὁμορφιά· ἡ πλούσια πάλι, μέ ὅλα της τὰ πλούτη, εἶχε μιὰ κόρη ἄσχημη, μιὰ καρακάξα, ποῦ δὲν εἶχε ταῖρι. Γι' αὐτὸ κι' ἡ πλούσια ζηλοφθοῦσε τὴν ἀδερφή της τὴ φτωχιά.

— Νά πᾶς νὰ μοῦ τὴ φέρῃς.
τοῦ λέγει ὁ βασιλιάς.

Μιὰ μέρα λέει ἡ πλούσια τῆς φτωγιάς ἀδερφῆς της νὰ πᾶνε στὴν ἐξοχή. Πάει λοιπὸν ἡ φτωχιά καὶ ζυμώνει τῆς ἀδερφῆς της ψωμί ἐφτάζυμο· ἐνῶ ἡ πλούσια τῆς δίνει τὰ πύτουρα γιὰ νὰ κἀνῃ ἀπ' αὐτὰ ψωμί.

Κι' ἀφοῦ κινήσανε νὰ πᾶνε στὴν ἐξοχή, ἐκεῖ ποῦ πηγαίνουν, βγαίνουν μπροστὰ τοὺς τρεῖς μοῖρες, ποῦ δὲ γνωρίζοντουσαν ἂν ἦσαν μοῖρες, καὶ λένε τῆς πλούσιας: «Δὲ μᾶς δίνεις λιγάκι ψωμί ἀπ' τὸ ψωμί πούχεις κι' εἶναι τόσο δυορφο;»

— Νά σᾶς δώσω ἀπ' τὸ ψωμί μου, τοὺς λέει, γιὰ τὴ μούρη σας τῶχολ!

Κι' αὐτὲς ἔπειτα λένε τῆς φτωγιάς:

— Δὲ μᾶς δίνεις τοῦ λόγου σου, κυρά, λίγο ψωμί;

— Μετὰ χαρᾶς, τοὺς ἀποκρίνεται αὐτὴ καὶ κόβει ἀπὸ τὸ πιτουρένιο ψωμί της καὶ τοὺς δίνει τὸ μισό.

Λένε πάλι οἱ μοῖρες τῆς πλούσιας:

— Δὲ μᾶς δίνεις τὸ κανάτι σου νὰ πιούμε λίγο νερό;

— Μωρὲ μοῦτρα νὰ σᾶς δώσω ἀπ' τὸ κανάτι μου νὰ πιῇτε!

Ζητᾶνε καὶ τῆς φτωγιάς.

— Μπα, ἀκοῦς λέει, νερό εἶναι, δὲν εἶναι διαμάντι· καὶ τραβάει τὸ κουροῦπι της καὶ τοὺς τὸ δίνει νὰ πιοῦνε.

Ἀφοῦ φύγανε, λένε λοιπὸν: Σταθῇτε νὰ δώσουμε στὴν κάθε μιὰ χαρίσματα.

Λένε λοιπὸν: Ἡ κόρη τῆς φτωγιάς νὰ γελᾷ καὶ νὰ γιομίζει ὁ τόπος τριαντάφυλλα, νὰ χτενίζεται καὶ νὰ πέφτουν διαμαντόπετρες, νὰ πλένη τὰ

ποδαράκια της καὶ νὰ βγαίνουν τρία χρυσὰ ψαράκια. Ἡ κόρη τῆς πλούσιας νὰ γελᾷ καὶ νὰ πέφτουν καθαλίνες, νὰ χτενίζεται καὶ νὰ πέφτουν γουρουνόψειρες, νὰ πλένη τὰ πόδια της καὶ νὰ βρωμάῃ ἕως τὴν ἄλλη ἀκρὴ τοῦ κόσμου.

Γυρίσανε οἱ ἀδερφεὲς στὸ σπίτι. Γελοῦσε ἡ κόρη τῆς φτωγιάς καὶ γιόμιζε τὸ σπίτι τριαντάφυλλα, ἔχτενιζότανε καὶ κυλοῦσαν γάμω διαμαντόπετρες, ἔπλενε τὰ πόδια της κι' ἔγδαιναν τρία χρυσὰ ψαράκια. Τὸν ἀδερφὸ της, ἕνα μικρὸ ποῦ εἶχε, τὸν ἔστελνε κάθε μέρα καὶ πουλοῦσε τριαντάφυλλα, διαμαντόπετρες, ψαράκια· καὶ γίνηκαν πλούσιοι.

Ῥότερ ἀπὸ κάμποσες μέρες πῆγε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ παλάτι καὶ φώναζε: Πάρτε τριαντάφυλλα, διαμαντόπετρες καὶ χρυσὰ ψαράκια.

Τὸν ἀκοῦε ὁ βασιλιάς καὶ τὸν φωνάζει ἐπάνω. Τοῦ τ' ἀγοράζει καὶ τοῦ γεμίζει τὸ πανεράκι τοῦ ὅλο φλουριά.

Ἀφοῦ πῆγαινε κάθε μέρα στὸ παλάτι, τὸν ρωτᾷ μιὰ μέρα ὁ βασιλιάς:

— Ποῦ βρίσκεις ἐσὺ τὰ τριαντάφυλλα, τίς διαμαντόπετρες καὶ τὰ ψαράκια;

Κι' ἐκεῖνος ἀπαντᾷ: Τὰ τριαντάφυλλα ἔχω μιὰ τριανταφυλλιά ποῦ τὰ κάνει, τίς διαμαντόπετρες τίς ἔχει ἡ μάνα μου ἀπ' τὸν παλιὸ καιρὸ καὶ τὰ τρία χρυσὰ ψαράκια ἔχω μιὰ στέρνα ποῦ τὰ πιάνω.

Καὶ γυρίζει στὸ σπίτι καὶ τὸ λέει τῆς μάνας του.

Τοῦ λέει τότε ἡ μάνα του: Γιατί νὰ μὴν πῆς γιὰ τὴν ἀδερφή σου;

Πάει λοιπὸν τὴν ἄλλη μέρα καὶ λέει τοῦ βασιλιά: Ἐγὼ μιὰ ἀδερφή ποῦ γελᾷ καὶ πέφτουν τριαντάφυλλα, χτενίζεται καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, πλένει τὰ πόδια της καὶ βγαίνουν τρία χρυσὰ ψαράκια.

— Νά πᾶς νὰ μοῦ τὴ φέρῃς, τοῦ λέει ὁ βασιλιάς.

Πάει τὸ λοιπὸν, παίρνει τὴν ἀδερφή του, τὴν βάζει πάνω σ' ἕνα γαϊδουράκι καὶ κινήσανε νὰ πᾶνε στὸ βασιλιά.

Στὸ δρόμο ποῦ πηγαίνουν, περάσανε ἀπ' τὸ σπίτι τῆς ἐξαδέρης της· ἡ ἐξαδέρη της τὴν εἶδε ἀπὸ τὸ παραθύρ, καὶ τῆς λέει: Φεύγεις καὶ δὲν ἔρχεσαι νὰ μᾶς ἀποχαιρετήσης;

— Μπα, λέει ἡ καυμένη, θάρθῶ νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω· κι' ἀνέθηκε νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσῃ. Σὰν ἀνέθηκε λοιπὸν νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσῃ, ἡ ἐξαδέρη της τῆς μῆγες στὸ κεφάλι μιὰ φαρυμακερὴ καρφίτσα καὶ γίνηκε περυστέρα κι' ἔφυγε.

Κι' ἡ πλούσια ἐξαδέρη της τότε ἀνάγκασε τὸν ἐξαδερφὸ της νὰ τὴν πᾶν αὐτὴν στὸ βασιλιά. Πῆγανε τὸ λοιπὸν κι' αὐτὸν τὸν βάλανε μάγερα στὸ μαγερεῖο, γιατί ἡ ἐξαδέρη του εἶπε πῶς δὲν τὸν ἔχει τίποτε.

Ἀφοῦ πέρασε κάμποσος καιρὸς, πάει μιὰ μέρα στὸ παραθύρ ἕνα περιστεράκι καὶ τοῦ λέει: Κικί κικί κικί,

θυμήσου ἀδερφοῦλή μου, θυμήσου· καὶ γιόμιζε τὸ μαγερεῖο τριαντάφυλλα, ξυνότανε μὲ τὸ νυχάκι του καὶ πέφτανε διαμαντόπετρες, ἔβαζε τὸ ποδαράκι του στὸ νερό καὶ βγαίνουνε τρία χρυσὰ ψαράκια. Ὡς ποῦ νὰ μαζέψῃ αὐτὸς αὐτά, καίγονταν τὸ φαί. Μιὰ, δυό, τρεῖς: Ὁ βασιλιάς τὸν μάλωνε γιατί ἔκαινε τὸ φαί.

— Βασιλιά μου, τοῦ λέει, τοῦτο καὶ τοῦτο συμβαίνει: Ἐρχεται κάθε μέρα ἕνα περιστεράκι καὶ μοῦ φωνάζει «κικί κικί, κικί, θυμήσου ἀδερφοῦλή μου» καὶ γιόμιζε τὸ μαγερεῖο τριαντάφυλλα, ξύνει μὲ τὸ νυχάκι του τὸ κεφάλι του καὶ πέφτουν διαμαντόπετρες, βάνει στὸ νερό τὸ ποδαράκι του καὶ βγαίνουνε τρία χρυσὰ ψαράκια.

Διατάζει λοιπὸν ὁ βασιλιάς νὰ στήσουν ξώδεργες καὶ νὰ τὸ πιάσουν. Στήνουν ξώδεργες καὶ τὸ πιάνουν. Καὶ τοῦ φτιάχνουν κι' ἕνα χρυσὸ κλουβί καὶ τὸ βάζουν μέσ' στὴ μέση τῆς σάλας τοῦ παλατιοῦ. Κι' ἐργόντουσαν ἀπὸ τὴν ἀκρὴ τοῦ κόσμου βασιλιάδες γιὰ νὰ ἴδουν αὐτὸ τὸ σπάνιο πουλί.

Ἡ βασιλίσσα ἄφρισε σὰν εἶδε τὸ περιστεράκι, καὶ πέφτει στὸ κρεβάτι τάχα πῶς εἶναι ἄρρωστη.

— Τί ἔχεις; τῆς λέει ὁ βασιλιάς ὁ κακομοῖρης.

— Θὰ πεθάνω ἂν δὲν σκοτώσης τὸ περιστερεῖ.

— Βρὲ γυναῖκα μου, ἔλα στὸ νοῦ σου, τί σοῦ ἔκανε ἕνα τέτοιο πράγμα;

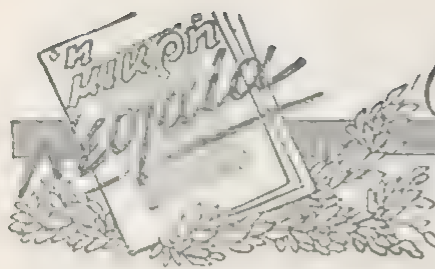
— Ἢ πεθάνω, θὰ πεθάνω, ἐκεῖνη ἀπαντοῦσε.

Ὁ κακομοῖρης ὁ βασιλιάς, γιὰ νὰ

Χτυπάει καὶ πετιέται μιὰ κόρη πεντάμορφη.

Λεῖψῃ ἀπὸ τὴ γκρίνια της, τῶσθαζε· καὶ δώσαμε τὸ κοκκαλάκι του στὸ μάγερα τὸν ἀδερφὸ της νὰ πᾶν στὴ θάλασσα νὰ τὰ πετάξῃ. Στὴ σκάλα τοῦ παλατιοῦ, ποῦ κατέβαινε, τοῦ πέφτει ἕνα κοκκαλάκι καὶ γίνηκε μιὰ λευκὰ θεώρατη, κι' ἀπὸ κάτω, μαγα-

Ο Κῆπος

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΛΟΥΛΟΥΔΙΩΝ

Θά τὸ ἔχετε μάθει βέβαια πὺς σὲ λίγες μέρες θά γίνῃ ἐδῶ στὴν Ἀθήνα ἡ ἑορτὴ τῶν ἀνθέων. Σὲ κάθε συνοικία, πάνω σὲ ξύλινες ἐξέδρες, θά γίνουν ἐκθέσεις τῶν ἀνθέων ποὺ καλλιεργοῦνται στὰ σπίτια καὶ θά βραβευθοῦν τὰ καλλίτερα. Θά βραβευθοῦν ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ καλὰ ἀνθοστολισμένα... γαϊδουράκια τῶν πλανοδίων ἀνθοπωλῶν.

Λοιπὸν, θά λάβω κι' ἐγὼ μέρος στὴν ἐκθεσι κι' ἄς μὴ μὲ πειράξῃ κανεὶς πὺς τάχα θά συναγωνισθῶ τὰ ἀνθοστολισμένα γαϊδουράκια! Ἐγὼ θά λάβω σοβαρὰ μέρος στὴν ἐκθεσι, γιατί εἶμαι κι' ἐγὼ ἕνας μικρὸς ἀνθοκόμος. Πάνω στὴν τaráτσα μας εἶναι τὸ ἀνθοκομεῖο μου: Πέντε ὠραίες γλάστρες μὲ ζουμπούλια, φρέζιες καὶ ἄλλα λουλούδια. Καὶ τὰ περιποιοῦμαι ὁ ἴδιος τακτικά.

Τώρα θά φυτέψω καὶ βασιλικό, τὸ πιὸ ἀγαπημένο μου λουλούδι, μὲ τὸ ὠραῖο πράσινο χρῶμα καὶ τὴ δυνατὴ μυρουδιά.

Αὐτὲς λοιπὸν τίς γλάστρες μου θά τίς συγυρίσω τώρα πιὸ πολὺ καὶ θά τίς πᾶω στὴν ἐκθεσι. Καὶ θά περνῶ νὰ τίς καμαρώνω καὶ νὰ τίς χαίρουμαι. Κι' ἀλήθεια, τί χαρὰ καὶ τί εὐχαρίστησι δίνουν τὰ λουλούδια μὲ τὴν ὠμορφιά τους καὶ τὸ ἄρωμά τους!

Φαντασθῆτε τὴν περηφάνεια ποὺ θάχῃ ἀν πάρω βραβεῖο! Μὰ κι' ἀν δὲν πάρω, θά ἔχω πάντὰ τὴ μεγάλη χαρὰ πὺς θά παρυσιάσω κι' ἐγὼ τὰ λουλούδια μου καὶ θά στολίσω κι' ἐγὼ μ' αὐτὰ τὴν ἐξέδρα τῆς συνοικίας μου.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

Ἡ Μαίμου καὶ τὸ Δελφίνι

Σ' ἕνα καράβι εἶχαν μιά μαίμου. Κάποια μέρα, ποὺ ἦταν μεγάλη τρικυμία, τὸ καράβι δὲν ὑπόρεσε ν' ἀντέξῃ στὴ μαγιά τῶν κυμάτων καὶ βούλιαξε, λίγα μίλλια ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦ Πειραιῶς.

Πνίγηκε ὅλο τὸ πλήρωμα: ὁ καπετάνιος, οἱ ναῦτες καὶ οἱ μουῖσοι, δη-

λαδὴ τὰ ναυτόπαιδα. Μονάχα ἡ μαίμου κατάφερε νὰ κρατηθῇ πολλὴ ὥρα στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας καὶ γιὰ καλὴ τὴν τύχη νὰ συναντηθῇ μ' ἕνα δελφίνι.

— Σὲ παρακαλῶ, πάρε με στὴ ράχι σου καὶ βγάλε με στὴ στεριά, τοῦ εἶπε ἡ μαίμου.

Καὶ τὸ δελφίνι, ποὺ πέρασε τὴ μαίμου γιὰ ἄνθρωπο, δέχτηκε νὰ πάρῃ

τὸ ναυαγὸ στὴ ράχι του καὶ νὰ τὸν βγάλῃ στὴν ξηρά.

Καθὼς κολυμποῦσε τὸ δελφίνι τραβώντας γιὰ τὸν Πειραιᾶ, ρώτησε τὴ μαίμου:

— Καὶ δὲ μοῦ λές, κύριε, Ἀθηναῖος εἶσαι;

— Βέβαια κι' εἶμαι Ἀθηναῖος... παλιὸς Ἀθηναῖος μάλιστα... Ἡ φαμίλια μου εἶναι ἀπὸ τίς πιὸ γνωστὲς φαμίλιες τῆς Ἀθήνας... Κι' οἱ συγγενεῖς μου ὅλοι εἶναι ἕνας κι' ἕνας...

— Τὸν Πειραιᾶ τὸν γνωρίζεις; ρώτησε πάλι τὸ δελφίνι.

— Ἄν τὸν γνωρίζω, λέει... Καλὲ αὐτὸς εἶναι πρῶτός μου ξάδερφος... Κι' ὄχι μόνο αὐτό, μὰ εἴαστε καὶ πολλοὺ ἀγαπημένους... Βγάλαμε μαζὶ τὸ Γυμνάσιο κι' ὅτεσα τὸ Πανεπιστήμιο... Κάθε μέρα σχεδὸν ὁ ξάδερφός μου ὁ Πειραιᾶς ἔρχεται σπῆτι μας καὶ παίζουμε σκάκι, ἀπάντησε ἡ μαίμου.

Τὸ δελφίνι κατάλαβε τότε πὺς βασιτὰ στὴ ράχι του κάποιον πολὺ μεγάλο ψεῦτη καὶ πῆρε μιά βαθειὰ βουτιά δαίνοντας τὴ μαίμου στὴν τύχη της. Ἡ μαίμου βάλθηκε πάλι νὰ κολυμπᾷ καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ σωθῇ, ἀδικὰ διῶς, ἐπεὶδὴ ἕνα μεγάλο κύμα τὴν ἔπνιξε.

Καθὼς πνιγόταν ἡ μαίμου θυμήθηκε μιά... μαίμουδισα παροιμία, ποὺ ταιριάζει τόσο καλὰ καὶ στοὺς ἀνθρώπους:

Ποτέ σου μὴ πῆς ψέματα γιατί θά μετανοιώσης, γιατί ἀργὰ ἢ γρήγορα πολλὰ θά τὸ πληρώσης.

Νιόνιος Τοτὸς & Σία

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ...

(Συνέχεια)

Ὁ Νιόνιος, ἀφοῦ συνεννοήθηκε μὲ τὰ παιδιά, χωρὶς ἀπ' τὸν Τοτὸ καὶ γύρισε σάν... δαρμένο σκυλάκι στὸ σπῆτι του...

— Μπα, μοῦ γύρισες μορφογυιέ μου; τοῦ εἶπε κοροϊδευτικά μόλις τὸν εἶδε ἡ μητέρα του, ἡ κυρὰ Φρόσω... Ἐλα νὰ σοῦ βάλω νὰ φᾶς κι' ἀν σοῦ ξαναρέσῃ πλύνε ξανά τὰ δόντια τῆς γάτας μὲ τὸ βουρτσάκι μου!

Μιλὰ ὁ Νιόνιος...

Τὸν πειράζανε βέβαια τὰ λόγια τῆς μητέρας του καὶ τὸν ἔτσουζαν ἀκόμη οἱ παντοφλιές, ἀλλὰ ὅσο σκεφτότανε τὴν... ἐκδίκησί του χαμογελούσε... κάτω ἀπ' τὰ μουστάκια του!

Κάθισε λοιπὸν ἥσυχά στὸ τραπέζι κι' ἄρχισε νὰ τρώῃ τὰ μακαρόνια ποὺ τοῦ ἔβαλε μπροστά του ἡ μητέρα του...

— Σοῦ ἀνοίξε βλέπω τὴν ὄρεξι ἡ παντόφλα, λεβέντη μου, τὸν κορόιδευε ἡ μητέρα του...

Δὲν εἶχε ὅμως τελειώσει ἀκόμη τὰ λόγια της ὅποτε... τζινν καὶ τὸ μεσαῖο τζάμι τῆς κουζίνας ἔσπασε κι' ἔπεσε κομμάτια.

— Χριστὸς καὶ Παναγία! ἔκανε ἡ μητέρα τοῦ Νιόνιου.

Ἐνα δεύτερο ὅμως τζάμι ἔσπασε κι' ἕνα μικρὸ πετραδάκι χοροπήδησε στὰ χαλκώματα τοῦ τζακιῦ.

— ὦ... ὦ, εἶπε τότε ἡ μητέρα τοῦ Νιόνιου καὶ βγῆκε φωνάζοντας σάν τρελλὴ στὸ δρόμο γιὰ νὰ δῇ τί γινόταν...

— Πῶ... πῶ... πέτρες βρέχει ὁ Θεός;

Ὁ τρελλο-Νιόνιος εἶχε ἀφήσει στὸ μεταξὺ τὰ μακαρόνια του καὶ διασκέδαζε...

Ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος καὶ φώναζε σιγά-σιγά...

— Οὐὶ λελέ... οὐὶ λελέ, σ' ἄρεσε, κυρὰ μαμά;

Τί θά πῇ τώρα: οὐὶ λελέ, μόνο ὁ Νιόνιος τὸ ξέρει, παιδιά μου, καὶ τὸ λέει ὅταν εἶναι... κατενθουσιασμένος!

— Σ' ἄρεσε κυρὰ μαμά; ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ὁ Νιόνιος καὶ γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του.

Ὡστόσο στὸ δρόμο ἡ γειτονιά ἡ-

των ΟΚΑΘΑΝΕΩΝ

ΤΟ ΑΛΕΤΡΙ

Ζευγαρωμένα ταιριαστά
τά βόδια στο ζυγό
μέσ' στα βαθιά τὰ μάτια τους
τὴ συλλογὴ τους κρύβουν,
καὶ στὸ χωράφι τ' ἀσπαρτο
σέρνουν μὲ βῆμα ἀργό,
σέρνουν τ' ἀλέτρι πίσω τους
καὶ κάπου κάπου σκάζουν.

✱

Κι' ὀργώνει, ὀργώνει ὀλημερίς
τ' ἀλέτρι τὸ βαρὺ
καὶ πάει ἔμπρός καὶ πάει ἔμπρός
καὶ πίσω πάλι στρέφει,
γιὰ ν' ἀλθῇ ὁ σπόρος ὕστερα
νὰ πέσῃ καὶ νὰ βρῇ
βαθιὰ σκαμμένο κι' ἀπαλὸ
τὸ χῶμα, ποὺ μᾶς τρέφει.

✱

Καὶ θὰ φυτρώσῃ καὶ θὰ βγῇ
τὸ φύτρο τὸ χλωρὸ
καὶ πράσινο τὸ σταχυ τοῦ
τόν ἡλιο θ' ἀντικρύσῃ,
καὶ θὰ μετώσῃ, θὰ ψηθῇ
καὶ θὲ νὰ πάῃ στὸ μυλωνά
κι' ἀλεῦρι θὰ γυρίσῃ.

✱

Εὐλογημένο τρεῖς φορές
τ' ἀλέτρι τὸ βαρὺ,
εὐλογημένα τρεῖς φορές
τὰ βόδια, ὁ ζευγολάτης
κι' εὐλογημένη τρεῖς φορές
ἡ γῆ, ποὺ καρπερῇ
μὲ δίχως βαρυνκόμενοι
μᾶς δίνει τὰ καλά της.

Ι. Πολέμης

ἔξυπνα... κουτὰ

— Βλέπω πὼς ἡ Ἰφινέεια ἔχει τὸ
μικρότερο μῆλο...

Τὴν ἀφῆσες, Λουλοῦ, νὰ διαλέξῃ μό-
νη της, ὅπως σοῦ εἶπα;

— Ναί, μαμά, τὴν ἀφῆσα. Τῆς εἶπα
νὰ πάρῃ ἢ τὸ μικρότερο ἢ τίποτα. Κι'
ἐκείνη προτίμησε τὸ μικρότερο!...

— Μαργιέττα, γιατί παιδί μου ὁο-
ρεῖς τὴν κάλτσα σου ἀνάποδα;

— Γιατί ἀπὸ τὴν καλὴ, μαμά, ἔχει
μιὰ τρύπα!...

— Σοφία, τί πράγματα εἶναι αὐτὰ
ποὺ κάνεις; Γιατί γλύφεις τὴν τοῦρτα;

— Δὲν πειράζει, μαμά... Εἶναι κα-
θαρή ἡ γλῶσσα μου... Δὲν ἀκουσε
ποὺ τὸ εἶπε ὁ γιατρός τὸ πρωί;

(Ἐστάλησαν ἀπὸ τοῦ Σκαπανέως
ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ)

Ὁ χαριτωμένος Σκαπανέως
Ἥλίας Κοτσίκος.

ταν ἀνάστατη, γιατί καὶ δυὸ-τρία
τζάμια τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Τοτοῦ, ποὺ
ἦταν στὴν ἴδια σειρά μὲ τοῦ Νιόνιου,
ἔοτασαν καὶ πέσανε σὲ κομμάτια...

Στὸ δρόμο εἶχε βγῇ καὶ ἡ μητέρα
τοῦ Τοτοῦ ἡ κυρά Λένη.

— Παναγία μου Δέσποινα, τί μοῦ
κάνανε τὰ παληόπαιδα... ἄχ ὁ Νιό-
νιος θάναι!

— Καλὲ ποῖος Νιόνιος; Τὸ παιδί

μου ἔμένα τρώει καλὲ... ὁ Τοτός
σου θάναι, ἀπάντησε κι' ἡ κυρά
Θρόσω.

— Μὰ κι' ἔμένα ὁ Τοτός μου τρώει.
Πραγματικά; Δὲ καὶ ὁ Τοτός ἔτρω-
γε καί... γελοῦσε μαζί ὅπως καὶ ὁ
Νιόνιος!

Ποῖος λοιπὸν πετοῦσε τὶς πέτρες
καὶ σποῦσε τὰ τζάμια; Μυστήριο!

Σὲ λίγο ὁμως βγῆκαν στὸ δρόμο
καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ κι' ἔκαναν τό...
κορόϊδο!

Οἱ γειτόνισσες εἶχαν φοβηθῇ κι' ἔ-
κλειναν τὰ ξώφυλλα τῶν παραθυ-
ριῶν γιὰ νὰ μὴ σπάσουν καὶ τὰ δικά
τους τζάμια.

Δὲν ἦταν ὁμως ἀνάγκη! Τὰ πε-
τραδάκια ἔπεφταν... ζυγισμένα μό-
νο γιὰ τὰ τζάμια τοῦ Νιόνιου καὶ
τοῦ Τοτοῦ.

— Βρὲ ποῖος ρίχνει τὶς πέτρες;
Ποῖος τὶς ρίχνει;

Οἱ νοικοκυρὲς εἶχαν σαστίσει...

Ὅπου νὰ καὶ περνοῦσε ἓνας πολι-
σμάς...

— Κύριε πόλισμαν... κύριε πόλι-
σμαν, φώναξε ἡ κυρά Θρόσω.

Οἱ δυὸ συνένοχοι, ὁ Νιόνιος κι' ὁ
Τοτός, ἄρχισαν νὰ... στενοχωροῦν-
ται.

Ὁ πολισμάς ὁμως πλησίασε κι'
ὁλόκληρη ἡ γειτονιά τοῦ ἔκανε τὰ

παράπονά της... Τὸ καὶ τό, κύριε
πόλισμαν!

Ὁ πόλισμαν ἔρριξε μιὰ ματιά στὸ
δρόμο καὶ δὲν εἶδε κανένα παιδί,
ἐκτός ἀπ' τὸ Νιόνιο καὶ τὸν Τοτό,
ἐνῶ ἤξερε ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς εἶχε
πάντα τὰ περισσότερα παιδιά...

«Βρὲ τὰ διαβολάκια» σκέφθηκε κι'
ἔπειτα γύρισε στὸ Νιόνιο καὶ τὸν
Τοτό:

— Ἐλάτε ἐδῶ ἐσὺ κι' ἐσὺ... τοὺς
διέταξε.

Ὁ Νιόνιος κι' ὁ Τοτός μούδιασαν.

— Δὲν εἴμαστε μεις, κύρ ἀστυνό-
με, ἔλεγε ὁ Νιόνιος.

— Ποῖος ρίχνει τὶς πέτρες; ρώτη
σε ἄγρια ὁ πόλισμαν.

—... Τὰ... τὰ ἄλλα παιδιά, εἶπεν
ὁ Τοτός.

— Ἐλάτε λοιπὸν ἐδῶ μαζί μου.

Ἐπιάσε τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ χέρι,
καὶ ἔστριψε μαζί τους τὸ πρῶτο
στενό.

— Ἄν δὲν μοῦ πῆτε ποιοὶ ρίχνουν
τὶς πέτρες, θὰ πάω ἐσὰς φυλακή,
τοὺς εἶπε σὲ μιὰ στιγμή.

Ἀλλὰ ξαφνικά, ποῖος ξέρει γιατί,
ὁ πολισμάς σκουνοῦφλησε καὶ
ταχέως...

Μὲ τὸ παραπάτημα ἀφῆσε τὰ παι-
διὰ κι' αὐτὰ χωρὶς νὰ χάσουν καιρὸ
τῶσάν τὰ πόδια...

(Ἡ συνέχεια στὸ προσεχές)

Χριστὸς καὶ Παναγιῶ! ἔκανε
ἡ μητέρα τοῦ Νιόνιου.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΙΝΟΥΝΤΕ

Η ΑΣΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΑΒΩΝ

Συλλαβόγραφος

Η παροιμία

Θά πάρετε κατά σειράν τὰ πρώτα γράμματα τῶν κάτωθι λέξεων καὶ ἔπειτα θά συνεχίσετε παίρνοντας τὰ τρίτα γράμματα τῶν ἰδίων λέξεων. Ὅταν τὰ βάλετε αὐτὰ στὴ γραμμὴ θά σχηματισθῇ μιὰ γνωστοτάτη λαϊκὴ παροιμία μὲ δυὸ μόνο λέξεις.

- 1) Θαλασσινὸ πουλὶ τῶν τροπικῶν.
- 2) Νεαρός.
- 3) Διαλεχτός.
- 4) Ἡ φάκα, στὴν καθαρεύουσα.
- 5) Εὐχάριστο μέρος στὴν Ἑρμιο.
- 6) Ζυμαρικόν.
- 7) Κάθε τόσο ξεκινᾷ καὶ μιὰ τέτοια γιὰ ἐξερευνησεῖς.
- 8) Μὲ αὐτὰ παίζουν στὸ τάβλι.
- 9) Μᾶς δίδει θάρρος στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.
- 10) Μὴν τῆς ἀνοίξεως.
- 11) Τουρκικὸν γυναικίον ὄνομα.
- 12) Τὰ μεγάλα συγγράμματα ἀποτελοῦνται ἀπὸ πολλοὺς τέτοιους.
- 13) Ἀπαραίτητο στὴ μαγειρικὴ.
- 14) Ἐτοίμο ὀνομάζεται ἐκεῖνος ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἀσκήσι αὐτῇ.
- 15) Ἀρρώστεια τῶν παιδιῶν.
- 16) Ὑποθετικόν.

Ν. ΣΚΑΡΑΚΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 2000 ΦΥΛΛΟΥ

Αἰνίγμα: Ἡ βελόνα καὶ ἡ δακτυλίδι.

Κρυπτογραφικόν: Τηλεγραφός — λαγός, τρέλλα, Ἑλλάς, τέλος, Ἀέρος, γρήγορος, ὀλις, ράστης, φάρος.

Τονόγραφος: Μοναχόν — Μοναχόν.

Τρίγωνον: Ἀτλάν, Τρῶς, Λάτ, ἄς, Σ.

Μεταγραμματισμός — Χείρας — Χείρας.

Ἀκροστιχίς: Ἐλπίς, Ἑλλάς, Αἰθέρου, Σοφία, Ἰώβ, Παῖς, Κέρκυρα, Ἰκαρός.

Τρίγωνός: Ὁ Σκότος, ἡ σκία, τὸ σκότος.

Δικτυωτόν: Ὁριζοντίως 1 Φακίτης, 2 Αἰώνας, 3 Γαλαξίας, 4 Αἰγυπτός, 5 Νόμος, 6 ὀδόντων, 7 Αἰγίον, Α — Β: Φιλήμων, Γ — Δ: Ἀδμήτος.

Συνημιόλογον ὄνομα: Ὁμοῦς ὁμοῦς ἀπὸ παλαιοῦ.

	Α	Β	Γ
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

- τὰ τὴν ἀρχαιότητα νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
- 3) Α — Β Ἐκεῖ προσευχόμεθα (ὄνομα), Β — Γ Μυρωδιά.
 - 4) Α — Β Χρονικὴ μονάς, Β — Γ Κουρέλι.
 - 5) Α — Β Τὴν ἔχει κάθε ἐμπόρευμα καὶ κάθε εἶδος, τὴν ἔχουν ἐπίσης καὶ οἱ ἐντῆμοι ἀνθρώποι... Β — Γ Νῆσος τῶν Κυκλάδων.
 - 6) Α — Β Μεταφορικῶς, τὸ περιβάλλον τῶν Βασιλέων, Β — Γ Ἑλληνικὴ νῆσος καὶ πολεμικὸ τοῦ στόλου μας.
 - 7) Α — Β Τὸ ναυτικώτερο νησί στοὺς χρόνους τῆς Ἑπανάστασεως τοῦ 21, Β — Γ Τέρας τῶν παραμυθιῶν.
 - 8) Α — Β Πρωτεύουσα εὐρωπαϊκοῦ κράτους, Β — Γ Φρούτα.
 - 9) Α — Β Βλέπει (ἀρχ.), Β — Γ Σταλαγματιά (...αῖματος).
 - 1) Α — Β Γλυκὰ φρούτα, Β — Γ Δὲν εἶναι κακός.
- Καθέτως, τὰ πρώτα γράμματα τῶν συλλαβῶν Α ἀποτελοῦν τέρας τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας.

Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁριζοντίως: 1 Αἴμη τῆς Ἀφρικῆς — Δῆθεν (δημ.), 2 Εὐρ. Κράτος, 3 Βρώμικη — Χωνευτικό, 4 Ἑλθεῖ — Σῆμα κινδύνου, 5 Σύν.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								

Καθέτως: 1 Νῆος, 2 Πρῶτος, 3 Ἐκεί, 4 Ἐκεί, 5 Ἐκεί, 6 Ἐκεί, 7 Ἐκεί, 8 Ἐκεί, 9 Ἐκεί.

Καθέτως: 1 Νῆος, 2 Πρῶτος, 3 Ἐκεί, 4 Ἐκεί, 5 Ἐκεί, 6 Ἐκεί, 7 Ἐκεί, 8 Ἐκεί, 9 Ἐκεί.

Ε. ΓΕΡΟΝΤΕΛΗΣ

Μέλος τοῦ σώματός σου
Μὲ τ' ἄρθρο του ἐνώνεις
κι' ἀρχαῖο συγγραφεὶς
Ἑλληνα φανερώσεις.

Α. ΣΤΟΥΡΓΙΩΤΗΣ

Ἀκροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι λέξεων σχηματίζουν μεγάλην πόλιν τῆς ΝΑ. Εὐρώπης.

- 1) Νῆσος περίφημος γιὰ τὸ κρασί, τὴς ντομάτες καὶ τὸ ἡφαίστειόν της.
- 2) Πορθμὸς τῆς Ἑλλάδος.
- 3) Ἀκρωτήριο τῆς Ἀττικῆς.
- 4) Κόλπος τῆς Ἑλλάδος.
- 5) Ποταμὸς τῆς Στερεᾶς.
- 6) Ἐπαρχία τῆς Στερεᾶς.
- 7) Ὄρος τῆς Θεσσαλίας.
- 8) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
- 9) Ἡ πατρίς τοῦ Ὀδυσσεύς.
- 10) Πόλις τῆς Πελοποννήσου.
- 11) Νησιωτικὴ πόλις.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Μαγικὴ εἰκὼν

- Αἰμιλίε, Μαρίκα, Λουκά, Νίκο, ἔλατε νὰ φαῖμε!
- Τι;
- Μὰ σὰς εἶπα!

Ι. ΜΑΡΚ.

Πήχη εἰδυμία

ΠΕΝΤΕ:

- Σὲ ποῖο μέρος τῆς Ἑλλάδας ἀναφέρονται πολλὰ ὄχι;
- Στὴν Πεντέλη!

ΕΞΥΠΝΟ ΠΑΙΔΙ

Στὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς ὁ καθηγητὴς: — Πέτρο, σημείωσε μου τοὺς ἀσκήσεις.

Ὁ Πέτρος: — Ὁ κύριε ἀσκήσεις νὰ σηκώσουν τὰ χέρια τους γιὰ νὰ τὸν δῶ!

ΑΠΑΙΤΗΣΙ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΙΧΕΙ

Στὸ ἐπιστάσιο: — Γκαρόν, τί κουρέλια εἶναι τοῦτα μέσα στὴ σούπα μου;

— Μὰ τί κουρέλια μαντάλα θέλατε νὰ εἶναι;

Ο ΚΑΛΟΣ ΓΙΑΤΡΟΣ...

— Πόσο σὰς ἀρέσκει γιὰτὸ ποὺ μὲ κάνατε καλά ἀπὸ τὴν κουφάλα μου;

— Τετρακόσιες δραχμὲς.

— Πόσο;

— Ναι, τετρακόσιες!

ΠΟΛΥΣ ΘΟΡΥΒΟΣ

Ὁ Κουφιοκεφαλὴς μπαίνει σ' ἕνα κατάστημα νεωτερισμῶν. — Θὰ ἤθελα, λέγει στὸν ὑπάλληλο, ὄρασμα κόκκινο.

— Τί εἶδους ὄρασμα καὶ τί τιμὴ;

— Μοῦ εἶναι ἀδιάφορο. Μόνον τὸ χρῶμα μ' ἐνδιαφέρει.

Σὲ λίγο ὁ ὑπάλληλος ἐκάρησε στὸν πάγκο τόσσα φανέλλες, ἀτλάζιου, μεταξιοῦ, τοσόχας, σατέν, βελούδου, ὀφθαλμὰ καὶ εἶδους καὶ ποιότητες.

Στὸ τέλος ὁ Κουφιοκεφαλὴς διαλέγει ἕνα τόση λαμπρὸ κόκκινου χρώματος ποὺ μόνον βασιλιάδες τὸ φοροῦν...

— Πόσο κοστίζει αὐτό;

— Τετρακόσιες τὸν πηχὺ.

— Σίμωρε! — Κόψε μου δυὸ ἐπιστάσια. Τὰ θέλω γιὰ νὰ γὰρ νὰ βατράχους.

ΕΞΥΠΝΑΔΑ

Ὁ Τοῦρς ἐλθὼν στὴ Λίλικα εἶναι ὑγρὸν ἢ ρευστόν. Καὶ τῆς λέγει: — Νά, ρευστό εἶναι ὅτι τρέχει. — Κι' ἡ Λίλικα: — Ὅποτε κι' ἐμεῖς, στὴν τρέχουμε, εἴμαστε ρευστοί!

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ Δ. Α. Σ. ΑΡΡΕΝΩΝ

Τό παρελθόν Σάββατον ἐγένετο παρ-
ρουσία τοῦ Ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κυβερ-
νητικοῦ Ἐπιτροπῶν Ἐπιτελάρχου Ε.
Ο. Ν. Θεοχαροπούλου, λοχαγοῦ πεζι-
κοῦ, ὁ πρῶτος μνημιαῖος σκοπευτικός
διαγωνισμός τῆς Διοικήσεως Ἀνωτά-
των Σχολῶν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Σκοπευ-
τήριον Ὑμηττοῦ.

Ὁ ἀγὼν ὑπῆρξεν διαδικὸς καὶ με-
τέογον εἰς αὐτὸν ἅπασαι αἱ Ὑποδιοι-
κῆσεις τῆς Δ. Α. Σ. διὰ δεκαπέντε σκο-
πευτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πέντε ἔβαλον
ὀρθῶς καὶ οἱ ὑπόλοιποι πρηνῶς.

Τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ὁ-
περβάντα πᾶσαν πρόβλεψιν ὑπῆρξαν
λίαν ἱκανοποιητικά. Πρώτη ἀνεδείχθη
ἡ διὰ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστη-
μίου μὲ 1241 βαθμοῦς, δευτέρα ἡ τῆς
Ὑποδιοικήσεως Ε. Μ. Πολυτεχνείου μὲ
1181 καὶ τρίτη ἡ τῆς Ὑποδιοικήσεως
Α. Σ. Ο. Ε. Ε. μὲ 1177.

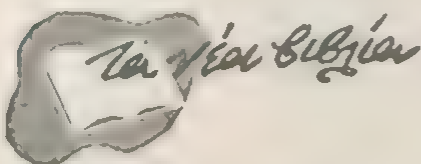
ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ Δ. Α. Σ. ΑΡΡΕΝΩΝ

Ἦρχισαν ἀπὸ τῆς 18ης τρ. μηνὸς τελού-
μενοι μετὰ τῶν Ὑποδιοικήσεων τῆς Δ. Α. Σ.
οἱ ἀγῶνες διὰ τὸ πρωτάθλημα ἀθλοπαιδιῶν
αὐτῆς.

Ὅτι παρὰ τὴν κρατοῦσαν κακοκαιρίαν
συντηρήθησαν κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς
ἀγῶνα ἡσασκετ-μὲν αἱ ὁμάδες τῶν Ὑπο-
διοικήσεων Πανεπιστημίου Ἀνωτέρων Σχο-
λῶν, Α. Σ. Ο. Ε. Ε. καὶ Παντείου. Ἐξ αὐτῶν ἡ
διὰ τῆς Ὑποδιοικήσεως Α. Σ. Ο. Ε. Ε. ἐνίκη-
σε τὴν τῆς Παντείου μὲ 48-33 καὶ ἡ τῶν
Ἀνωτέρων Σχολῶν τῆς τῆς Ὑποδιοικήσεως
Πανεπιστημίου μὲ 52-19.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Παναθηναϊκοῦ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΡΘΑΙΟΣ

Μία καλὴ ποιητρία καὶ ἀληθινὸς κολλιε-
ργημένος ἀνδρώας, ἡ κ. Λιλή Ἰακωβίδη Πα-
τριάρχου, ἀφιέρωσε ἐν αὐτῷ τοῦ βιβλίου
εἰς ἄλλους ἐλαφρυντὸν διανοούμενον νε-
οέλληνα, τὸν ποιητὴν ἑπίσης Καρθαῖον.

Τὰ Ἑλληνοπούλα που δὲν ἡμποροῦν νὰ γνω-
ρίζουν ὅπως οἱ μεγάλοι τὸν Καρθαῖον, ἐρί-
πτω ὁπωσδήποτε νὰ μάθουν ποῖος εἶναι ὁ ἀν-
δρώας αὐτός, που ἀντιτυπῶσε τὴν σφραγίδα
τοῦ εἰς τὴν νεοελληνικὴν ποίησιν καὶ τοῦ ὁποῖου
τὸ ὄνομα δὲν θὰ σέβηται ποτέ ἀπὸ τὸν νεοελ-
ληνικὸν Παρισιστὴν. Τὸ βιβλίον τῆς κ. Πατρι-
άρχου εἰς τὸ ὁποῖον μὲ ἀπορροὴν καὶ ἡλικίαν
φρονεῖ, θὰ ἀναγινώσκει τὸ ἔργον τοῦ Καρθαίου,
ἐκείναι τὸ ἀντίστοιχον τῶν ὁσίων καὶ ἡλικίαν
ἐκείνου καὶ θὰ ἡμποροῦσαν τὸ Ἑλληνοπούλα
νὰ ὁρῶμεν δι' αὐτοῦ εἰς ἕνα εἶδος ἡλικί-
ας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον νὰ ρυθμίσαι τὰ βιβλία
τῶν ἐκ τῆς ἀγῶνιστος δι' αὐτὰ περὶ τῆς
νεοελληνικῆς λογοτεχνίας. Ἡ ποιητρία τοῦ
Καρθαίου, που ὁμῶς εἰς τὴν σταδιοδρομίαν
τοῦ στρατιωτικοῦ, εἶναι ἡ ἑκφρασις τῆς ὀνύ-
κας, τῆς γλωσσικῆς αἰσθητικῆς, γιμνῆ
μουσικῆς καὶ ἀπῆλξης τῶν εὐγενιστῶν αἰ-
σθημάτων. Εἰς ἀπόδειξιν ἴσως τὸ δωδεκάστι-
χον αὐτό, που τὸν ἐνέπνευσε τὸ ἔργον τοῦ
Χάουπμαν «Πριν ἀπ' τὸ ἡλιοβασιλεῦμα».

ΜΑΤΙΑΣ ΚΛΑΟΥΖΕΝ

Ἄν οἱ θλίψεις ἀσπρίζουν τὰ μαλλιά,
γιατὶ ἡ χαρὰ τ' ἀλλοτρίωνε τοὺς χροῶμα
νὰ μὴ τοῖς εἶναι πόλε; Βασίλειδᾶ
μ' ἔκανε χεῖς τὸ εὐγενικὸ τῆς στόμα.

Σταύρου, σὺν καθρέφτει τὸ πρῶτον
μὰ πᾶσι σὺν θωρὰ μαλλιά σπῆματα
ἀπὸ τὸν γέφυ μὲ γένειν ἡ ζῆ-
την κεφαλὴ μὲ τὰ χρῶμα τῆς γένειν.

Μ' ἂν οἱ θλίψεις ἀσπρίζουν τὰ μαλλιά,
ταῦτα ἡ χαρὰ μὲ τὸ πρῶτον τοῦ χροῶμα
θὰ τὰ χρῶμα τῆς εἰς Βασίλειδᾶ
μ' ἔκανε χεῖς τὸ εὐγενικὸ τῆς στόμα.

Ἵσως ὁπότε νὰ παραθέτω καὶ αὐτὸ ἀ-
κόμη τὸ δωδεκάστιχον, που μὲ παρατηρη-
τικότητα ἀναγινώσκει ἡ κ. Ἰακωβίδη.

Αὐτὸ που μὲ προστάζει ν' ἀγαπᾶ
δὲν εἶναι μῦθος στὰ δρῶα αὐτοῦ τοῦ κόσμου
οὔτε γιατί γνωρίζει, οὔτε σκοπῶ,
οὔτ' ἄλλο που τὸ σῆμα ὁ λογισμὸς μου.

Κι' ὅτε ποτὲ μὲ λόγια θὰ σὸ πῶ,
ἀπὸ ὅτε γὰρ μὲ πρῶτον νὰ καταλάβω
αὐτὸ που μὲ προστάζει, ν' ἀγαπᾶ
ἔρχεται καὶ ἀπ' τ' οὐρανὸν τὸ μῦθος.

15' 55". 2) Λάζος Νικ. 15' 59". 3)
Λοῖζος Ἐλευθ. 16' 2". 4) Μητόσης
Δημήτριος 16' 8".

Ἀγὼν 2,500 μ. 1) Ζαρυπούνης 11'.
2) Ρήγας Μιχ. 11' 2". 3) Τρανῶρης
11' 6". 4) Στέφς Στυλ. 11' 9".

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Κρήτης). — Τὴν
προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐτελέσθη-
σαν εἰς Ἡράκλειον Κρήτης ποδηλατι-
κοὶ ἀγῶνες 30 χιλιομέτρων. Νικηταὶ
εἰς τὸν ἐν λόγω ἀγῶνα ἀνεδείχθησαν
1) Ναλετάκης Ἀριστ. 1 ὥρα 8' καὶ
2", 2) Καμπάκης Χρήστος 1 ὥρα
8' καὶ 2", 3) Χατζηγεωργίου Γεώρ-
γιος 1 ὥρα 8' καὶ 41" καὶ 4) Μω-
ραΐτης Παναγιώτης.

Ἀπαντες οἱ ποδηλατισταὶ ἐτεοματί-
σαν κανονικῶς χωρὶς νὰ συμβῇ ἀτύ-
χημά τι.

Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν καὶ
ὥραν 3 μ. μ. ἐτελέσθη εἰς τὸ γήπεδον
«Χάνδαξ» Ἡρακλείου Κρήτης ποδο-
σφαιρικὸς ἀγὼν μετὰ τῶν διὰ τῶν
τῆς 252ας καὶ τῆς 254ης Φάλαγγος
μὲ τέμματα 6 ἐναντι 1.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Τὴν 28ην Ἰανουα-
ρίου ἐτελέσθη ἀγὼν πρωταθλήματος
ποδηλασίας τῆς Περιφερειακῆς Διοι-
κήσεως Ἀρρένων Ρεθύμνης, εἰς τὸν
ὁποῖον ἔλαβον μέρος 36 ποδηλατισταὶ
τῆς 255ης Φάλαγγος Ἀνεξαρτ. Τμή-
ματος Ναυτοφαλαγγιτῶν καὶ τοῦ Ἀ-
νεξαρτ. Ἐργατικῶν Τάγματος.

Τὸν ἀγῶνα παρρηκολούθησεν ὁ κ.
Περιφ. Διοικητὴς μετὰ τοῦ κ. Ὑποδι-
οικητοῦ καὶ τοῦ ἐπιτελείου του, ἅπα-
σαι ἡ δύναμις τῆς 255ης Φάλαγγος καὶ
πλήθος κόσμου. Νικηταὶ ἀνεδείχθησαν
οἱ κάτωθι:

1) Τζέτζος Γεώργ. 58'. 2) Νικολου-
δάκης Γεώργ. 59'. 3) Φραγκελάκης
Μιχαήλ 59'. 4) Κωνιαδάκης Γεώργ.
60'. 5) Καλογεράκης Ἐλευθ. 61'. 6) Δα-
σκαλάκης Ἐλευθ. 61' 30". 5) Πολυ-
χρονάκης Νικόλ. 62'.

Ὁμοῖα τῆς καρδίας μου τὸ σκῆψιν
νὰ σὸν τὸν τραγικὸν ἄγαν, ἡλικίαν
Λιλή που μὲ προστάζει ν' ἀγαπᾶ
μπορεῖ μονάχα μουσικὴ νὰ γένῃ.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΑ

Ὁ Κύριος, κ. Κ. Βαλασίδης, ὁ ὁποῖος
μὰς ἔχει ἤδη δώσει δείγματα μίαν ἀξιολογῶν
ἐργασίας κριτικῆς καὶ γενικώτερων λογοτε-
χνικῆς, μὰς δίδει τὸ ὅπλόν τὸν ἀνωτέρω ἐπί-
στολόν, που ἀρτίζει νὰ τὸ προσέτινον περὶ
τῶν δὲν ἀγαπᾶ τὸ Ἑλληνοπούλα βιβλίον. Ὁ
ἴδιος εἰς τὸν σύντομον πρόλογον τοῦ βιβλίου
τοῦ μὰς λέγει ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι βιβλίον
κριτικῆς. Περιέχει λίγα στίχοις λογοτεχνῶν
καὶ καλλιτεχνῶν δημοσιευμένα ἀπὸ καιροῦ
σε ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ, χωρὶς νὰ δυ-
ναμώσων οἱ στίχοι οὔτε νὰ ἀσπρίζων τὰ
μαλλιά. «Νομίζω, λέγει, ὅτι ἡ πρώτη ἐπι-
στολὴ δὲν εἶναι πρῶτον ἡ ἀπὸ ἕνα τοῖο
μπορεῖ νὰ μὴ εἶναι ἡ ἀρθεύτερη, ἀλλὰ πάντως
εἶναι ἡ ἐλαφρύτερη».

Τὰ λίγα αὐτὰ λόγια ἐληγοῦν ἀπὸ τῆς πλευ-
ρῆς τοῦ συγγραφέως τοῦ βιβλίου. Ἀπὸ τῆς
πλευρᾶς τοῦ ἀναγνώστου εἶναι ἕνα βιβλίον
εἰς τὸ ὁποῖον ὁ καθένας ἡμπορεῖ νὰ εἰρᾶ ὅχι
μόνον τὴν οὐσιγραφίαν προσώπων καὶ πραγ-
μάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκφρασὴν τῆς ἐποχῆς
τὴν ὁποῖαν ζῶμεν, μὲ τὰς ἀνθρωπίας τῆς
τῆς ἀγῶνιστος τῆς καὶ τοῦς ὁρίζοντες τῆς.

Τὰ «Πρόσωπα καὶ Τοπία» εἶναι ἕνα βιβλίον
ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁ ἀναγνώστης ἔχει κολλᾶ ν' ἀ-
ποκομίσῃ εἰς σκῆψιν καὶ αἰσθημα.

Σ. Α.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οι Σχηματισμοί Πρωτευούσης

Αποφάσεις

Την 15 τρ. μ. επισκέφθη και επιθεώρησε τα Γραφεία της Διοικήσεως 'Ανωτάτων Σχολών ο 'Αναπληρωτής του Κυβερνητικού 'Επιτρόπου 'Επιτελάρχης της Ε.Ο.Ν. Αχαγός Π. Γ. Γ. Θεοχάρου, μείνας κατενθουσιασμένος εκ της καλής διεξαγωγής της διαπαιδαγωγικής. 'Ακολούθως υποδεχόμενος από του Διοικητού της Δ.Α.Σ.Α. μετέβη και επιθεώρησε τα Γραφεία της 'Υποδιοικήσεως Πανεπιστημίου.

Την παραβούσαν έβδομάδα ώμλησαν από του Ραδιοφωνικού μας σταθμού ο Διευθυντής του Τμήματος Προπαγάνδας 'Υγιεινής 'Επιδείξε

Είς τας αιδούσας της Παιδαγωγικής Λέσχης 1500 ο τρίτος χορός της φοιτητικής οργάνωσης χορός της Διοικήσεως 'Ανωτάτων Σχολών.

Υπό του Καλλιτεχνικού τμήματος της Δ.Α.Σ.Α. καταρτίζεται τμήμα 'Ελληνικών χορών, εις το οποίον θα μετάσχουν όπαντες οι Φαλαγγίται. Οί καλλιτέροι διέξ αστών θέλουν λάβει μέρος εις τους όπο της Κεντρικής Διοικήσεως προκηρυχθέντες κατά τας άρχάς της άνοιξεως καλλιτεχνικούς αγώνας.

Ο Διτης του 'Υγειονομικού της Δ.Α.Σ.Α. συνελθόν τα μαθήματα του εις τα μέλη του 'Υγειονομικού της 'Υποδιοικήσεως Παντίου όμλησε 'Επιδείξε των και μικροβίων. Ο όμλητης διαπίστωσε τας βιολογικές ιδιότητες των παθογόνων μικροβίων και τας συνθήκας υπό τας όποιες αναπτύσσονται ταύτα δυνατόν να προκαλέσουν νόσον, περιγράφει και τα μέσα τα όποια διαβέβαι ο όργανισμός του ανθρώπου κατ' αὐτάν.

Αποφάσεις

Την Κυριακήν 18 τρέχοντος έγινετο ψυχαγωγική έκδρομή στην όρεια τοποθεσία 'Εσταμάτας. Πολλές θαλαγγιτιστές έλαβον μέρος.

'Επ' ευκαιρίαν της 25 Μαρτίου το 111 τεύχος του Δελτίου μας θα κυκλοφορήσῃ πανηγυρικό και ήδη πολλές θαλαγγιτιστές μας απέστειλαν εργασίας.

Την προετοιμασμένην Τετάρτην όμάς της Γυμναστικής 'Ακαδημίας έκαμεν έκδρομή μετά χορείας εις την εθραγοκεκλησίαν, όπου κατασκήνωσε και εξεταστέον εις την σκηνοθεσία, ανιχνισμοί, προετοιμασία φαγητού και σηματοδοσία.

Η Διοίκησις μας, κατόπιν έγκρισως της Α.Ε. του 'Αρχηγού, απέστειλε έγγραφον προς όλους τους καθηγητάς των 'Ανωτάτων Σχολών, από τους όποιους ζητεί έπίσημον διά την συμπλήρωσιν της βιβλιοθήκης. 'Ηδη πολλοί καθηγηταί απέστειλαν συγγράμματα των έλπιζόμεν δὲ ότι από τα μέσα του προσεχούς μηνός θα λειτουργήσῃ ούτη.

Οί διαγωνισμοί των Παιδαγωγικών 'Ακαδημιών έτελείωσαν και έτσι άρχισαν πάλι οι τακτικές συγκεντρώσεις και η κανονική εφαρμογή του τακτικού προγράμματος εκπαιδευτικής.

'Επ' ευκαιρίαν των 'Απόκριων η Διοίκησις θηλυν 'Ανωτάτων Σχολών οργανώνει έορτη χορευτική εις την Παν/κήν Λέσχην, προς ψυχαγωγίαν των θαλαγγιτιστών της.

Την προετοιμασμένην Πέμπτην στα Γραφεία της Διοικήσεως η Διοίκησις έβάπτισε— ως αντιπρόσωπος των θαλαγγιτιστών— ένα χαριτωμένο κοριτσάκι και του έβωσε το όνομα 'Ι. ώνα— 'Ελευθερία. Οί θαλαγγιτιστές καταχαρούμενοι γιά το εξαιρετικό αυτό γεγονός, δέν ήλπεσαν πως να περιποιηθούν καλύτερα την μικρούλα ανιχνιστή τους.

Την προετοιμασμένην έβδομάδα, στις συγκεντρώσεις της 'Ιδιολ. Διαφωτιστικής, έγινε— στην όψη έλαβον στο προηγούμενο θέμα 'Επιδείξε υγιεινής. 'Ανετιχθή δὲ και το κεφάλαιον περί φιλοτιμιότητος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ
ΤΩΝ ΒΑΘΜΟΦΟΡΩΝ Ε. Ο. Ν.

Την παραβούσαν Κυριακήν έγινετο η δεύτερα ορειβατική και εκπαιδευτική έκδρο-

μή των βαθμοφόρων της Περιφ. Διοικήσεως 'Αρρίων Πρωτευούσης. Οί βαθμοφόροι της Περιφερειακής έπισκέφθησαν τα Λατομεία της Πεντέλης, το άσπικτον της Δουκίσσης Πλακεντίας και άλλα ενδιαφέροντα σημεία της περιοχής.

Είς την μονή της 'Αγίας Τριάδος έπισκέφησαν τον άσπικτον ά Κωνσταντίνον 'Επίτροπον της Ε.Ο.Ν. κ. 'Αλέξ. Κωνσταντίνου, όστις και τους παρέθεσε γεύμα.

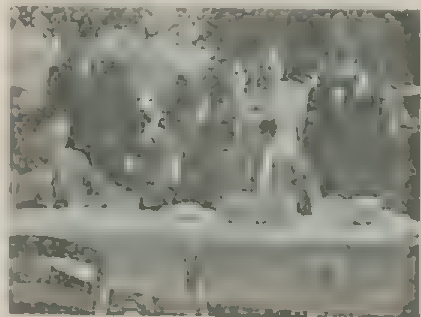
Η όλη έκδρομή έστειθη υπό πλήρους επιτυχίας.

Είς την μαγνιτικήν τοποθεσίαν 'Αστέρι Κασοριανής έξέδραμον την παραβούσαν Κυριακήν οι θαλαγγίται, Ναυτοφαλαγγίται και Σκαπανείς της 'Ε.Ο.Ν. Τμήμα του 11 'Υποδιοικήσεως Παντίου έπιδείξε ούτως και η 'Ε.Ο.Ν. κ. 'Αλέξ. Κωνσταντίνου, στή μέση του όποιου έδωσαν η σημαία τάνω σ' ένα όψηλό ίσο. Τμήμα δὲ από θαλαφφους Σκαπανείς απέδωσαν κατά την έλασιν και όσοιτολήν τας θέουσας τιμές.

Η έκδρομή είχε λόγους εκπαιδευτικούς και λόγους ειδικότητας έκδοσης ένωσις. Ούτως οι πρώτοι βοηθήσαι, ο Προσανατολισμός, η 'Επιτεδομετρία, η 'Οκλασμία και οι άσκησεις πυκνής κ' άραιάς τάξεως ήσαν οι κυριώτεροι άσκησεις του προγράμματος. Είς την έκδρομήν έλαβον μέρος περί τα 150 μέλη της Ε.Ο.Ν., μεταξύ των όποιων και οι ναυτοφαλαγγίται.

Οί τελευταίοι ήσχηθησαν ως επί το πλείστον εις τον προσανατολισμόν και διάνυσσιν χορτού.

'Αρχηγό της έκδρομής ήσαν οι συνωμο-

Ο Κ. Ε. Ν. κ. 'Αλέξ. Ν. Κωνσταντίνου
μεταξύ των έκδρομικών βαθμοφόρων.

νισταί Πετροπούλας και Πετροβίτες. Το απόγευμα, κατά την επιστροφήν έγινετο παράλειψις του Τάγματος, καθ' ην έντόνοιον έκαμεν οι όπλοφοροι μικροί Σκαπανείς διά την άσπικτον και άρτιαν έμφανισίν των.

ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚ. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Η κίνησις σ' όλα τα γραφεία είναι ζωηροτάτη σύμφωνα με το πρόγραμμα της Διοικήσεως.

Κάθε έβδομάδα γίνεται όλα τα καθωρίσμενα Συμβούλια, καθώς και έλακτα τοιαύτα όπως του 111 Γραφείου εις το όποιον έλαβε μέρος και η Περιφ. Διοίκησις.

'Αποφασισμένη και ιασηροτήσῃ πρόγραμμα διαλέγειν προς τας βαθμοφόρους της Π.Δ. Θ.Π. Μέχρι της στιγμής έδωσαν τρεις διαλέξεις με άφοριστάς, όμοι, εις 'Αθήνας, Πάρος και Καλλιθέαν. Στάς 18 τρέχ. μήκος θα δοθούν άλλαι τρεις εις τα ίδια μέρη.

'Από τας συγκεντρώσεις έγινετο άσπικτον του 111 Γραφείου της Ε.Ο.Ν. κ. 'Αλέξ. Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου.

Από τας συγκεντρώσεις έγινετο άσπικτον του 111 Γραφείου της Ε.Ο.Ν. κ. 'Αλέξ. Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου.

Από τας συγκεντρώσεις έγινετο άσπικτον του 111 Γραφείου της Ε.Ο.Ν. κ. 'Αλέξ. Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου.

Από τας συγκεντρώσεις έγινετο άσπικτον του 111 Γραφείου της Ε.Ο.Ν. κ. 'Αλέξ. Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου, όπου έγινετο άσπικτον ά Κωνσταντίνου.

Αι συγκεντρώσεις που γίνεται άσπικτον της έβδομάδος χαρίζουν εις τα έργοζόμενα κορίτσια την χαράν, με την ψυχαγωγίαν και τας έκδρομας, την σωματικήν και 'Εθνικήν άσπικτον, καθώς και την οικοκυρικήν μόρφωσιν, το εξαιρετικόν αυτό προσόν γιά κάθε γητοία 'Ελληνίδα.

Το ίδρυμα Προστασίας Κωφάλαων μας απέστειλε την κάτωθι έπιστολήν του Προέδρου του Διοικητικού του Συμβούλιου:

'Αξιότιμος Κυρία Διοικήτρια,

Η Διευθυντρια του ήμετέρου Σχολείου κ. Μ. 'Ισιδώρα απέστειρεν ήμιν τα της θερμής και φιλοφρονος ύποδοχής και περιποιήσεως, όν έτυχαν οι μαθηταί και οι μαθήτριαι του Σχολείου εις τας Κατασκηνώσεις όμων από μέρους των νύων και των νεανίδων της 'Υμετέρας 'Οργανώσεως. Η 'Ε.Ο.Ν. το Σχολείου σπουδαί δια τούτο να όμολογήσῃ τας ήμετέρας 'Οργανώσεως, τας ήμετέρας 'Οργανώσεως, τας ήμετέρας 'Οργανώσεως, τας ήμετέρας 'Οργανώσεως.

Αι συγκεντρώσεις που γίνεται άσπικτον της έβδομάδος χαρίζουν εις τα έργοζόμενα κορίτσια την χαράν, με την ψυχαγωγίαν και τας έκδρομας, την σωματικήν και 'Εθνικήν άσπικτον, καθώς και την οικοκυρικήν μόρφωσιν, το εξαιρετικόν αυτό προσόν γιά κάθε γητοία 'Ελληνίδα.

Συγχαίρομεν όμάς δια το έθνικόν έργο της ήμετέρας 'Οργανώσεως και εξαίρετούμεν και όσους δια την χορήγησιν σπουδών εις τούς μαθητάς και τας μαθήτριαις του ίδρυματος.

Μετά πόσης τιμής

'Εντολή του Προέδρου

Ο 'Εντεταλμένος Σύμβουλος

Μ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΣΚΟΥΡΕΩΣ

ΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Η 'Εθνική 'Οργάνωσις Νεολαίας έν τη προσπάθειά της όσως καταύθυνη εις το άρτιότερον και το πολυμελέτερον την μόρφωσιν των μελών, έξέταξε μέχρι τούδε υπέρ τα 50 τεύχη καταλλήλως γραμμένα από ειδικούς συντελεστές, από τας ύπεριότιες και τα επιτελικά γραφεία της Κεντρικής Διοικήσεως.

Τα τεύχη ταύτα διαορίζουν εις τας έξης κατηγορίας:

Α' Βιβλία 'Εθνικού και 'Ηθικού περιεχομένου.

Μεταξύ αυτών τα κυριώτερα είναι τα τέσσαρα τεύχη τα εντεριχοντα τας ιστορικές ύποθεσεις του 'Αρχηγού της Κυβερνήσεως προς την νεότητα. 'Επίσης ε'δ 'Εθνικόν Κράτος ως πολιτικόν και οικονομικόν σύστημα, του 'Υπουργού Τύπου και Τουρισμού κ. 'Α. Κουλούρη, ο 'Κοινοβουλευτισμός και κομμοτισμός του δημοσιογράφου κ. Ι. Μολλωχ, 'Επιδείξε της Οικονομικής και Αστυνομικής

Β' Βιβλία 'Εθνικού και 'Ηθικού περιεχομένου.

Μεταξύ αυτών τα κυριώτερα είναι τα τέσσαρα τεύχη τα εντεριχοντα τας ιστορικές ύποθεσεις του 'Αρχηγού της Κυβερνήσεως προς την νεότητα. 'Επίσης ε'δ 'Εθνικόν Κράτος ως πολιτικόν και οικονομικόν σύστημα, του 'Υπουργού Τύπου και Τουρισμού κ. 'Α. Κουλούρη, ο 'Κοινοβουλευτισμός και κομμοτισμός του δημοσιογράφου κ. Ι. Μολλωχ, 'Επιδείξε της Οικονομικής και Αστυνομικής

Γ' Βιβλία 'Εθνικού και 'Ηθικού περιεχομένου.

Μεταξύ αυτών τα κυριώτερα είναι τα τέσσαρα τεύχη τα εντεριχοντα τας ιστορικές ύποθεσεις του 'Αρχηγού της Κυβερνήσεως προς την νεότητα. 'Επίσης ε'δ 'Εθνικόν Κράτος ως πολιτικόν και οικονομικόν σύστημα, του 'Υπουργού Τύπου και Τουρισμού κ. 'Α. Κουλούρη, ο 'Κοινοβουλευτισμός και κομμοτισμός του δημοσιογράφου κ. Ι. Μολλωχ, 'Επιδείξε της Οικονομικής και Αστυνομικής

Δ' Βιβλία 'Εθνικού και 'Ηθικού περιεχομένου.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινήσεις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

λάβει πανηγυρικὸν χαρακτῆρα χάρις εἰς τὸν ὄρατον στολισμὸν τοῦ καὶ τὸν ἀπὸστον φωτισμὸν τοῦ. Ὁ μέγας ἐξώστης τοῦ Κέντρου εἰχε διακοσμηθῇ διὰ σημαίων, θυρεῶν, φωτογραφιών τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ διὰ αὐτῶν. Ἐπίσης ἔδει αἱ αἰθούσαι εἶχον στολισθῇ μὲ φωτογραφίας πλασιωμένους μὲ φοινίκας, δάφνας καὶ σημαίας.

Τὴν 5ην ἀπογευματινὴν τῆς ἡμέρας τῶν ἐγκαινίων προσήλθον εἰς τὸ Κέντρον ὁ Δήμαρχος Ἀγίου μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὁ Διοικητὴς τῆς Χαρτοφυλακῆς ὡς καὶ ἄλλοι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως.

Ἐξῆς τοῦ Κέντρου εἶχον παραταχθῇ δύο λόχοι τῆς Ε.Ο.Ν. μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τοὺς ἀξίωματικούς των, εἶχον δὲ συγκεντρωθῇ πλῆθος λαοῦ. Εἰς τὰς 5.15 προσήλθεν ὁ Ἐπίσκοπος Ε.Ο.Ν. τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας Νομάρχης κ. Ἀθ. Πέππας γενόμενος ἐνθουσιάζων δεκτὸς ὅπου τοῦ συγκεντρωμένου πλήθους.

Ἄμα τῇ ἀφίξει τοῦ κ. Νομάρχου ἐπὶ τὴν ἀγίασμα καὶ ἀνεκτίθη δέσφης ὑπὲρ ὕψους τῶν Ἀνωτάτων ἀρχηγῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Ἐπικολούθησαν ἡ λοιπὴ τῆς ἐνωματώσεως τῶν προσκόπων εἰς τὴν Ε.Ο.Ν., μετ' ὃ δ' ὁ Ὑποδιοικητὴς Ἀγίου ἐξελήνθη ἐνθουσιάζων λόγον προκαλῶντα θαυμάσιους ἐκδηλώσεις τῶν συγκεντρωμένων ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως μας καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου.

Ἀκολούθως οἱ φαναγίται καὶ οἱ σκαπανεῖς ἔβρυν τὸς θυμούς τῆς Νεολαίας καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου, ὡς καὶ διάφορα ἄλλα πατριωτικὰ ἄσματα, μετ' ὃ προσεφέρθησαν ἀναμνηστικά. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς τελεῆς τῶν ἐγκαινίων ἡ Φιλαρμονικὴ ἐπαίνοιζε διάφορα ἐμβατήρια.

Ὁ κ. Νομάρχης ἐπεθεώρησε τὸ Κέντρον ἐκφράσας τὰ συγκαρτερήματα τοῦ διὰ τὴν καλὴν διαρρύθμισιν τούτου.

Ὁ Περιφερειακὸς Ὑποδιοικητὴς Ε.Ο.Ν. Ἀχαΐας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πανηγύρεως τοῦ χαριῶς Κουλοῦρου ἐξέδραμεν ἐκεῖ συνοδεύμενος ὅπου τῶν ἐπιτελῶν τοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ III γραφείου Ε.Ο.Ν. Ἀγίου καὶ ὤμιλησε πρὸς τὰ τμήματα φαναγιτῶν καὶ σκαπανῶν τοῦ χωρίου περὶ τὴν σκοπὴν καὶ τὴν ἐπιδιώξιν τῆς Ε.Ο.Ν.

Τὴν παραβούσαν Πέμπτην 8ην τρεχ. εἰς τὸ Κέντρον τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀγίου ἐγένετο συγκεντρωσις τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργασιῶν τοῦ ἐργασταίου τῆς Χαρτοφυλακῆς Ἀγίου πρὸς ὅς ὤμιλησαν ὁ Διευθυντὴς τοῦ III γραφείου τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀγίου μὲ θέμα: «Τὴν ἑρατειὰν τῆς 4ης Αὐγούστου διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν».

Εἰς τὴν συγκεντρωσιν παρήσαντο ὁ Διευθυντὴς τοῦ ἐργασταίου κ. Δόρμισης μετ' ὀλοκλήρου τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργασταίου, ὁ ἐπιθεωρητὴς τῆς Χαρτοφυλακῆς κ. Εἰσαγγελάτος καὶ ὑπερπαιδαγωγὸν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν τοῦ ἐν λόγῳ ἐργασταίου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαλέξεως καὶ μετὰ τὸ πέρας ταύτης οἱ ἐργάται ἐξέσαν εἰς ἐνθουσιάζουσας ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως μας, τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ τοῦ Ὑποπρυοῦ τῆς Ἐργασίας κ. Δημητράτου.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΚΟΖΑΝΗ.— Τακτικῶτα ἐξακολοῦθί ἡ ἐκπαίδευσις τῶν φαναγιτιστῶν καὶ σκαπανιστῶν ἐκστῆν Τετάρτην καὶ Κυριακὴν βάσει τοῦ κατὰριθμητοῦ προγράμματος. Πρὸς τὰς φαναγιτιστάς καὶ σκαπανιστάς αἱ ἀντιεργατρίαι τῆς Περ. Δίσεως Θηλέων διδάσκον διάφορα μαθήματα ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως, καυτοισμῶν, Τεχνικῶν καὶ Οἰκονομικῶν. Ἐπίσης διδάσκου καὶ διαφόρους ἔθνηκους τοπικοὺς χορούς ὡς καὶ ἔθνηκα ἄσματα.

Ἡ ὁμάς τῆς προνοίας δίδει διάφορα τρόφιμα, καυτοισμὸν ὅλην ὡς καὶ χρηματικὰ ποσὰ εἰς ἀπόρους οἰκογενεῖας τῆς πόλεως μας. Αἱ φαναγιτισταὶ ἀδελφαὶ τοῦ παρορτήματος Ε.Ε.Σ. Κοζάνης μεταβαίνουν εἰς τὰς οἰκίας πτωχῶν οἰκογενειῶν καὶ περιποιῶνται τοὺς ἀσθενεῖς αὐτῶν.

ΔΡΑΜΑ.— Πρὸς τοὺς φαναγίτας καὶ σκαπανεῖς τοῦ I Τάγματος 243 φαναγγοὶ ὁ Ἱεροκλέης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος Πρωτοψάλτης ὤμιλησε μὲ θέμα: «Ἐννοια καὶ ἀνηλικιότης τῆς Πίσσεως».

Ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Πρωτοπ. Συναίτι.

ρισμοὶ Προσωπότης ἡ Ἀναμόρφωσις διετέθησαν ὑπὲρ τῆς Ε.Ο.Ν. κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως δραγμαὶ χιλίαι διακόσιαι πενήκοντα (1250) διὰ τὴν ἀγορὰν ἐπιπλῶν διὰ τὸν Οἶκον φαναγιτοῦ Προσωπότης.

Ἡ αἰαίρια ἡλεκτροφωτισμοῦ Προσωπότης ἐχορήγησε δωρεάν τὸν ἡλεκτροφωτισμὸν τοῦ Οἴκου φαναγιτοῦ Προσωπότης.

ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ.— Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κινηματογράφου τῆς πόλεως μας ἐγένετο ἡ ἐναρξίς τῶν διαλέξεων τῶν Συνεργατῶν τῆς Ε.Ο.Ν. μὲ ὀμιλητὴν τὸν Σεβασμιότατον Μητροπολίτην Σιδιόστρου κ. Βασιλείου. Ἡ δευτέρα διάλεξις δὲ πραγματοποιήθη ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ μὲ ὀμιλητὴν τὸν Ὑποδ. τὴν κ. Παπασπύρου. Ἐν τῇ μετὰξὺ ἐδόθη ἡ δεύτερα κατὰ σειράν διάλεξις δὲ Σεβασμιότατος Μητροπολίτου κ. Βασιλείου πρὸς τοὺς μαθητὰς φαναγίτας μὲ θέμα «Ὁ Θρησκεία τοῦ Χριστιανισμοῦ». Ὁ Σεβασμιότατος συνεχίζει τὸ ἔθνηκον καὶ θρησκευτικὸν τοῦ ἔργου μετέβη εἰς Ν. Πετρίτσιον ὅπου ὤμιλησε πρὸς τὴν ἐκεῖ φαναγίαν.

Συνεχίζονται κανονικῶς τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς βαθμοφόρων. Ὅπου ὁ μὲν ἀδελφός κ. Παπαδοπούλου ἐδίδασκε τὰς προκαταρκτικὰς διὰ τὴν στρατιωτικὴν προπαιδεύσιν γνώσεις, ὁ δὲ ἐπιτελὴς τῆς Ὑποδ. κ. Δημητράτης διὰ περὶ τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν προσόντων τοῦ αξιωματικοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. Ἐπίσης ὁ ἐπιτελὴς κ. Σωτηρίου ἀνέπτυξε δι' ὀλίγων τὴν χρησιμότητα τοῦ ὅς αὐτοῦ διδασκόμενου μαθηματος «Περὶ τοῦ Νέου Κράτους».

Ἀφίκοντο εἰς τὴν πόλιν μας οἱ Διευθυνταὶ τῶν ἐπιτελικῶν γραφείων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Σέρρων ὅπου τὸν ὑποφαναγιτῶν κ. Μπουζιῶτην Ἰνᾶ ἐνεργήσαν ἐπιθεωροῦν τῶν γραφείων τῆς Ὑποδ. καὶ ἀνταλλάξαι μετὰ τῶν ἐνταῦθα ἐπιτελῶν σκέψεις ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων τῆς Ὑποδιοικήσεως.

Ὁ Συνεργατὴς τῆς Ε.Ο.Ν. ἱατρὸς κ. Σταυροπούλου ἐδῶρκεν εἰς τὴν φάλαγγα Ν. Πετρίτσιον μεγάρων ἀξίας 1000 δραγμῶν. Ἡ Ὑποδ. εἰς ἡν ἀνεφέρθη ἡ δωρεὰ, ἠοχαρίσθη δι' ἔγγραφον τῆς.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἀρρέων Νομοῦ Ἀλδοῦ συνεχίζουσα τὴν προσπάθειαν τῆς διὰ τὴν δημιουργίαν πνευματικῆς κινήσεως ἐν Ἀλδοῦ διωργάνωσαν εἰς τὴν αἰθούσαν «Θέμειαν» τὴν τρίτην κατὰ σειράν διάλεξιν τῆς μὲ ὀμιλητὴν τὸν Καθηγητὴν τοῦ Γυμνασίου Ἀρρέων κ. Παν. Σαμάραν μὲ θέμα «Ὁ Χάρος εἰς τὰ δημοτικὰ καὶ τραγῳδικὰ».

Τὴν διάλεξιν παρακολούθησαν ὁ κ. Γενικὸς Ἐπίσκοπος Ε.Ο.Ν. Νομοῦ Ἀλδοῦ, ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς Ε.Ο.Ν. Ἀρρέων, ἡ Περιφερειακὴ Διοικητρία Θηλέων Ἀλδοῦ, αἱ Στρατιωτικαὶ ἀρχαί, οἱ βαθμοφόροι καὶ φαναγίται Μυτιλήνης καὶ πολὺς κόσμος.

ΣΥΡΟΣ.— Τὸ ἰὸν τάγμα τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἐριμοπόλεως ἐτετέλετο ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως. Οἱ φαναγίται καὶ οἱ σκαπανεῖς τῶν διαφόρων Σχηματισμῶν παρακολούθησαν μὲ πρωτοφανεῖς ἐκδηλώσεις χαρὰς καὶ ἐνθουσιασμοῦ τὴν προβάλλιν τῆς κινηματογραφικῆς ταινίας τῆς ἀπορῆς περιόδου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς διαφόρας μέρους τῆς Ἑλλάδος. Συνεχίζονται τακτικῶς διάφοροι ὀμιλῶντες τὰς ἀπολαύσεις φαναγιτῶν παρακαλοῦσιν μὲ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον.

Τμήμα Ε.Ο.Ν. Τετραρχίας Αἰδωνοῦ Εὐβοίας.

— Οἱ φαναγίται τῆς Ὑποδιοικήσεως Σερῶν ἠκολούθησαν μὲ τὴν φότευσιν δεινῶν, ἐπίσης δὲ παρακολούθησαν ἐπιστημονικὰς διαλέξεις γενομένας ἀπὸ ἐδικούς ὀμιλητὰς.

ΝΑΞΟΣ.— Ζωηρὰ εἶναι ἡ κίνησις τῆς Ὑποδιοικήσεως μας κατὰ τὰ τελευταῖον διάστημα. Διαλέξεις, στρατιωτικαὶ προπαιδεύσεις καὶ ἐκπαιδεύσεις αἱ δὲ τοὺς κλάδους τῶν ὀρατῶν ἐκδηλώσαν τῆς Ὑποδιοικήσεως μας, ἐκδρομὴς καὶ παρελάσεις αἱ κατὰ ἐπίσημην γιορτὴν κ' ἀκόμα φυλὴν πλασιωμένη σ' αὐτὰ τὰ ἰδανικά εἶναι ἡ κυρία ζωὴ μας.

— Πρῶτον ἰδιαίτερα νὰ τοιοσθῇ ἡ δοκὴν προσπάθεια τῆς πρώτης μας τετραρχίας, ἡ ὁποία τελευταῖος ἐγινε πράγματι ὁ πυρὴν κατὰ προδόν εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν μας, καὶ ἀκόμα νὰ τοιοσθῶν αἱ προσπάθειαι τούτων τῶν Ὑποδιοικητῶν μας Γυμνασίου κ. Ι. Βερόνη, ὅσον καὶ τοῦ Τετάρτου καθηγητοῦ κ. Μιχ. Θάνου, διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ὀρατῆς ἰδέας εἰς ὀλοκλήρῳ τὸ νησί.

— Ἀποτέλεσμα τῆς συντελουμένης ἐργασίας εἶναι ἡ αὐθόρμητος προσέλευσις δυνάμει τῶν νέων τῆς κοινωνίας μας εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Τετραρχίας μας, καὶ ἡ ἰδρυτικὴ ὁμάδα φαναγιτῶν καὶ σκαπανῶν εἰς ὅλα τὰ χωρία τῆς Νάξου.

— Ἐξ ἄλλου ἐπετελεσμένων ἀφῆκαν δέντρα, ἐκαλλιέργησαν ἀκατὰ στρέμματα γῆς ποὺ μᾶς ἐδῶρκεν πολλοὶ τοῦ νησιοῦ μας ἐκτιμῶντες τὰς προσπάθειάς μας καὶ ἐγιναν καὶ ἐξακολουθοῦν συνεχῶς μορφωτικὰ διαλέξεις. Πρὸς μὴν ἐπαίθη ὅσο φαναγιτῶν τῶν δύο Τετραρχιῶν μας δρᾶμα μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας.

— Ἐπίσης ἐντός τοῦ μηνὸς μελετῶνται ἐκδρομαὶ καὶ ἐξορμήσεις τῆς πρώτης μας Τετραρχίας εἰς ὅλα τὰ μεγάλα χωρία τῆς νήσου μας, καθὼς καὶ ἐκδρομαὶ ἐκπαιδευτικῶν περιεχομένου εἰς τὰ γύρω νησιά τῶν Κυκλάδων.

— Ἀφίθη εἰς τὴν νήσον καὶ ὁ ἐπιτελὴς τῆς Διοικήσεως Σύρου κ. Ροσσολάτος καὶ ἡ σκολήθη μὲ τὴν λύσιν διαφόρων ζητημάτων τῆς Ὑποδ. μας.

ΚΥΜΗ (Εὐβοίας).— Ἐκστῆν Τετάρτην τὸ καθορισθὲν πρόγραμμα ἐτετέλετο μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ ἀξιοσημεριῶν προθυμίας τῶν βαθμοφόρων φαναγιτιστῶν καὶ σκαπανιστῶν αἱ ὁποῖα διδάσκουν καὶ διδάσκονται τὰ μαθήματα.

Ὅπως ἐδιδάχθησαν αἱ κάτωθι ἐκδόσεις. Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ ὅπου τὸ Προσωπ. κ. Μιχ. κ. Σπ. Σαμπάλα. Ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας κ. Καραπὰ τοῦ θέματος «Ἡ γυναῖκα ἑμπερὶ εἰς τὸ καθῆκον».

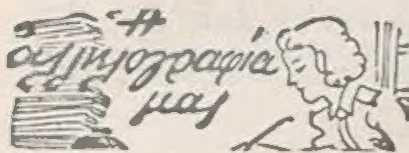
Ὑπὸ τῆς Ὑποδ. κ. Τέρφης Μαλακατῆς «Ἡ Θρησκεία». Εἰς τὰς Σκαπανιστάς ὤμιλησαν ἡ Τετάρτη κ. Βιδ. Μουδῆ «Περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ μας Κυβερνήτου» Ι. Μπατάς.

Ὑπὸ τῆς διδοῦς Κυβ. Παπαπαντωνίου ἀνεπτύχθη τὸ θέμα «Ὁ Βασιλεὺς». Τὸ ἀπείκεμα ἐκστῆς Τετάρτης χειροτεχνία ὅπου τῆς Συνεργατῆς κ. Πέπα καὶ ἀλλοπαυδῶν ὅπου τὴν διέδυσιν τῆς Ὑποδ. Τέρφης Μαλακατῆς.

ΚΥΘΗΡΑ.— Πιστὴ εἰς τὴν διασημὴν τοῦ Μεγάλου μας Ἀρχηγοῦ ἡ Ε.Ο.Ν. Κυθῶν ἐπεδόθη μὲ ἐνθουσιάζουσιν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐντατικῆς καλλιέργειας.

Ἡ Διοίκησις τῆς φάλαγγος δι' ὀρατῆς καὶ ἐνθουσιάζουσας ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς τοὺς σχηματισμοὺς τῆς νήσου συνέστησε νὰ ἐπιδοθῶν ὅσοι μὲ ἐνθουσιάζουσιν καὶ ἀφοσιωσιν εἰς τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν. Πράγματι εἰς ὅλα τὰ τοπικὰ τμήματα τῆς νήσου ἡ διαταγὴ τῆς διοικήσεως τῆς φάλαγγος εὖρε προθυμίας ἐκτελέσεως. Εἰς τὸ τοπικὸν τμήμα Μυλοποτάμου ἐκαλλιέργηθη ἐν (1) στρέμμα διὰ σκαλιστικῶν οἴτου εὐγενῶς παραχωρηθέντος ὅπου τῆς κ. Γρηγορίας Ἀνδρονίκου. Εἰς τὸ τοπικὸν τμήμα Καραθῆ ἐκαλλιέργηθησαν 15 στρέμματα διὰ σκαλιστικῶν οἴτου εὐγενῶς παραχωρηθέντα μετὰ 100 δρ. οἷον διὰ τὴν σορὴν ὅπου τῆς κ. Σοφί. Γενικὰ εἰς ὅλα τὰ τμήματα τῆς νήσου παρετήρηθη ἡ αὐτὴ προβαλὴ. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῆς νήσου Κύθηρας ὅπου δὲν ὑπῆρχε χώρος καλλιέργειας ὁ Ιὸς Ἀδελφὸς ἀποσιωπούμενος τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου καὶ ἐκ ἀριθμοῦ τινος ἐλασθολογικῶν προέβη εἰς τὴν ἀναδόξωσιν, φωτίσεως κατὰ μῆκος τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ τῆς πρωτεύουσος πλῆθος δένδρων.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου παρακολούθησαν μὲ ἐνθουσιάζουσιν τὸ ἔργον τῆς φάλαγγος καὶ ἐξελήλυκον τὸν ἐνθουσιάζουσιν τῶν διὰ τὴν δρᾶσιν τῆς Ε.Ο.Ν. Κυθῶν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΠΥΡΟΝ ΚΑΡΠΟΥΖΗΝ. Τα ποιήματά, για τα οποία μας γράφετε, δεν τα έχουμε «π» σφιν μας. Το ποίημα «δάκρυα έχω αντιποιητικούς στίχους»:

— Είν' το δάκρυ σημείον δόξης
— Για της δόξαιας ζωής μας τις φάσεις, κλπ.
Το «εμιασσε με» θυμίζει... ονοματολόγιον.
Το «Ο θάνατος του καυτήν υπερβολικά τραγικό και μαζι... τρομακτικό. Είναι δυνατό να δώσω με στά παιδιά να διαβάσουν ποιήματα με «κουφάρια», «σκουλήκια», «χρώματα νεκροταφείων», «εμπόρεμα», «μαύρους σταυρούς» και άλλα τέτοια; — **ΑΡ. ΝΑΥΤΗΝ.** Το «Η τιμωρία μου» νόστιμο. Βλέπετε τι παθαίνει κανείς όταν είναι λαιμαργός; — **ΒΥΡ. ΜΠΟΥΡΕΛΙΑΝ.** Σε συγχαίρω για την άγνη και τον σεβασμό σου προς τον Άρχηγό μας κ. Ίωάννην Μεταξά. Προτιμούμε να μας γράφει, όπως μπορείτε, κανένα παραμύθι του τόπου σου. — **ΜΑΙΡΗΝ ΛΥΡΙΤΣΑΚΗ.** Το ποίημά σου «Στην πεθαμένη φίλη μου» δεν μπορεί να δημοσιευθεί στη «Νεολαία». Ωραιότητα γραμμένο. Παρακάλεσε να το δημοσιεύσουν σε καμιά ξεγεμίδα του ηρώου σου. Ξερώμε ότι αυτό βγαίνει πολλές και μάλιστα καθημερινές. — **ΒΑΣ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ.** Έδώσαμε τις πνευματικές ασκήσεις σου στον αρμόδιο συντάκτη. Το διηγημάκι «Οι ψαράδες και ο τόπος» δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον «Κήπο των Σκαπανίων». — **ΑΝΝΑΝ ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ.** Σ' ευχαριστούμε για τα καλά σου λόγια. Μας γράφετε ότι έχεις έτοιμο ένα τριπτάκτο θεατρικό έργο, εμπνευσμένο από τα σοφά λόγια του μεγάλου μας Κυβερνήτη και μας έρωτας τι θα μπορούσε να το κάμει. Τι να σου πούμε; Κάλεσε στο σπίτι σου τις συμμαθήτρίδες σου και διαβάσε τους το. Παρακάλεσε τών ελληνοτή σου να το διαβάσει κι αν άζει, ζητήστε την άδεια από τών Γονιμοσάχη με να οργανώσετε μία σχολική παράσταση σε τώ έργο σου αυτό. Αν θέλεις, στείλε το και σε μας να το διαβάσουμε. Πάντως όχι για να δημοσιευθεί, γιατί όπως έγραψες δεν δημοσιεύουμε θεατρικά έργα. — **Α. ΔΡΑΝΙΑΝ.** Δημοσιόσκαλον, Άγ. Γεώργιον. Σας ευχαριστούμε και ος συγχαίρωμε για τώ περιεχόμενόν των έπιστολών σας. Έλάσαμε τώ ποιήματά σας από τώ «Στην Έλληνική Νεολαία» δημοσιεύουμε τούς παρακάτω στίχους:

Χρυσούη κι' άνοιξι' δλοδορόστη
άμορφα, λουλούδια, φως και ήλιος
εξάδια, πουλιά, λαλούν κι' άφθονα
άρμονια, συμφωνία, ήχος και χρώμα
Έλληνική Νεότης έτσι είσαι σύ
πνιγμένη γενναία, γελαστή
κρίνο, τριαντάφυλλο, που ξεφυτρώνει
άπό τώ άγιο χύμα.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ ΒΑΡΚΑΡΑΚΗ. Το διηγημά σου «Ο Άγιος Βασίλης» άρκετά καλό, αλλά — τώρα κιά — δεν μπορεί να δημοσιευθεί. Τό ίδιο και για τώ «Χριστουγεννιάτικο δέντρο». — **Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΝ.** Από τώ ποίημα σου «Μία» από τώ σκοτούς:

Ός τώ σκαπανίτη τώ μικρό
δλοι εργαζόμαστε με ένα πόθο
για της πατρίδος τώ καλό.

ΜΕΤΕΩΡΑ

(Συνέχεια από την σελίδα 650)

ζουν τρόφιμα και αντικείμενα ή κανένα φιλοπερίεργο επισκέπτη, που θα ήθελε να δοκιμάση τη συγκίνησι απε μία παρόμοια ανάβασι.

Τό Μοναστήρι τούτο, τό τελευταίο αλλά και μεγαλοπρεπέστερο τών Μετεώρων, μόλις πρό όλίγου άνακαινισμένο, άπόκτησε νέον εφάριστον και πάμφωτο ξεγώνω. Ό μεγάλος και εύρύχωρος ναός του (κτίσμα τού 1544) περιλαμβάνει παλαιό έπιχρυσωμένο τέμπλο μ' αντίστοιχο άρχιερατικό θρόνον και φυτευτό από έλεφαντοστούν ανάλογια, τούς τοίχους του δέ, όπως όλα τά καθολικά τών μονών, κατακόσμητος από θεμελιών μέχρις όροφής με λαμπρόχρωμες τοιχογραφίες, κρητικής Σχολής. Ό ναός αυτός είχε την καλή τύχη να κρατήσει εις την ανατολική πλευρά του, χρησιμοποιώντας τώ ως ιερό βήμα, τώ παλαιό από τόν πρίγκηπα μοναχό Ίωάσαφ κτισμένο στή 1388 «σφαλακό». Είναι ένας κομψότατος ναός με τρούλλο, κατάκοσμος με υπέροχης και λεπτής τέχνης τοιχογρα-

φιατ, παύλ μου, σκαπανίτης; Άλλω σκαπανός, σκαπανάκι, αν σου άρέση. Όχι όμως σκαπανίτης. Τό έγράψαμε φορές και φορές: δεν έχει κανένας τώ δικαίωμα να παραμορφώνη τις λέξεις για χάρι τού στίχου, αν και στη δική σου περίπτωση ούτε ο λόγος αυτός συντρέχει. — **ΞΕΝ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ.** Καλό δέ έκθεοις. — **ΣΠ. ΜΟΥΡΑΤΙΑΝΗ.** Τό άνέκδοτο «Ο έλπιος δόσσης» έδόθη στον αρμόδιο συντάκτη της σελίδας 614 να μαθαίνετε διασκεδάζοντα. Οι πνευματικές ασκήσεις τώ ίδιο. — **ΝΙΚ. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ.** Τό ποίημα προχειρο-

ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟ

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΕΣ

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Κατά τόν έορτασμό
της 25ης Μαρτίου
είναι:

«ΤΑ ΣΟΥΛΙΟΤΟΠΟΥΛΑ
ΔΕΝ ΠΕΘΑΝΑΝ»

(Η μεγάλη έπιτυχία
της Ύποδιοικήσεως
Θηλέων Πρωτεύουσας
κατά τόν περσινόν έορτασμόν).

Πωλείται εις όλα τά κεντρικά
Βιβλιοπωλεία τών Άθηνών
πρός
δρχ. 25. Εις τας έπαρχιας
αποτέλλεται με επί πλέον 5 δρχ. δια
ταχυδρομικά υπό τού κ. Ν. Τσεκούρα, Λεωχάρους 19, Άθήνας.

γραμμένο. Σπουδιάσας τώ, αν έχεις κρατήσει αντίγραφο. — **ΔΗΝ. ΠΑΠΑΣΤΑΜΟΝ.** Το διηγημά σου «Μετανάστες» πρέπει να τώ επεξεργασθείς άκόμη. Αν τώ ξαναστειλής σημείωσε Π 143 — **ΔΗΜ. ΦΩΤΕΙΝΟΝ.** Ύπερίβλησθ στην Έπιτροπή συντομωμένο. — **ΙΩΑΝΝΗΝ Κ. ΘΑΝΟΝ.** Από τώ άρθράκι σου — και όχι διηγήμα, όπως τώ λές — δημοσιεύουμε τ' ακόλουθο: «Η 4η Αυγούστου είναι ένας Ιστορικός σταθμός. Πριν και μετά την 4η Αυγούστου ά-νιόνται δύο Ιστορικές σελίδες: ή πρώτη είναι

ή προαυγουστιανή έποχή, ή δεύτερη ή μετα-αυγουστιανή έποχή, που είναι δημιουργημα τού Άρχηγού μας. Έξετάζοντας τις δύο αυτές έποχές βλέπουμε μεγάλες διαφορές. Στην πρώτη, την προαυγουστιανή έποχή, βασιλεύει ή άναρχία, στη δεύτερη ή πενταρχία. Στην πρώτη βασιλεύει ή σπατάλη, στη δεύτερη ή οικονομία. Στην πρώτη ή νεολαία είναι άπειθαρχή, στη δεύτερη όπακούει, σέβεται και έπτελει τις διαταγές τού Άρχηγού της. Όλες αυτές ή μεταβολές είναι έργα τού Άρχηγού μας κ. Ίωάννη Μεταξά. Μά για να γίνει τώ έργο αυτό από ένα και μόνον άνθρωπο θα πη ότι ο άνθρωπος αυτός έχει κάποιο μυστικό. Τό μυστικό του μας τώ είπε: «Ισχυρά θέλωσι! Γι' αυτό κι' έμεις άς έχουμε ισχυρή θέλησι και να είμαστε βέβαιον ότι θα πάμε υπέρσ συνεχίζοντας τώ Μεγάλο, τώ Πρώτο, τώ Καλό έργο τού σεβαστού Άρχηγού μας». — **ΛΕΩΝΙΔΑΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.** Γιατί και σεις δύο έρεις τώ χαρτί; Τό έγράψαμε έπαισιλημμένως: όταν γράφετε κάτι και τώ προσέζετε για τώ τυπογραφείο πρέπει να είναι γραμμένο μόνο στη μια όψη τού χαρτί.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κ. ΛΕΙΒΑΔ. Συγχαίρει με τώ θεατρικό σας έργο άπευθυνήτε στην Κεντρ. Διοίκηση της Ε. Ο.Ν. (Γραφείον III), Τμήμα Καλλιτεχνικών, για να λάβετε όλες τις πληροφορίες τού ός χρειάζονται. — **ΓΕΩΡΓ. ΠΑΡ.** Καλογραμμένο τώ διηγημά σας, αλλά θα προτιμούσαμε να έ-παίρνате τώ θέμα σας από την αντίθετη πλευρά, ώστε, αντί να μας περιγράφετε με υπερβολικό μάλιστα τρόπο τώ θάνατον, να μας πητε για τή ζωή τού Δένδρου. — **ΝΙΚΟΛ. ΚΡΗΤ.** Καλή ή περιγραφή σας, αλλά μας ήθε τόσο άργά, που έχει χάσει την έπικαιρότητα και τώ ενδιαφέρον της. — **ΙΩΑΝ. ΑΛΟΦΟΔ.** Τά θέματα αυτά αποτελούν βέβαια πολύτιμες πηγές έμπνεύσεως, αλλά άσπαιτον και έσχερησθην δύναμιν λόγου κατ' περιγραφή, που άκούη δεν την έ-χετε. — **ΣΠ. ΣΙΣΚΟΝ.** Μας ενδιαφέρουν τά άνέκδοτα, για τά όποια μας γράφετε, αλλά πρέπει να διαπιστώσουμε τις πηγές, από τις όποιες τά έχετε άντλήσει. Γράφετε μας λοιπόν σχετικώς ή καλύτερα περσότε από τώ Γραφείο (12 — 1 ή 6 — 7 μ. μ.). — **ΔΕΣΠ. Π. ΠΑ. ΝΑΓ.** Μην καταπιάνομε με τέτοια θέματα. Είναι άνωτέρα τών δυνατέων σας. — **ΠΕΤΡ. Κ. ΚΟΛΟΚ.** Και σε ός λέμε τώ ίδιο. Για να διαπραγματευθήτε ένα Ιστορικό θέμα, δεν άρκεί να δώσετε έφρά τά σχετικά γεγονότα, που είναι πιά γνωστά και χρησιμοποιήμένα από τούς Ιστορικούς, πρέπει να έχετε μετουσιώσει μέσα σας τώ θέμα και να τώ δώσετε μ' έναν νέον παλμό και νέο φως και αυτό είναι πολύ δύσκολο. — **Ι. ΠΕΡΔ.** Πολύ ενδιαφέρον τώ έγγραφο, που παραθέτετε, αλλά θέλουμε να έλακρινώσουμε την προέλευσιν του. Μπορείτε να μας προσκομίσετε τώ κείμενον, απ' όπου τώ πήρατε; — **ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΓ.** Τίνας είναι ή μετάφρασις τού όρκου που παραθέτετε; Γράφετε μας από που την πήρατε, για να τώ δημοσιεύσουμε. Έπίσης θα δημοσιεύσουμε και τις «Άλκιβες». Τό Ιστορικό θέμα όχι. — **ΔΙΔΑ ΕΛ. ΚΟΤΣΑΦΤΗ.** Θεοσαλονίκη, δεν είναι και τόσο εύκολον. Προτιμότερον να τώ γράφετε απ' εύθείας έκθέτοσα εν τή έπιστολή την κατάσταση σας λεπτομερώς.

«ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΙΔΕΩΝ»

Ό καθηγητής κ. Π. Χατζής έχει έκδόσει πέντε τεύχη «Εκθέσεις Ίδεών», περιεχομένη πατριωτικού και κοινωνικού, χρήσιμα διά τούς μαθητάς και τά μέλη της Ε.Ο.Ν. Α' τεύχος δρχ. 50, Β', Γ', Δ', Ε' δρχ. 25 έκαστον. Άπευθυνήτε Π. Χατζήν, Σόλωνος 81, Άθήνας.

φίες, μακεδονικής Σχολής, που είναι οι άξιολογότερες από όλες τών Μετεώρων.

Τό σκευοφυλάκιο καθώς και ή μικρή βιβλιοθήκη φυλάγονται μέσα στη σκοτεινή κρύπη τού άπόκρυφου πύργου τού Μοναστηριού. Και τά δύο, όχι έξαιρετικώς πλούσια, περιέχουν μία μεγάλη σειρά από ξυλόλυπτα ίδίως, καλής τέχνης χρυσοϋφάντα, μερικά μικρά εικονίσματα, καθώς και 610 χειρόγραφα της άλ-λοτέ ποτε περισημης βιβλιοθήκης τών Μετεώρων.

Η διαίονη μέσα στο Μοναστήρι σήμερα είναι πληκτική. Μά ή από τώ πίσω και ψηλότερο μέρος τού βράχου θέα με την άπλωμένη κάτω πεδιάδα, στεφανωμένη εις τώ βάθος με τις παρατασσόμενες κορυφές της Όρθρου, της Όσσης και τού Πηλείου, που τις χρυσώνει ο ήλιος καθώς βασιλεύει πίσω από τις κορφές της Πίνδου, άποζημώνει τόν εύαίοθητο επισκέπτη που τήν ώρα τούτη μελαγχολεί για την σημερινή έρήμωσι τών Ιστορικών τούτων Μοναστηριών τών Μετεώρων.

Στρατής Χ. Δούκας

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ:

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ πρὸς 3% μέχρι δραχμῶν 125.000.—

ΟΥΕΩΣ πρὸς 3% ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ πρὸς 3½% — 4½%

Ὁ τόκος τοῦ Ταμιευτηρίου ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς καταθέσεως. Ἀπασαί αἱ καταθέσεις εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἠγγυημέναι ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἀπηλλαγμέναι τελῶν χαρτοσήμου.

Μία ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τῆς Νεολαίας πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀποταμίευσις.

ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ καὶ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΑΙ! Ἀποταμιεύετε καὶ καταθέτετε τὰς οἰκονομίας σας εἰς τὸ:

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Οὕτω προετοιμάζετε μίαν καλλιτέραν αὐρίον διὰ τὸν ἑαυτὸν σας, καὶ συμβάλλετε συγχρόνως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας τῆς Χώρας.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 31

35 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ 72 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 53

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 22-721, 30-601, 30-602

ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ. Προστασία παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τῆς κορινθιακῆς σταφίδος. — Βελτίωσις τῆς ποιότητος. Κοινὴ ἐναποθήκευσις τῆς σταφίδος. — Οἰκοποίησις γλῶρας σταφίδος. Διαφήμισις τῆς σταφίδος εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ τὸ Ἑσωτερικόν.

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ. Ὁ πλέον εὐθηνός, ὑγιεινός καὶ εὐγευστος ξηρὸς καρπὸς τῆς πάνκοσμου γεωργικῆς παραγωγῆς. — Εἶναι πλουσιωτάτη εἰς σάκχαρον καὶ βιταμίναν. — ἔχει μενίστην θερμαντικὴν δύναμιν. — Περιέχει μαγνήσιον, ἐνδεικνυόμενον κατὰ τοῦ καρκίνου, ἀλκαλικὰς οὐσίας ὠφελίμους εἰς τὸ αἷμα, σίδηρον, ἄλατα κλπ. ὠφέλιμα εἰς τὸν ὀργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου. Τρώγοντες κορινθιακὴν σταφίδα ἐξασφαλίζετε τὴν ὑγείαν σας, ἔχετε οἰκονομίαν καὶ ἐνισχύετε τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν.

Η ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 30 Ἰουνίου 1939) » 10.665.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

●
Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εἰς δραχμάς. Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ ὁμολογίας εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Χρηματιστήριον διὰ λογαριασμόν τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωνόφων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἑταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἴδους. Ἐκμισθοὶ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαφῶν ἀντικειμένων.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ Α. Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝ ΟΥΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

Λειτουργεῖ συνεχῶς ἀπὸ τῆς 9ης π. μ. μέχρι τῆς 7ης μ. μ.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΕΣ ΟΡΟΙ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: Κολοκοτρώνη 13

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ: Στὰ Σπυριδίου (Μέγαρον Μ. Τ. Σ.)

Λεωφόρος Ἀλεξάνδρου καὶ Σπυρίδωνος Τρικυπῆ

ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΕΧΕΤΑΙ ΑΣΦ' ΑΕ ΑΣ:
ΖΩΗΣ, ΠΥΡΟΣ, ΘΑΛΑΣΣΗΣ, ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ
ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΟΤΕΡΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ἀπὸ τὰ Γραφεῖά μας ἢ ἀπὸ τὸν εἰς τὴν πόλιν οὐκ
Πράκτορά μας νὰ σας ἀναπτύξουν πάντα συλλεσμένον ἀσφάλειαν.
ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΟ Μ.Τ. ΣΤΡΑΤΟΥ, ὅπερ διακρίνεται ταχέως
καὶ ἀπ' εὐθείας πᾶσαν ζημίαν σας.
ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΟ Μ.Τ. ΣΤΡΑΤΟΥ ἐξυπηρετεῖτε τὴν
Ἑθνικὴν Οἰκονομίαν καὶ τὰ ἴδια σας συμφέροντα.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀθήναι, Κολοκοτρώνη 13.
Τηλ. 21-144, 29-331.

